

เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

นายยุทธนา วงศ์วิระโยธิน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0578-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONTENTS IN MEDIA CRITICISM COLUMNS OF MATICHON WEEKEND AND SIAMRAT WEEKLY
MAGAZINE

MR. YUTTANA WONGWIRAYOTIN

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0578-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
โดย   นายยุทธนา วงศ์วิระโยธิน
สาขาวิชา   วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล

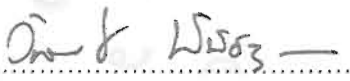

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นันทรিকা คุ่มไพโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรรณพิมล นาคนาวา)

ยุทธนา วงศ์วีระโยธิน : เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์
 วิจารณ์ (CONTENTS IN MEDIA CRITICISM COLUMNS OF MATICHON WEEKEND
 AND SIAMRAT WEEKLY MAGAZINES) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล), 131
 หน้า. ISBN 974-17-0578-6

การวิจัยนี้ ศึกษาเนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ โดยพิจารณาว่าคอลัมน์ในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ มีการวิพากษ์สื่อในเรื่องใด ประเด็นใดบ้าง และมีวิธีการนำเสนอในแต่ละประเด็นอย่างไร นอกจากนี้ ยังศึกษาวิธีการวิพากษ์สื่อของนิตยสารทั้งสองฉบับว่ามีวิธีการวิพากษ์ครบถ้วนสมบูรณ์ตามทฤษฎีวิพากษ์หรือไม่ และได้ทำหน้าที่สนับสนุนให้มีการตรวจสอบตนเองในวงการสื่อหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์ และสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณาธิการและคอลัมนิสต์ของนิตยสารทั้งสองฉบับ

ผลการวิจัย พบว่า :

1. คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับมีความสนใจในกลุ่มประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ในจำนวนใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ, กลุ่มประเด็นการตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณ และการนำเสนอข่าวของสื่อ และกลุ่มประเด็นการแทรกแซงสื่อ
2. คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารทั้งสองฉบับ มีวิธีการนำเสนอที่หลากหลายแตกต่างกัน เช่น มติชนสุดสัปดาห์ จะเน้นการสัมภาษณ์บุคคล และรายงานความเคลื่อนไหว ส่วนสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์จะเน้นการอ้างอิงแหล่งข่าว ใช้การวิเคราะห์เพื่อตั้งข้อสังเกต เป็นต้น
3. คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารทั้งสองฉบับมีวิธีการวิพากษ์ตามทฤษฎีวิพากษ์ไม่สมบูรณ์ แต่ก็มีส่วนสนับสนุนการตรวจสอบตนเองของคนในวงการสื่อ

ภาควิชา..... วารสารสนเทศ.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา วารสารสนเทศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2544

4185134728 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD : CONTENTS / MEDIA CRITICISM COLUMNS / MATICHON WEEKEND /
SIAMRAT WEEKLY / MAGAZINES

YUTTANA WONGWIRAYOTIN : CONTENTS IN MEDIA CRITICISM COLUMNS OF
MATICHON WEEKEND AND SIAMRAT WEEKLY MAGAZINES. THESIS ADVISOR :
WILASINEE PHIPHITKUL, Ph.D. 131 pp. ISBN 974-17-0578-6

The Objective of the research was to study contents on media criticism of Matichon weekend and Siamrat weekly magazines by analysing subjects, issues and presentations in both columns. Furthermore, the process of criticism was applied in order to evaluate the performances of criticism appeared in both columns, as well as to examine the impacts of the columns in self – regulation of the media. The research employed content analysis and depth – interview with editors and columnists of the two columns.

The findings of research were as follows :

1. The criticism columns in both magazines concerned similar issues, for example movements in media, media ethic examination, intervention of the media
2. The criticism columns in both magazines showed various presentations, For instance Matichon weekend focused on interviewing and reporting the media movement, While Siamrat weekly focused on news source and made observation.
3. Both columns performed incomplete criticism process, however, they reflected attempts in supporting media self - regulation.

Department Journalism

Student's signature.....

Field of study Journalism

Advisor's signature.....

Academic Year 2001

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือ และความกรุณาจากอาจารย์หลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ดรฤณี หิรัญรักษ์ ที่ได้จุดประกายความคิดในการทำงานวิจัยชิ้นนี้ ขอขอบคุณ อ.ณรงค์ ขำวิจิตร ที่ได้คำปรึกษาในการทำงานวิจัยระยะแรก และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่องานวิจัยชิ้นนี้จนสำเร็จเสร็จสิ้น ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์นันทริกา คุ้มไพโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์พรณพิมล นาคนาวา และรองศาสตราจารย์เสถียร เขยประทับ ที่ได้สละเวลามาให้ข้อคิดเห็นที่จำเป็นต่องานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าวของอาจารย์ทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ บรรณารักษ์ และคอลัมนิสต์ ของนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลบริหารฐานเศรษฐกิจ ที่อำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณจักรภพ เพ็ญแข ที่ได้ให้หลักคิดในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรินทร์ ศศิพิบูลย์ ที่คอยกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท เด็ก พี่ป้อม พี่แหม่ม ต๋อง กระสุน ที่คอยให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ขอขอบคุณลูกศิษย์ที่โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ อี๋ กิ๊พท์ กวาง ที่ให้ความช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ไฉน ที่เฝ้าเลี้ยงดูจนลูกมีวันแห่งความสำเร็จ ขอขอบคุณ เก่ กอล์ฟ น้องสาวและน้องชายที่คอยเอาใจช่วย และขอบคุณน้องแอน ที่ให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด.

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามนำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ปัจจัยที่มีผลให้นักหนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบ	10
แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน.....	18
แนวคิดจริยธรรมสื่อมวลชน.....	24
ทฤษฎีโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคม.....	28
จรรยาบรรณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.....	29
จรรยาบรรณสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.....	29
จรรยาบรรณสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.....	29
ทฤษฎีวิพากษ์.....	30
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
นิยามศัพท์.....	36
กรอบความคิด.....	36
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขอบเขตการวิจัย.....	38
แหล่งข้อมูล.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การนำเสนอข้อมูล.....	39
4. ผลการวิจัย.....	40
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย.....	105
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	108
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	109
รายการอ้างอิง.....	110
ภาคผนวก.....	113
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	131

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาจกล่าวได้ว่า จุดเริ่มต้นการมีเสรีภาพแต่ขาดความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์เริ่มต้นขึ้นหลังจากการโค่นล้มรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2516 ซึ่งในยุคนั้นมีหนังสือพิมพ์เกิดขึ้นอย่างมากมายหลังจากที่ถูกระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จำกัดเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเคร่งครัดมาก่อนหน้านี้

ความเบ่งบานของประชาธิปไตยในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดการแสดงบทบาท “สำนักเสรีภาพ” ของหนังสือพิมพ์บางกลุ่ม หลังจากที่ต้องหวาดผวจากการขออนุญาตออกหนังสือ จนมีปริมาณหนังสือพิมพ์ทะลักออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก จากบันทึกสถิติการขออนุญาตออกหนังสือพิมพ์ใหม่ในเฉพาะช่วง 1 ปีเศษ จาก 15 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ธันวาคม 2517 ปรากฏว่ามีถึง 853 ฉบับแยกเป็นภาษาไทย 806 ฉบับ ทั้งรายวันและรายอื่น ๆ ภาษาอังกฤษ 16 ฉบับ ภาษาจีน 30 ฉบับ และภาษาญี่ปุ่นอีก 1 ฉบับ (หนังสือวันนักข่าว 5 มีนาคม 2518, อ้างถึงในวิลลาสินี พิพิธกุล, 2541 : 102)

นอกจากเสรีภาพที่เห็นเด่นชัดในเชิงปริมาณแล้ว หนังสือพิมพ์ในยุคหลัง 14 ตุลา ยังถูกวิเคราะห์ว่าใช้เสรีภาพไปในทางจาบจ้วงหยาบคายกับฝ่ายที่คิดเห็นไม่สอดคล้องกับตนอย่างรุนแรง มีการนำเสนอเนื้อหาไปในทางเชิงกามารมณ์อย่างโจ่งแจ้ง และใช้ภาษาที่วิบัติที่สุด ถึงขนาดที่นิตยสารประชาชาติรายสัปดาห์ฉบับวันที่ 17 มกราคม 2517 เรียกหนังสือพิมพ์ไทยในยุคนี้ว่า “เป็นสภาพอนาธิปไตยอย่างเต็มตัว” โดยให้เหตุผลว่า ...เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในยุคนี้เป็นเสรีภาพของการด่าทอโดยเสรี เป็นการเสนอข่าวโดยแทรกความคิดเห็น ไม่ใช่การรายงานข้อเท็จจริงและเป็นการซ้ำแหวะตัวบุคคล โดยยกย่องความอับยศส่วนบุคคลขึ้นมาเสนอเป็นข่าว ... (หนังสือวันนักข่าว 5 มีนาคม 2518, อ้างถึงในวิลลาสินี พิพิธกุล, 2541 : 103)

การใช้เสรีภาพอย่างขาดความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้นไม่เพียงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าวเท่านั้น แต่หนังสือพิมพ์ยังละเลยต่อการรายงานเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนอีกด้วย

นอกจากการใช้เสรีภาพอย่างขาดความรับผิดชอบแล้ว ความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความต่างพร้อมในวิชาชีพ

หนังสือวันนักข่าวปี พ.ศ. 2515 มีหลายคอลัมน์ที่ระบุถึงพฤติกรรมของบรรดาแกะดำในวงการหนังสือพิมพ์อย่างไม่พอใจ พร้อมทั้งคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างเผ็ดร้อน ไม่ว่าจะเป็นข้อเขียนของ เยียบ ราณี ที่เขียน “นักหนังสือพิมพ์ ก็คือ นักหนังสือพิมพ์” ที่ว่า “หากเราไม่ยากไฉน ชาวบ้านทั่วไปพูดเรื่อง นักหนังสือพิมพ์ผิดไกล นักเขียนเชียร์นักร้อง แผลงวันหัวเขียว ของชาว หรือ “ไฉ่เอ๋ย นักหนังสือพิมพ์จะมีอะไรเท่าไรเขียว เอาเงินตบหัวปิดปากเสียหน่อย ชี้คร้านจะให้ทำอะไรก็ได้” (เสาวรส รณเกียรติ, 2543 : 88)

หรือที่ อนุช อภาภิรม เขียนไว้ใน “หน้าที่และเนื้อหาสื่อมวลชนไทยปัจจุบัน” ที่พูดถึงเนื้อหาสื่อมวลชนที่ส่วนใหญ่เน้นหนักไปที่หน้าที่เพื่อตัวเอง มากกว่าหน้าที่ต่อมวลชน ทั้งในเรื่องการโฆษณาตัวเอง การทำอะไรก็ได้เพื่อเพิ่มยอดจำหน่ายและการหาผู้อุปถัมภ์ “การหาผู้อุปถัมภ์หรือกล่าวอย่างดูหมิ่นว่าหา ปลอกคอ การหาผู้อุปถัมภ์มีทั้งระดับสูงและระดับต่ำ ระดับต่ำได้แก่พนักงานผู้น้อยในสื่อมวลชนหนึ่งรับเงินจากนักการเมืองหรือนักธุรกิจ เพื่อไม่ให้เขียนข่าวโจมตี รับเป็นรายเดือนเช่นเดือนละ 500 บาท การหาผู้อุปถัมภ์ในระดับต่ำนั้นกำลังถูกโจมตีอย่างหนัก เห็นเป็นการรีดไถบ้างก็มี เป็นการขายตัวก็มี ความจริงการขายตัวนั้นเกิดขึ้นจริงจังก้แต่ในการหาผู้อุปถัมภ์ระดับสูงมากกว่า” (เสาวรส รณเกียรติ, 2543 : 88)

แม้ว่านักข่าว นักหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งจะมีพฤติกรรมที่สื่อว่าขัดต่อจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ แต่ในสภาพความเป็นจริงก็ยังคงไม่มีหลักเกณฑ์ใดที่จะมาตัดสินได้ว่า ในเรื่องการรับของกำนัลจากแหล่งข่าวหรือผู้อุปถัมภ์นั้น จุดไหนคือ สินบน และจุดไหนคือสินน้ำใจ แม้แต่ในข้อบังคับด้านจรรยาบรรณขององค์กรวิชาชีพ เช่น สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย หรือ สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (ก่อนที่ทั้งสององค์กรจะรวมกันเป็นสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยในเวลาต่อมา) ก็ไม่ได้มีการระบุหลักเกณฑ์ตรงนี้เอาไว้

จดหมายข่าว สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ฉบับเดือนพฤศจิกายน 2536 - กุมภาพันธ์ 2537 ได้เสนอพรรณนะของคนในวงการในการวินิจฉัยสินบน-สินน้ำใจ เอาไว้ โดย สมโชค ปรีชากุล นักข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่า การรับของเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่น่าจะถือเป็นสินบน แต่เป็นไมตรี

จิตซึ่งกันและกัน หากเรารู้ว่าเป็นการให้โดยคาดหวังการเสนอข่าว สื่อมวลชนคงมีวิจารณญาณของตนเองที่จะไม่เสนอข่าวให้

จรรยา แสงสี นักข่าวจากสำนักข่าวไทย องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่ตัวเรา จะเรียกว่าเป็นสินบน สินน้ำใจนั้นพูดยาก ต้องดูด้วยว่าตัวเราจะตกเป็นเครื่องมือของเขาหรือเปล่า อยู่ที่เจตนาของคนให้และคนรับด้วย ถ้าคนให้มองว่าเป็นสินบน ก็ต้องอยู่ที่ว่า เราจะทำตามเขาหรือไม่ การให้นั้นอาจเป็นลักษณะชอบพอสนิทสนม

ทางด้านสุทธิชัย หยุ่น บรรณาธิการอำนวยการหนังสือพิมพ์ในเครือเดอะเนชั่น เจ้าของนามปากกา “กาแพด้า” มีทรรศนะเรื่องสินบน สินน้ำใจว่า สินบนคืออะไรก็ตามที่ทำให้นักสื่อมวลชนกระทำการด้วยความเกรงใจ หรือเกรงกลัวแหล่งข่าวมากกว่าประชาชนผู้บริโภค ได้ยินข่าวคราวว่าเขาแจกหุ่นบ้าง โทรศัพท์มือถือบ้าง ออกเงินไปเที่ยวบ้าง หรือแม้แต่แสดงความสนิทสนมส่วนตัวให้เกิดความเกรงอกเกรงใจกันตามวัฒนธรรมไทย ๆ ของชาวจะวิวัฒนาการต่อไปอย่างไรนั้น คงเดาได้ไม่ยากเพราะคงมาทุกรูปแบบ

เส้นแบ่งระหว่างสินบนกับสินน้ำใจอยู่ที่สมอง ถ้าคนทำข่าวตั้งมั่นอยู่ในหลักการ ทำตามหน้าที่ในฐานะนักวิชาชีพ ไม่คาดหวังว่าการทำงานของตนจะต้องมีใครมาตอบแทน และไม่เรียกร้องให้สังคมต้องรู้สึกเป็นหนี้ต่อเรา เส้นแบ่งนั้นจะชัดแจ้ง เพราะเมื่อทำงานอย่างตรงไปตรงมาเพียงเพื่อให้ประชาชนผู้บริโภคได้ประโยชน์สูงสุดแล้ว เราก็ไม่จำเป็นต้องหวังพึ่ง “สินน้ำใจ” จากใคร นอกจากการยอมรับของสังคมในฐานะวิชาชีพหนึ่ง (บุญเลิศ ช่างใหญ่, 2539: 254, 256)

เมื่อปัญหาของนักข่าวและ นักหนังสือพิมพ์คือ การใช้เสรีภาพอย่างขาดความรับผิดชอบ และความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ทำให้นักหนังสือพิมพ์และกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบจำนวนหนึ่ง เกิดแนวความคิดที่จะควบคุมกันเองขึ้นมา บันทึกประวัติศาสตร์มาคมนักข่าวฯ เขียนโดยเลิศ อัครเวศน์เมื่อปี 2528 ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการควบคุมกันเอง โดยระบุว่า ในการที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จักเป็นที่เชื่อถือยอมรับของสังคมนั้น น่าจะดำเนินการให้บังเกิดผลด้วยหลักปฏิบัติ 3 ส่วน ซึ่งพึงให้สัตยาบันต่อกันดังนี้

1. ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน ภายใต้งื่อนไขแห่งระบบของการควบคุมกันเอง ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จักต้องทำความจริงให้ปรากฏต่อประชาชน หรือบนหน้ากระดาษมากที่สุดที่จะทำได้ โดยส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพของการเสนอข่าวสารหรือความคิดเห็นใด

ๆ ไม่ตรงต่อความจริง ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์นั้น ๆ สมควรจะต้องบริหารจัดการแก้ไขให้เป็นการถูกต้องโดยพลัน รวมทั้งจักเคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าวสาร รักษาไว้ซึ่งความลับที่มาของแหล่งข่าวสารนั้น ๆ ด้วย

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาชีพ ภายใต้เงื่อนไขแห่งระบบนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์สมควรวางตนเป็นอิสระ ให้ความเคารพต่อวิชาชีพของตน ไม่เข้าไปยุ่งย้อมในกิจการของเจ้าของหนังสือพิมพ์ ฝ่ายจัดการหนังสือพิมพ์มุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช้หน้าที่หรือวิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหมู่คณะใด ๆ โดยไม่ชอบธรรม ในการจะได้ข่าวหรือเอกสารใด ๆ มาเป็นของตนเพื่อประโยชน์ต่อการทำความจริงให้ปรากฏต่อประชาชนหรือบนหน้ากระดาษนั้น จักต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์

3. ในส่วนที่เกี่ยวกับวงอาชีพ ภายใต้เงื่อนไขแห่งระบบนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพจักต้องทำทุกอย่างเพื่อที่จะให้ผู้ที่อยู่ในวงอาชีพเดียวกันยอมรับนับถือด้วยตนเอง, ไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติในงานอาชีพของตน, ก่อให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวจนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน, ควบคุมกันเอง แทนที่จะให้คนอื่นมาควบคุม, ให้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และเมื่อเกิดปัญหายุ่งยากเดือดร้อน ไม่ว่าจะในการปฏิบัติหน้าที่และในทางส่วนตัว, มีความเสมอภาคในการเข้าร่วมแห่งการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจด้วยมาตรการต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน เกี่ยวกับวิชาชีพ

แนวความคิดในการควบคุมกันเอง ถือเป็นแนวความคิดในการควบคุมจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ 1. บัณฑิตบุคคลที่เข้ามาประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ยึดมั่นในจรรยาบรรณ ถือปฏิบัติด้วยความเคารพอย่างเคร่งครัด และ 2. มวลสมาชิกผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ยินยอมพร้อมใจที่จะดูแลควบคุมกันเองในรูปของกลุ่ม องค์การ (บุญเลิศ ช่างใหญ่, 2539: 263)

อย่างไรก็ตาม การควบคุมตรวจสอบกันเองนั้นเกิดขึ้นมานานตั้งแต่สมัยที่จำนวนนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์มีไม่มากนัก โดยมานิจ สุขสมจิตร บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์ไทยรัฐระบุว่า “ตอนนั้นคนน้อย รู้จักกันหมด ตื่นเช้าขึ้นมาก็ไปนั่งที่กรมประชาสัมพันธ์กัน การตรวจสอบก็เลยเป็นไปตามภาวะสังคม ไม่ต้องตั้งเป็นกลุ่มเป็นก้อน ตอนนั้นถ้าเห็นว่าใครมีพฤติกรรมไม่ถูกต้องก็ไม่คบกันเลย ไม่กินข้าวด้วย ไม่ปรากฏตัวในที่ต่าง ๆ ด้วยกัน”

นอกจากการควบคุมตรวจสอบกันเองในบรรดานักข่าว นักหนังสือพิมพ์ที่มีจำนวนไม่มากนักแล้ว การควบคุมตรวจสอบยังขยายขอบเขตมาเป็นการตรวจสอบกันเองผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์

ซึ่งถือเป็นการควบคุมตรวจสอบที่ปลี่ยนแนวความคิดที่ว่า “แมลงวันย่อมไม่ตอมแมลงวันกันเอง” ไปอย่างสิ้นเชิง

ในยุคแรก ๆ คอลัมน์ “หนังสือพิมพ์” ที่หนังสือสัปดาห์สาร เลียนแบบมาจากคอลัมน์ Press ในหนังสือ Time และ Newsweek และต่อมาคอลัมน์แบบเดียวกันนี้ก็ขยายวงไปยังหนังสือพิมพ์รายวันอย่าง Weekly News ในเครือบางกอกโพสต์ แม้ว่าเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นหนักการเขียนถึงความเคลื่อนไหวของคนในวงการหนังสือพิมพ์ทั่ว ๆ ไป โดยแต่ละต้องในเรื่องพฤติกรรมของบรรดาแมลงวันน้อยมาก แต่ก็ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คนอ่านได้รู้เรื่องคนในวงการหนังสือพิมพ์มากขึ้น

ต่อมายุคหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ความเข้มข้นในการใช้คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อตรวจสอบและปรามพฤติกรรมของเหล่า “แมลงวัน” ก็เริ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคอลัมน์ “ซุงได้กระแสนวน” ในหนังสือพิมพ์อริปไตย ที่มีนักเขียนผลัดกันมาเขียนภายใต้นามปากกา ซุงสว่างไทย คอลัมน์คุยกับทวีป ของ ทวีป วรดิลก หรือแม้แต่ในหนังสือวันนักข่าวที่สุชาติ สวัสดิ์ศรี, อนุช อภาภิรม, สนิท เอกชัย ก็ยกทีมกันมาบรรเลงข้อเขียนวิพากษ์วิจารณ์คนทำหนังสือพิมพ์อย่างเป็นทางการ รวมไปถึงการออกหนังสือพ็อคเก็ตบุ๊ก อย่าง “ปฏิวัติแมลงวัน” หรือ “กูคือหนังสือพิมพ์” ที่เปิดโปงพฤติกรรมคนทำหนังสือพิมพ์ประเภทพวกที่มีปลอกคอ ตบทรัพย์ รับใช้นักการเมืองอย่างถึงพริกถึงขิง (เสาวรส รณเกียรติ, 2543 : 89)

ทั้งหมดนั้นเป็นการตรวจสอบและควบคุมกันเองของคนทำหนังสือพิมพ์ในรุ่นก่อน แต่ในช่วง 10-15 ปี ที่ผ่านมากระบวนการตรวจสอบดังกล่าวเริ่มใช้ไม่ได้ เนื่องจาก ระบบทุนนิยมเริ่มเข้ามาในวงการหนังสือพิมพ์ แทนที่จะมาจากการขายข่าว กลับกลายเป็นการขายโฆษณา ขณะเดียวกัน การเอาหุ้นของบริษัทหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งความต้องการข่าวสารข้อมูลที่มีมากขึ้น ทำให้แต่ละฉบับต้องเร่งขยายงานเพื่อรองรับตลาดให้ทัน และต้องเปิดรับนักข่าวจำนวนมากเพื่อรองรับสายข่าวที่ขยายเพิ่มขึ้นตามการจัดแบ่งหมวดหมู่ของข่าวที่มีมากขึ้น

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ทำให้วงการหนังสือพิมพ์เริ่มเข้าสู่กระบวนการทุนนิยม นักข่าวนักหนังสือพิมพ์หลายคนเริ่มมีเป้าหมายทางด้านรายได้เป็นหลัก และนั่นส่งผลให้ในหลาย ๆ กรณีที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของคนในวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักข่าว นักหนังสือพิมพ์ทำให้ นักข่าว คอลัมนิสต์ และองค์กรหนังสือพิมพ์ เริ่มหันกลับมาตั้งหลักใหม่ และสำรวจตัวเองว่า “จริยธรรม บกพร่อง” ลงบ้างหรือไม่

เริ่มตั้งแต่ การตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นองค์กรในควบคุมจริยธรรมของ คนทำหนังสือพิมพ์ ซึ่งแม้บทบาทจะยังไม่โดดเด่นในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา แต่อย่างน้อยก็ถือว่ายังมี เวทีที่จะให้ร้องเรียนพฤติกรรมของคนหนังสือพิมพ์ที่ละเมิดจริยธรรมได้ โดยเฉพาะการร้องเรียน จากนักข่าวกันเอง กรณี “ไอ้หนุ่มรถไถ” ที่แม้สาธารณชนภายนอกจะรู้เรื่องนี้น้อยมาก แต่สำหรับ คนในวงการหนังสือพิมพ์แล้ว เรื่องนี้ไม่ใช่แค่เรื่องซุบซิบกันที่ได้ทุนกรมประชาสัมพันธ์แล้วจบ แต่ กลับมามีการรวมตัวร้องเรียนถึงสภาหนังสือพิมพ์ให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว

นอกจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติแล้ว การวิพากษ์สื่อกันเองบนหน้าหนังสือพิมพ์ได้ กลับมาอีกครั้ง หลังจากหายไปภายใต้กระแสทุนนิยมในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา เริ่มด้วยคอลัมน์ “เวทีวิพากษ์” ที่ถูกเปิดขึ้นในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีนักข่าวและนักเขียนแฉเวียนกันมา วิพากษ์เรื่องราวของคนในวงการหนังสือพิมพ์ ทั้งเรื่องพฤติกรรมที่เอาอาชีพไปหาประโยชน์ และ การเขียนข่าวที่เอนเอียงข้างใดข้างหนึ่งมากเกินไป หรือเขียนไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ในรูปแบบ หลากหลาย ทั้งตักเตือน ต่อว่า เปิดโปง และหยิกแกลมหยอก

นอกจากการตรวจสอบควบคุมกันเองผ่านคอลัมน์แล้ว การนำเสนอเป็นรายงานข่าวของ หนังสือพิมพ์ก็เป็นการตรวจสอบกันเองอีกทางหนึ่งถือว่าการเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับ ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความบกพร่องทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของคนในวิชาชีพ นักข่าว และนักหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 24 กันยายน 2537 ปรอย หัวตัวโตไว้ว่า “เรื่องของผู้ใหญ่กับเกมมัดใจนักข่าว” ต่อเนื่องด้วยเนื้อข่าวที่เล่าถึงงานฉลอง ครบรอบ 4 ปีของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบเซลลูลาร์ 900 และกำลังจะเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล จีเอสเอ็ม ตามเนื้อ ข่าวเล่าว่า บรรยากาศในงานเต็มไปด้วยความชื่นมื่น และ “น่าตื่นเต้น” เพราะลงท้ายด้วยการจับ สลากแจกรางวัลเหมือนงานแถลงข่าวทุก ๆ ครั้งของบริษัทเอกชนทั่วไป

แต่งานคืนนั้นต่างอยู่ตรงที่รางวัลที่ใช้ในการ “แจกฟรี” หากไม่ใช้การแจกของที่ระลึก เช่น ปากกา ร่ม สมุดไดอารี่ ปฏิทิน ฯลฯ หรือของเด็ก ๆ น้อย ๆ อันเป็นสินค้าในเครือที่ผู้จัดงานมักจะ

ปี่มียี่ห้อยู่เป็นการโฆษณาไปในตัว หากแต่ของกำนัลในคืนพุทธพรรษาที่กลับประกอบด้วยวิทยุติดตามตัว สร้อยคอ ทองคำ (เส้นละ 2-5 บาท) ตลอดจนโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเกียในระบบล่าสุด 30 เครื่อง ฯลฯ สิริรวมมูลค่าของรางวัลคืนนั้น ปาเข้าไปเป็นเงินกว่า 2 ล้านบาท (บุญเลิศ ช้างใหญ่, 2539 : 251)

นอกจากการวิพากษ์สื่อด้วยกันเองในหนังสือพิมพ์แล้ว ปัจจุบันนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ ยังได้เปิดคอลัมน์ประจำให้มีการวิพากษ์ ควบคุมตรวจสอบกันเองของคนในวิชาชีพนักข่าวและหนังสือพิมพ์ในเรื่องของจริยธรรมและจรรยาบรรณ เช่น คอลัมน์แมลงวันในไร่ส้ม ในมติชนสุดสัปดาห์ ซึ่งเป็นคอลัมน์ในยุคสื่อตรวจสอบสื่อยุคใหม่ ที่ให้นักข่าวในภาคสนามเขียนถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักข่าวด้วยกัน รวมทั้งข้อวิพากษ์วิจารณ์ของแหล่งข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด และบางครั้งก็มีบทสัมภาษณ์ของผู้บริหารหนังสือพิมพ์เพื่อให้รู้ถึงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในวงการ

นอกจากนี้ ยังมีคอลัมน์ถกเถียงกระพือปึก ในสยามรัฐสุดสัปดาห์วิจารณ์ ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ปลายปี 2539 ที่ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนในวงการสื่อ โดยเฉพาะพฤติกรรมตบทรัพย์ นักการเมือง ใช้นักการเมือง สวมปลอกคอ และหลายครั้งยังส่งข้อเสนอแนะมายังสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยอีกด้วย ทั้งนี้แนวความคิดของคอลัมน์ถกเถียงกระพือปึกจะมุ่งเน้นไปที่การเปิดเผยพฤติกรรมของนักข่าว นักหนังสือพิมพ์ ที่เป็นไปในทางละเมิดจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจ ก็มีผลสำคัญที่ทำให้สถานภาพของนักข่าว นักหนังสือพิมพ์ รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเลิกจ้างนักข่าวจำนวนหนึ่ง และการปรับตัวขององค์กรสื่อที่ต้องลดต้นทุนการผลิต การปิดตัวของหนังสือพิมพ์บางฉบับ หรือการเกิดขึ้นของหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ รวมถึงความพยายามที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบ แนวคิด นโยบายขององค์กรสื่อเพื่อความอยู่รอดในทางเศรษฐกิจ ทั้งหมดนี้เป็นประเด็นที่คอลัมน์วิพากษ์สื่อได้หยิบยกขึ้นมาเสนอเพื่อให้เห็นภาพรวมของวงการวิชาชีพสื่อมวลชนว่าที่ผ่านมา ปัจจุบัน และทิศทางในอนาคต จะเป็นอย่างไร

เมื่อคอลัมน์วิพากษ์สื่อทั้งในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสุดสัปดาห์วิจารณ์ ได้ทำหน้าที่รายงานความเคลื่อนไหวในวงการสื่อสารมวลชนมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการทำหน้าที่ตรวจสอบในลักษณะควบคุมกันเอง ผ่านการตั้งข้อสังเกต และเปิดเผย

ข้อเท็จจริงบางอย่างที่อาจเข้าข่ายการละเมิดจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ นอกจากนี้ยังนำเสนอประเด็นใหม่ ๆ เกี่ยวกับสื่อมวลชน งานวิจัยนี้ จึงต้องการศึกษาโดยวิเคราะห์เนื้อหา คอลัมน์วิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ เพื่อพิจารณาเชิงเปรียบเทียบว่า ประเด็นการวิพากษ์ของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร ลักษณะการวิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับเป็นอย่างไร และแนวความคิด นโยบายขององค์กรต้นสังกัด มุมมองของคอลัมนิสต์ และวิธีการนำเสนอเนื้อหาในคอลัมน์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นอย่างไร

คำถามนำวิจัย

1. นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ วิพากษ์สื่อในประเด็นใดมากที่สุด
2. นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ มีวิธีการวิพากษ์สื่อในกลุ่มประเด็นเดียวกันเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ว่า มีการวิพากษ์สื่อในเรื่องใด ประเด็นใดบ้าง และประเด็นนั้น ๆ นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับมีวิธีการนำเสนออย่างไร
2. เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบวิธีการวิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร เช่น วิธีการเลือกเรื่อง กระบวนการคิดที่นำไปสู่วิธีการวิพากษ์เป็นอย่างไร
3. เพื่อศึกษาว่าคอลัมน์วิพากษ์สื่อมีส่วนสนับสนุนกลไกการตรวจสอบสื่อ และการควบคุมกันเองของสื่อหรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงเนื้อหาของคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ว่าได้นำเสนอประเด็นวิพากษ์สื่อเรื่องใดมากที่สุด และเหตุผลแห่งการนำเสนอประเด็นวิพากษ์ดังกล่าวมาจากอะไร รวมทั้งเป้าหมายแห่งการวิพากษ์สื่อดังกล่าวเป็นอย่างไร

2. ทราบถึงลักษณะวิธีการวิพากษ์สื่อ เพื่อนำไปสู่วัฒนธรรมแห่งการวิพากษ์สื่อที่ได้มาตรฐานทั้งในด้านการจับประเด็น การนำเสนอ และเพื่อให้เกิดการควบคุมกันเองผ่านคอลัมน์วิพากษ์สื่อที่มีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถพัฒนางานการสื่อสารมวลชนได้ต่อไปในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “เนื้อหาอคติในนิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์” นี้ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีผลให้นักหนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบ และปัจจัยในด้านการควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์จากองค์กรต่าง ๆ
2. แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน
3. แนวคิดจริยธรรมสื่อมวลชน
4. ทฤษฎีโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคม
5. จรรยาบรรณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
6. ทฤษฎีนิพากษ์
7. การวิเคราะห์เนื้อหา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีผลทำให้นักหนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบ

การขาดความรับผิดชอบของนักหนังสือพิมพ์มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยอันเกิดจากเป้าหมายในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ปัจจัยอันเกิดจากสัมพันธภาพภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ และปัจจัยอันเกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้นักหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่อย่างขาดความรับผิดชอบ จนนำมาซึ่งแนวความคิดในการตรวจสอบตนเอง และมีสภาการหนังสือพิมพ์ในที่สุด

ปัจจัยอันเกิดจากเป้าหมายในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์

ในการดำเนินงานหนังสือพิมพ์ เป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์มี 2 ประการ ประการแรก หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่รับใช้ประชาชนในฐานะสถาบันสาธารณะ นอกจากนี้เป้าหมายอีกประการหนึ่งก็คือ การแสวงหาผลกำไรเพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ เนื่องจากองค์กรหนังสือพิมพ์มีรูปแบบการดำเนินงานแบบธุรกิจเอกชน ซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบธุรกิจเอกชนภายใต้ระบบทุนนิยม การแสวงหากำไร เป็นเป้าหมายของการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประการที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่มีความขัดแย้งกันอยู่ภายในตัวของมันเอง เป้าหมายหนึ่งทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะ ในขณะที่อีกเป้าหมายหนึ่งทำเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของตนเอง จากความขัดแย้งนี้ก็เป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะการจะเลือกเป้าหมายใดเพียงเป้าหมายหนึ่งนั้นทำได้ยาก การที่จะเลือกทำเพื่อสาธารณะโดยไม่สนใจแสวงหาผลกำไรก็ทำไม่ได้ เพราะหากไม่มีกำไรเพื่อใช้ในการดำเนินงานธุรกิจหนังสือพิมพ์ก็อยู่ไม่ได้ เรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจจึงเป็นเรื่องที่นักหนังสือพิมพ์ให้ความตระหนักถึง โดยเฉพาะเจ้าของหรือนายทุนของหนังสือพิมพ์จะให้ความสนใจกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

จากการที่ผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ด้วยเหตุนี้หลายต่อหลายครั้งเราจะเห็นว่า การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มีการเสนอข่าวสารและความคิดเห็นที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน หนังสือพิมพ์มุ่งหวังผลประโยชน์ทางการค้ามากกว่าการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์และถูกถ้วนแก่ประชาชน (สื่อมวลชนปริทัศน์, 2528: 19)

จากการที่ผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ทำให้หลายต่อหลายครั้งที่การทำงานของนักหนังสือพิมพ์ต้อง เผชิญปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจากแรงกดดันทางธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งแรงกดดันเหล่านี้มีส่วนผลักดันให้การเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในบางครั้งออกมาในรูปแบบที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นการทำไปเพื่อผลประโยชน์ขององค์กรหนังสือพิมพ์ของตนหรือเพื่อตัวของเจ้าของหรือนายทุนมากกว่าทำไปเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะ

แรงกดดันทางธุรกิจที่มีส่วนผลักดันก่อให้เกิดปัญหาการขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ได้แก่

แรงกดดันทางธุรกิจจากการแข่งขันของหนังสือพิมพ์

จากการดำเนินงานแบบธุรกิจเอกชนภายใต้ระบบทุนนิยม การแข่งขันนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ การแข่งขันของธุรกิจหนังสือพิมพ์ในทุกวันนี้มีทั้ง 2 ทาง ในทางหนึ่งคือ แข่งกันในด้านคุณภาพ และอีกทางคือ การแข่งขันกันเสนอข่าวเพื่อเพิ่มยอดจำหน่าย เช่น ข่าวอาชญากรรม เรื่องเพศ ความรุนแรง อุบัติเหตุ ซึ่งเป็นข่าวที่ประชาชนสนใจ ในการเสนอข่าวประเภทนี้มีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีคือเป็นอุทาหรณ์ให้กับผู้อ่านทั่วไปได้ระวัง และเป็นการเตือนภัยแก่เจ้าหน้าที่ให้หันมาสนใจป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ส่วนผลเสีย คือ อาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบหรือนำไปสู่ความเสื่อมทรามทางสภาพจิตใจของ ผู้อ่าน

ในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ต้องเผชิญกับแรงกดดันทางธุรกิจ อันเนื่องมาจากการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ Shoemaker และ Reese (1991) กล่าวไว้ว่า การแข่งขันทางธุรกิจเป็นแรงกดดันที่นักหนังสือพิมพ์ต้องเผชิญ การตัดสินใจทางจริยธรรมในการเลือกกระทำจะต้องคำนึงถึงการแข่งขัน โดยที่นักหนังสือพิมพ์จะต้องหาทางพยายามดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้มาอ่านเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ของตนให้มากที่สุด

แนวทางหนึ่งที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ก็คือ การเสนอเรื่องที่ตนให้ความสนใจ (Human Interest) เช่น เรื่องเพศ ความรุนแรง เรื่องที่หวือหวา เรื่องอาชญากรรม การเสนอเรื่องเหล่านี้ไม่ได้มีสาระหรือช่วยยกระดับความรู้ของผู้อ่าน กลับทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางศีลธรรมในจิตใจผู้อ่าน

Fink (1995: 188) กล่าวไว้ว่า แรงกดดันจากการแข่งขันเพื่อเพิ่มยอดจำหน่ายจะนำไปสู่การสร้างเรื่องที่ หวือหวา เรื่องอาชญากรรม ไม่มีจริยธรรมและไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mills (1983) ที่ศึกษาเรื่อง Newspaper Ethics: A Qualitative Study ที่พบว่า แรงกดดันจากการแข่งขันอย่างหนักจะนำไปสู่เรื่องที่เกินจริง หวือหวา ไร้สาระ

ในส่วนของธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2529: 899) กล่าวไว้ในหนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ว่า เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์ดำเนินการในรูปแบบเอกชน จึงต้องมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากการรับใช้ประชาชน คือ การอยู่รอดหรือการแสวงหากำไร เนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ออกมาจะมีคุณภาพหรือไม่ ก็อยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ หากมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัว เนื้อหาของสื่อสิ่งพิมพ์จะออกมาในรูปแบบที่ไม่มีคุณภาพและเป็นไป

ในด้านข่าวสารเนื้อหาสาระหาประโยชน์ หรือเต็มไปด้วยโฆษณา แจ้งความ และพฤติกรรมของบุคคลก็จะแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยไม่คำนึงถึงจรรยาบรรณวิชาชีพ

จากการศึกษาและงานวิจัยที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นว่า การแข่งขันของหนังสือพิมพ์ถ้าทำเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ หรือผลประโยชน์ส่วนตัวขององค์กร ทำเพียงเพื่อเพิ่มยอดขาย ก็ทำให้เนื้อหาของหนังสือพิมพ์หาสาระได้ยาก มีแต่เรื่องไร้สาระ ซึ่งด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักหนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมในการเสนอเนื้อหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เนื่องจากการแข่งขันดังกล่าวอาจนำไปสู่การขาดความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์ที่มีต่อสังคม

แรงกดดันทางธุรกิจจากผู้โฆษณา

ในการดำเนินธุรกิจเอกชน รายได้ของหนังสือพิมพ์จะมาจากการจำหน่ายและการโฆษณา โดยเฉพาะการโฆษณาถือเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะหล่อเลี้ยงให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น อยู่รอดและดำเนินกิจการต่อไปได้ ดังนั้นสถานภาพทางเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์จึงขึ้นอยู่กับโฆษณาเป็นหลัก

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นไปได้ว่า ผู้โฆษณาสินค้าจะเข้ามามีอิทธิพลไม่โดยตรงก็โดยอ้อมเหนือการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ผ่านทางนายทุนของหนังสือพิมพ์ เช่น การต่อต้านหรือสนับสนุนบางเรื่อง ผู้โฆษณาเหล่านี้จะมีมาตรการหรือแนวทางให้หนังสือพิมพ์ต้องสนองความต้องการของผู้โฆษณาโดยที่ถ้าไม่ทำตามประสงค์ของผู้โฆษณา ผู้โฆษณาจะงดให้การสนับสนุนโดยไม่ลงโฆษณา (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539)

แม้โฆษณาจะเป็นรายได้หลักขององค์กรสื่อทุกประเภทในปัจจุบัน และในขณะเดียวกันการโฆษณาก็เป็นปัญหาสำคัญและมีผลกระทบต่อผู้สื่อข่าวได้ในบางครั้ง และนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่ต้องด้วยเหตุผล ต่อดุลมการณ์ของการสื่อข่าวทำให้ผู้สื่อข่าวมีโอกาสบิดเบือนข่าวหรือเลือกประเด็นข่าวอย่างผิด ๆ ปกปิดหรือระงับข่าวสารข้อเท็จจริงบางอย่าง บางครั้งจะเห็นว่านโยบายของสื่อบางองค์กรจะไม่เสนอข่าวหรือเรื่องราวบางเรื่องที่พาดพิงหรือกระทบกระเทือนเกียรติคุณและชื่อเสียงของผู้ลงโฆษณาประจำ เพราะเกรงว่าผู้ลงโฆษณาจะยกเลิกการลงโฆษณานั้นเสียก็ได้ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2521)

จะเห็นว่าด้วยแรงกดดันทางธุรกิจจากผู้โฆษณา ก็น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจในการจะนำเสนอ หรือไม่นำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ จนบางครั้งสิ่งที่หนังสือพิมพ์ตัดสินใจก็อาจเป็นการกระทำที่ขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเป็นผลประโยชน์ของประชาชน

แรงกดดันจากเจ้าของหรือนายทุนของหนังสือพิมพ์

ในการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ นอกจากหนังสือพิมพ์ต้องรับใช้ประชาชนในฐานะสถาบันสาธารณะแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีความเป็นธุรกิจเอกชนซึ่งมีรูปแบบของธุรกิจการค้า ที่จะต้องมีผลกำไรเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด ด้วยเหตุนี้ เจ้าของหรือนายทุนขององค์กรหนังสือพิมพ์จึงต้องพยายามหาทุกวิถีทาง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้เกิดกับการดำเนินธุรกิจของตน

ในองค์กรหนังสือพิมพ์ นายทุนหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นับว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก เจ้าของหรือนายทุนอาจเข้ามาแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของนักหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ได้ในรูปของการกำหนดนโยบายขององค์กร การบิดเบือนข่าวสาร การนำเสนอหรือไม่นำเสนอเรื่องบางเรื่องที่เป็นประโยชน์ หรือเป็นอันตรายต่อนายทุนแล้วแต่กรณี (สิริทิพย์ ชันสุวรรณ, 2539) ซึ่งจากการที่นักหนังสือพิมพ์ถูกเจ้าของหนังสือพิมพ์หรือนโยบายภายในของหนังสือพิมพ์ควบคุมมากเกินไปและควบคุมไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักหนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมไป (Sandman et al. อ้างถึงในรัตนภรณ์ ศรีอำพัน, 2539: 22)

จากจุดนี้ สันนิษฐานได้ว่า หากนายทุนหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์มีเป้าหมายในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองโดยไม่สนใจรับใช้สาธารณะแล้ว อิทธิพลของนายทุนก็จะเป็นแรงกดดันต่อการทำงานของนักหนังสือพิมพ์ เนื่องจากการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบธุรกิจเอกชน มีส่วนผลักดันให้นักหนังสือพิมพ์ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเจ้าของหนังสือพิมพ์ หรือนายทุนซึ่งบุคคลระดับสูงดังกล่าวมักจะมีค่านิยมและคิดถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของตน (ชวรัตน์ เขิดชัย, 2521: 31) ด้วยเหตุนี้ หากเจ้าของหรือนายทุนมีเป้าหมายในการดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์อย่างไม่โปร่งใส ซอภธรรมแล้ว ก็มีส่วนผลักดันให้การทำหน้าที่ของนักหนังสือพิมพ์บางครั้งจำเป็นต้องละเลยความถูกต้องชอบธรรม เสนอข่าวบิดเบือนความจริง เพื่อให้เจ้าของหรือนายทุนรวมทั้งองค์กรของตนได้รับผลประโยชน์

ปัจจัยอันเกิดจากสัมพันธภาพภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

การทำหน้าที่ของนักหนังสือพิมพ์ ไม่ได้เป็นการทำงานเพียงลำพัง จำเป็นที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อกับผู้อื่น เช่น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน แหล่งข่าว ฯลฯ

การเข้ามาประกอบอาชีพนักหนังสือพิมพ์ต้องผ่านการเรียนรู้ ถึงแม้ว่านักหนังสือพิมพ์บางคนจะไม่ได้จบการศึกษาสาขาหนังสือพิมพ์หรือสื่อสารมวลชนมาโดยตรง ก็สามารถที่จะทำหน้าที่นี้ได้ โดยอาศัยการเรียนรู้จากผู้ร่วมงานภายในองค์กรอันได้แก่ เพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างานซึ่งบ่อยครั้งที่การตัดสินใจทางจริยธรรมในการที่ต้องเลือกกระทำของนักหนังสือพิมพ์ก็มาจากการอ้างอิงหรือยึดเกณฑ์ความคิดของเพื่อนร่วมงาน หรือยึดตามคำสั่งของหัวหน้างาน รวมทั้งปฏิบัติตามนโยบายขององค์กร (Shoemaker and Reese, 1991)

จากการที่นักหนังสือพิมพ์ต้องอาศัยความเห็นชอบหรือยึดเกณฑ์ความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้างาน ทำให้นักหนังสือพิมพ์ต้องเผชิญกับแรงกดดันภายในกองบรรณาธิการทั้งจาก เพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน

แรงกดดันภายในกองบรรณาธิการ

ในงานที่การศึกษาโดย Gordon (1996) ได้ชี้ให้เห็นว่า ในการตัดสินใจทางจริยธรรมของสื่อมวลชน สื่อมวลชนได้รับอิทธิพลมาจากแรงกดดันภายในสังคม คนในวงการสื่อสารมวลชนจะเลือกตัดสินใจโดยขึ้นอยู่กับค่านิยมทางจริยธรรมของแต่ละคน ซึ่งค่านิยมนี้เกิดมาจากการเรียนรู้ นโยบายขององค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง ความคาดหวังของเพื่อนร่วมงาน แรงกดดันทางสังคมจากประชาชน แรงกดดันเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมของสื่อมวลชน สื่อมวลชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์มักจะเผชิญกับแรงกดดันเหล่านี้อยู่เป็นประจำ เพราะการทำงานในองค์กรจะต้องปฏิบัติตามแนวทางที่องค์กรวางไว้ และปฏิบัติตามไปในแนวทางที่คนในองค์กรพอใจและให้การยอมรับ

ภายใต้องค์กรธุรกิจเอกชน การดำเนินงานของหนังสือพิมพ์มีส่วนผลักดันให้นักหนังสือพิมพ์ต้องตกอยู่ภายใต้การแนะนำ กำหนดชี้แนะแนวทางจากบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าว บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้สื่อข่าว ผู้สื่อข่าวบางคนกลัวที่

จะไม่มีการทำ กลัวถูกไล่ออก ดังนั้นเขาจึงต้องปฏิบัติตามบรรณาธิการหรือหัวหน้า นอกจากความกลัวแล้ว ผู้สื่อข่าวบางส่วนยินยอมทำตามคำสั่งของหัวหน้าเพื่อต้องการความก้าวหน้าส่วนตัว ต้องการได้รับการเลื่อนตำแหน่งและขึ้นเงินเดือน แรงจูงใจเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้สื่อข่าวบางคนปฏิบัติตามคำสั่งของบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวอย่างเคร่งครัด (Fink, 1995)

ในการแข่งขันทางธุรกิจของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่จะเป็นการแข่งขันเพื่อเพิ่มยอดจำหน่าย ดังนั้นบรรณาธิการข่าว หรือหัวหน้าข่าวจึงมักจะคัดเลือกข่าวที่คนให้ความสนใจ เช่น ข่าวเรื่องเพศ ความรุนแรง อาชญากรรม ฯลฯ นอกจากนี้ยังใช้ภาพและภาษาที่ไม่สุภาพเหมาะสม ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาข่าวประเภทนี้มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก เพราะเนื้อหาดังกล่าวไม่ได้ช่วยยกระดับความรู้ให้แก่ผู้อ่าน ฉะนั้นการที่บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวตกอยู่ภายใต้แรงกดดันจากการแข่งขันของธุรกิจหนังสือพิมพ์ ก็จะมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหา และผู้บังคับบัญชาจะได้รับแรงกดดันมาอีกทอดหนึ่ง แม้ว่าบางครั้งผู้สื่อข่าวจะไม่เต็มใจทำตาม แต่ก็ต้องทำให้ได้รับการยอมรับจากคนในกองบรรณาธิการ

การที่ผู้สื่อข่าวต้องกระทำตามผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้การยอมรับ ถือเป็นแรงกดดันภายในกองบรรณาธิการที่มีส่วนทำให้ผู้สื่อข่าว หรือนักหนังสือพิมพ์ต้องรายงานข่าวโดยขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรม

ปัจจัยอันเกิดจากธรรมชาติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์

ธรรมชาติในการดำเนินงานของสื่อมวลชนทุกแขนง เป็นงานที่ต้องแข่งกับเวลาเพื่อให้ข่าวสารที่นำเสนอออกไปมีความสด ใหม่ รวดเร็ว ทันเวลาและทันกับความต้องการในการบริโภคข้อมูลข่าวสารของประชาชน ด้วยเหตุนี้ การทำงานของสื่อมวลชนทุกแขนงจึงต้องเผชิญกับแรงกดดันในเรื่องของข้อจำกัดทางด้านเวลาและความรีบเร่งในการผลิต

แรงกดดันในเรื่องของข้อจำกัดทางด้านเวลาและความรีบเร่งในการผลิต

ในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ นักหนังสือพิมพ์ต้องทำงานแข่งกับเวลา การแข่งขันกันเสนอข่าวที่สด ใหม่ รวดเร็ว ถือเป็นการแข่งขันที่นักหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญไม่แพ้การแข่งขันทางด้านเนื้อหาและรูปแบบที่นำเสนอ

ในปัจจุบันภาวะการแข่งขันทางธุรกิจมีสูงมาก หนังสือพิมพ์หลายฉบับมีการพิมพ์จำหน่ายหลายกรอบ และจากการรีบเร่งในการผลิตนี้เอง ในบางครั้งเมื่อกองบรรณาธิการได้รับข่าวใดมา และเห็นว่ามีที่น่าสนใจ มีคุณค่าของความเป็นข่าวก็จะนำเสนอทันที หลายครั้งอาจจะไม่มีเวลาตรวจสอบความถูกต้อง บางครั้งสิ่งที่นำเสนอเป็นเพียงข่าวลือเท่านั้นก็นำเสนอเป็นข่าวใหญ่โต ทำให้เกิดความผิดพลาด (อรนุช วานิชทวีวัฒน์, 2539: 4)

ด้วยความที่หนังสือพิมพ์ต้องมีการทำงานแข่งกับเวลา ทำให้ขาดความรอบคอบ การพิจารณาตัดสิน ประเมินคุณค่าข่าวต่าง ๆ เป็นไปอย่างเร่งรัด ทั้งนี้เนื่องจากการเสนอข่าวต้องทำให้ทันกับเวลา ซึ่งสาเหตุนี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรม มีการเสนอข่าวผิดพลาด ไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงซึ่งบางครั้งส่งผลเสียหายต่อผู้ที่ตกเป็นข่าวและยังกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

ปัจจัยในด้านการควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์จากองค์กรต่าง ๆ

ก่อนหน้าที่สภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะกำเนิดขึ้นนั้น การควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์จากสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์มีน้อยมาก และบทบาทก็ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

การควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์จากสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

สมาคมและองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ไทยยังไม่สามารถมีบทบาทในการดูแลตรวจสอบความรับผิดชอบในการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์ด้วยกันมากนัก สมาคมและองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์เองยังกระจัดกระจายเป็นเบี้ยหัวแตกยังไม่ได้รับการยอมรับในแวดวงเดียวกันอย่างทั่วถึงด้วยซ้ำไป (สายทิพย์ สุคติพันธ์, 2537: 61) นอกจากนี้สมาคมผู้ประกอบวิชาชีพเหล่านี้ยังไม่มีอำนาจใด ๆ พอที่จะควบคุมความประพฤติของนักหนังสือพิมพ์

รจิตลักษณ์ แสงอุไร กล่าวไว้ในระบบสื่อสารมวลชนเปรียบเทียบ : เน้นหนักด้านหนังสือพิมพ์ว่า คนนอกวงการหนังสือพิมพ์จะมองว่า สมาคมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่มีอยู่ น่าจะมีส่วนในการควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์ให้ดำรงตนอยู่ในจรรยาบรรณและความถูกต้อง แต่ในความเป็น

จริง องค์กรวิชาชีพเหล่านี้กลับไม่มีอำนาจในการควบคุมหนังสือพิมพ์มากนัก เพราะไม่มีกฎเกณฑ์ ระบุไว้ว่า นักหนังสือพิมพ์ทุกคนต้องเป็นสมาชิก จึงมีผู้เข้าร่วมบ้าง ไม่เข้าร่วมบ้าง ยอมรับบ้าง ไม่ยอมรับบ้าง ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ที่เป็นสมาชิกจำนวนมากไม่ได้มองเห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิก อีกทั้งจำนวนสมาคมนั้นมีมากเกินไป ทำให้มองเห็นถึงความไม่สามัคคี และทำให้อิทธิพลของสมาคมเหล่านี้มีน้อยเต็มที

จะเห็นว่า การควบคุม ตรวจสอบจากสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่มีอำนาจลงโทษเด็ดขาด น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรมบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่เกรงกลัวที่จะถูกลงโทษ

การควบคุมตรวจสอบหนังสือพิมพ์ด้วยตนเอง

จากการศึกษาของ Sandman et al. (อ้างถึงในรัตนภรณ์ ศรีอำพัน, 2539: 22) พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมไป ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่หนังสือพิมพ์มีการควบคุมตนเองน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของธงไชย มหาไตรภพ (2532) ที่ว่าเมื่อมองไปยังเรื่องของการตรวจสอบตนเองของหนังสือพิมพ์จะพบว่า มีน้อยมาก และยังไม่มีการควบคุมที่ดีพอในระหว่างหนังสือพิมพ์ด้วยตนเอง

ด้วยที่การควบคุม ตรวจสอบหนังสือพิมพ์ด้วยตนเองมีน้อยเกินไป ทำให้การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เป็นไปอย่างขาดความรับผิดชอบต่อ เพราะขาดการกำกับ การนำเสนอข้อมูลในเชิงวิพากษ์วิจารณ์จากเหล่านักหนังสือพิมพ์ด้วยตนเอง สภาพการณ์จึงเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ ต่างแข่งขันกันจนละเลยจรรยาบรรณในวิชาชีพ

แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน

แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน

ด้วยภารกิจหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม ไม่ว่าจะในด้านการให้ข่าวสารความรู้ ความบันเทิง ตลอดจนจรรยาบรรณอันหลากหลายต่อประชาชน ทำให้สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีบทบาทและอิทธิพลเป็นอย่างสูงต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของสังคมได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนดังกล่าวนี้ อาจ

ก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อสังคมได้ และด้วยความทรงอิทธิพลของสื่อ โดยเฉพาะอิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลเสียหรือเกิดโทษต่อสังคมนี้เอง จึงทำให้เกิดกระบวนการตรวจสอบและควบคุมสื่อมวลชนขึ้น เพื่อควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชน มิให้กระทำกราดไต่ อันเป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวม

กลไกในการควบคุมอันตรรายหรือปัญหาที่เกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชนนั้น มีอยู่ในทุกสังคมที่มีระบบสื่อสารมวลชน แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของมาตรการที่ใช้ในการควบคุม ตลอดจนรูปแบบและกระบวนการในการควบคุม ทั้งนี้สังคมใดจะมีรูปแบบและกระบวนการอย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศนั้น ๆ

สำหรับแนวความคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชนนี้ มีผู้เสนอแนวความคิดไว้หลายแนวความคิดด้วยกัน ซึ่งในที่นี้จะขอสรุปแนวความคิดที่น่าสนใจ ดังนี้

วิลเบอร์ ชแรม (Wilbur Schamm, 1966 อ้างถึงใน ลักษมี คงลาภ, 2534) กล่าวถึงกลไกสำคัญที่สังคมอาจจะนำมาใช้เพื่อการสนับสนุนหรือกระตุ้นเตือนสื่อมวลชนให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบไว้ 3 กลไกด้วยกัน คือ

กลไกที่ 1 ได้แก่ รัฐบาล และกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่รัฐบาลออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชน

กลไกที่ 2 ได้แก่ สื่อมวลชน ซึ่งในที่นี้ สื่อมวลชนอาจหมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน สมาคมหรือองค์กรต่าง ๆ ของสื่อมวลชน

กลไกที่ 3 ได้แก่ สาธารณชน หรือองค์กร สมาคมที่สาธารณชนตั้งขึ้นมา

ทั้งนี้ ลักษณะความสัมพันธ์ของกลไกทั้งสาม จะเป็นไปในลักษณะที่ว่า ยิ่งระบบการสื่อสารมีอิสระ และมีความรับผิดชอบมากเท่าใด ภาระของรัฐที่ต้องดูแลสื่อมวลชนจะยิ่งลดน้อยลงเท่านั้น และหากสื่อมวลชนปราศจากความรับผิดชอบ รัฐบาลจำต้องเข้ามาจัดการควบคุมขอบเขตและบทบาทของสื่อมวลชน ทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระ

ปีเตอร์ เอ็มแซนด์แมน และคณะ (Peter M. Sandman et al.: 1982 อ้างถึงในลักษมี คงลาภ, 2534) ได้แบ่งมาตรการควบคุมสื่อมวลชนไว้ 7 ประการด้วยกัน คือ

1. มาตรการควบคุมตนเอง (Self Control) โดยใช้จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางในการควบคุมการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของนักวิชาชีพสื่อสารมวลชน

2. มาตรการควบคุมภายใน (Internal Control) มาตรการนี้เป็นการควบคุมจากเจ้าของสื่อมวลชน ซึ่งอาจจะเป็นผู้ดำเนินการหนังสือพิมพ์ ผู้ดำเนินการสถานีโทรทัศน์ เป็นต้น เจ้าของสื่อมวลชนเป็นผู้มีอำนาจในองค์กรสื่อมวลชนนั้น ๆ โดยอาจมีคำสั่งสั่งห้าม มีการลงโทษ หรือให้รางวัลผู้ได้บังคับบัญชาได้ และเจ้าของสื่อมวลชนต้องการควบคุมการแพร่กระจายข่าวและสาเหตุในการออกนโยบายต่าง ๆ มีอยู่ด้วยกัน 3 ประการคือ

2.1 เหตุผลทางธุรกิจ ก็จะออกนโยบายเป็น “นโยบายทางธุรกิจ”

2.2 เหตุผลจากความชอบหรือไม่ชอบเป็นการส่วนตัวของเจ้าของสื่อก็จะออกเป็น “นโยบายส่วนบุคคล”

2.3 เหตุผลจากความเลื่อมใสในลัทธิใดลัทธิหนึ่ง ก็จะออกเป็น “นโยบายทางการเมือง”

3. มาตรการควบคุมโดยการผูกขาด (Monopoly Control) แบ่งเป็น 4 ลักษณะ คือ

3.1 ระบบเครือข่ายและระบบกลุ่ม (Chain and Networks) หมายถึง การที่บุคคลหรือ กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งเป็นเจ้าของควบคุมสื่อหนึ่งสื่อ และสื่อนั้นมีสาขา 2 สาขา หรือมากกว่า ซึ่งโดยปกติสาขาแต่ละสาขาจะอยู่คนละเมืองกัน

3.2 เจ้าของข้ามสื่อ (Crossmedia Ownership) หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเป็นเจ้าของสื่อต่างประเภทกัน 2 สื่อขึ้นไป ซึ่งสื่อเหล่านั้นโดยปกติจะอยู่ในท้องที่เดียวกัน

3.3 การดำเนินการร่วมกัน (Joint Operatives Agreement) หมายถึง การที่เจ้าของหนังสือพิมพ์ 2 กลุ่ม ในท้องที่เดียวกันมาร่วมดำเนินการบางอย่างรวมกัน เช่น การพิมพ์และการโฆษณา โดยแบ่งผลประโยชน์ร่วมกัน

3.4 เจ้าของธุรกิจร่วม (Congle Merates) หมายถึง การที่บริษัทที่ไม่ได้เป็นเจ้าของธุรกิจสื่อมวลชนมาก่อนได้มาเป็นเจ้าของธุรกิจร่วมในการดำเนินกิจการของสื่อ

4. มาตรการควบคุมโดยโฆษณา (Advertise Control) รายได้ส่วนใหญ่ของสื่อมวลชนมาจากการโฆษณา ซึ่งในโฆษณาจะเป็นเสมือนอำนาจมหาศาลที่ควบคุมสื่ออยู่ แต่โฆษณาก็จะเข้ามาควบคุมสื่อในบางโอกาสเท่านั้น โดยมากจะเป็นการควบคุมเพื่อเหตุผลทางธุรกิจมากกว่าเหตุผลทางการเมือง และการควบคุมโดยโฆษณานี้ จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของสื่อทุกประเภท โดยเฉพาะสื่อกระจายเสียง

5. มาตรการควบคุมโดยแหล่งข่าวสาร (Source Control) การแสวงหาข่าวสารของสื่อมวลชนส่วนใหญ่ จะได้ข้อมูลข่าวสารมาจากแหล่งข่าวสาร โดยการสัมภาษณ์ หรือได้รับข่าวแจก เป็นต้น ซึ่งโดยปกติแล้วแหล่งข่าวพยายามที่จะควบคุมรูปแบบและเนื้อหาของข่าวที่ให้กับสื่อมวลชน แหล่งข่าวมักจะใช้เทคนิคในการให้ข่าว พยายามที่จะควบคุมรูปแบบ และเนื้อหาของข่าวที่ให้กับสื่อมวลชน แหล่งข่าวมักจะใช้เทคนิคในการให้ข่าวเพื่อเป็นการปกป้องหรือสร้างภาพพจน์ให้แก่แหล่งข่าว วิธีการให้ข่าวนั้นมีหลายลักษณะ แต่ที่นิยมใช้มี 2 วิธีด้วยกัน คือ การให้ข่าวแจก และการสร้างสถานการณ์เทียมขึ้น การให้ข่าวของแหล่งข่าวทั้งภาครัฐบาลและเอกชนมีผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการเข้าถึงข่าวสารของสาธารณชน เพราะการให้ข่าวจากแหล่งข่าวที่มีความชำนาญในการให้ข่าวมักจะทำให้ เรื่องราวข่าวนั้นเป็นไปตามความต้องการของแหล่งข่าวได้ ดังนั้นสาธารณชนที่พึ่งพาข่าวสารจากสื่อมวลชน พึงตระหนักว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้จากข่าวนั้น เป็นสิ่งที่แหล่งข่าวต้องการให้เขารู้เท่านั้น

6. มาตรการควบคุมโดยรัฐบาล (Government Control) นับแต่อดีต รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในการควบคุมสื่อมวลชน และลักษณะการควบคุมของรัฐที่มีต่อสื่อมวลชนในแต่ละประเทศ จะมีลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสื่อมวลชนเป็น 4 กลุ่มตามทฤษฎีสื่อสารมวลชน (Four Theories of the Press) กล่าวคือ สื่อมวลชนในสังคมประชาธิปไตย รัฐจะไม่มี การควบคุมสื่อมวลชน ซึ่งตรงกันข้ามกับสื่อมวลชนในสังคมคอมมิวนิสต์แบบโซเวียตที่รัฐจะควบคุมทุกอย่าง ขณะที่สื่อมวลชนในสังคมเผด็จการ รัฐเพียงควบคุมเฉพาะสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อรัฐเท่านั้น ส่วนสื่อมวลชนตามทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคม ผู้ชำนาญการจะเป็นผู้พิจารณาว่าสื่อควรทำและไม่ควรทำอะไร

7. การควบคุมโดยสาธารณชน (Public Control) คือ การที่สาธารณชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ไปยังสื่อมวลชน ซึ่งปฏิกิริยาตอบกลับนี้จะ เป็นไปใน 2 ลักษณะ คือ เพื่อควบคุมเนื้อหาสื่อมวลชน เช่น การงดใช้สื่อ (Consumer Boycotts) การไม่เปิดรับชมรายการนั้น ๆ ซึ่งส่งผลทำให้ความนิยมของรายการ (Rating) ลดน้อยลง เป็นต้น

ประการที่สอง การมีปฏิริยาตอบกลับไปยังสื่อมวลชน ก็เพื่อต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยผ่านสื่อมวลชนซึ่งอาจกระทำโดยการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการ หรือโทรศัพท์เข้าไปร่วมในรายการ เป็นต้น

Hiebert และ คณะ ได้แบ่งผู้ควบคุมสื่อมวลชน ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ รัฐบาล (Government) แหล่งข่าวสาร (Content Source) ผู้โฆษณา (Advertiser) กลุ่มวิชาชีพสื่อมวลชน (Profession) และผู้บริโภค (Consumer)

การควบคุมโดยกลุ่มวิชาชีพสื่อมวลชน ในบางประเทศมีสมาคม สภา หรือองค์กรของกลุ่มอาชีพสื่อมวลชน ทำการควบคุมจรรยาบรรณและความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่นในประเทศสวีเดน หากนักข่าวคนใดประพฤติตัวออกนอกทางจรรยาบรรณแล้ว นักข่าวคนนั้นก็จะถูกไล่ออกจากสื่อมวลชนนั้น และสื่อมวลชนอื่น ๆ ก็จะไม่รับคน ๆ นั้นเข้าทำงานอีก

กล่าวโดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมบทบาท และความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน อาจแยกได้เป็น 3 แนวทางคือ การควบคุมตนเองของสื่อมวลชน การควบคุมโดยผู้รับสาร และการควบคุมโดยกฎหมาย

ในประเด็นที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเองนั้น เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศทางปรัชญาอย่างใหญ่หลวง จากแนวคิดเดิมในศตวรรษที่ 17-18 ที่เชื่อว่ามนุษย์มีความสมบูรณ์ในตนเอง มีความสามารถ มีเหตุมีผล ฯลฯ อันเป็นปรัชญาสิทธิตามธรรมชาติ กลับกลายเป็นความสงสัยที่ว่า มนุษย์ไม่ได้มีความสมบูรณ์อย่างที่เชื่อกัน

แต่มนุษย์จำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้าง เพื่อทำ มนุษย์ต้องมีความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบครันจึงจะสามารถให้เหตุผลได้อย่างถูกต้อง ผนวกกับสภาพการณ์ทางบทบาทของสื่อมวลชนที่กล่าวอ้างแนวทางของการสื่อสารเสรีไม่เป็นที่พึงพอใจ จึงเกิดเป็นแนวคิดใหม่ที่ว่าสื่อมวลชนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชน หรือหนังสือพิมพ์ไม่ได้มีความหมายเพียงแค่การเสนอข่าวเสนอความคิดเห็นที่ควรเสนอออกไปให้ประชาชนรับรู้ เกิดความคิดเท่านั้น แต่การที่หนังสือพิมพ์ไม่เสนอข่าวที่ควรเสนอก็เป็น การขาดความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกัน เพราะนั่นเท่ากับละเลยหรือบกพร่องต่อหน้าที่รักษาประโยชน์ของสาธารณชนนั่นเอง หนทางหนึ่งที่จะ

ผลักดันให้หนังสือพิมพ์ปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนด้วยความรับผิดชอบดังกล่าว ก็ด้วยการเปิดโอกาสให้การควบคุมตนเองเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

การควบคุมตนเองของหนังสือพิมพ์ หมายถึง การที่ภายในวงการผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับดูแลตนเอง เพื่อรักษาเกียรติภูมิและส่งเสริมมาตรฐานแห่งวิชาชีพ อันจะทำให้หนังสือพิมพ์เป็นสถาบันที่ได้รับความนิยมเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจแก่บุคคลทั่วไป ทั้งนี้โดยยึดหลักเสรีภาพและความรับผิดชอบเป็นสำคัญ

พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงอธิบายว่า ควบคุมตนเองในการแสดงปาฐกถา ต่อที่ประชุมสัมมนาหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (ครั้งแรก) เมื่อ พ.ศ.2506 “เราได้รับรู้จักความหมายมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้วจากภาษาอังกฤษที่ว่า Self – Regulation of the Press แต่คงจะเพิ่งเริ่มใช้ การควบคุมตนเองเมื่อประมาณ 25 ปีมานี้เอง” ในปาฐกถานั้น ได้ทรงอธิบายถึงการที่ทรงใช้คำว่า ควบคุม ในความหมายของคำ Regulation ไว้ว่า

คำว่า ควบคุมในภาษาไทยนั้นแรงกว่าคำว่า Control ในภาษาอังกฤษ และมีนัยว่ามีทางบังคับ (Sanction) แต่ Regulation ซึ่งแปลตรงว่า จัดระเบียบนั้น ไม่มีอำนาจบังคับมีแต่อิทธิพลหรือคุณค่าทางศีลธรรมก็ได้ ครั้นจะแปลว่า การจัดระเบียบเอาเองของหนังสือพิมพ์ก็เกรงว่าจะไม่เข้าใจถนัดนัก แต่ขอให้เป็นที่เข้าใจว่าควบคุมไม่ได้แปลว่าต้องมีอำนาจบังคับ พจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถานนิยาม ควบคุม ว่าดูแล กำกับดูแล

หลักการควบคุมตนเอง ก็คือ จัดให้มีองค์กรกลางขึ้นทำหน้าที่วางแนวปฏิบัติ สอดส่องดูแลให้การปฏิบัติของหนังสืออยู่ภายในกรอบที่วางไว้ และใช้มาตรการทางศีลธรรมที่มีน้ำหนักพอต่อผู้ละเมิดแนวทางกำหนด

หลักการเช่นนี้นับเป็นการเหมาะสมกับระบบเสรีนิยมดังได้ทรงชี้ว่า ประเทศประชาธิปไตยซึ่งมีเสรีภาพหนังสือพิมพ์โดยเต็มที่แล้ว ก็ยังมีการควบคุมตนเองของหนังสือพิมพ์ เพื่อจะรักษาชื่อเสียงและมาตรฐานอันดีของหนังสือพิมพ์ไว้ ตลอดจนรักษาหลักความรับผิดชอบไว้ด้วย

ส่วนประเทศซึ่งยังไม่มีเสรีภาพบริบูรณ์ในการหนังสือพิมพ์ก็ยิ่งควรพยายามจัดการควบคุมตนเองเพื่อให้รัฐบาลเห็นว่าระเบียบวินัยจะได้คลายการควบคุมทางกฎหมายลง นอกจากนั้น

เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ 3 ประการของวิชาชีพ หนังสือพิมพ์จึงควรจัดให้มีการควบคุมกันเองโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง

วิธีปฏิบัติเพื่อให้มีการควบคุมกันเองของหนังสือพิมพ์นั้น อาจกระทำได้โดยจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ขึ้นตามแบบอย่างของอังกฤษและอื่น ๆ หรืออาจไม่ต้องถึงกับจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ เพียงแต่สมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์จัดให้มีประมวลจรรยาบรรณขึ้น และมีระเบียบควบคุมกันเองตามสมควรก็ได้

อย่างไรก็ดี การควบคุมกันเองตามแนวนี้ จำต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์เองเป็นเงื่อนไขสำคัญ เพราะ ข้อแรกที่เราเห็นกันได้ง่าย ๆ ก็คือ การจะควบคุมกันเองให้ได้นั้น มีความหมายพื้นฐานเป็นสำคัญอยู่ประการหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะต้องควบคุมตนเองได้ด้วย เพราะเมื่อตัวของตัวเองยังควบคุมตัวเองไม่ได้แล้ว จะเลยไปถึงการควบคุมกันเองได้อย่างไร

แนวคิดจริยธรรมสื่อมวลชน

ปรัชญาของจริยธรรมยุคคลาสสิก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. หลักการเน้นที่ผลกระทบ (Teleological) เป็นหลักการที่เน้น “ผลกระทบ” ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคม มีรูปแบบสำคัญ 2 รูปแบบคือ

หลักการเกี่ยวกับอัตตา (Egoism) บุคคลที่จะตัดสินใจโดยยึดหลักอัตตา จะคำนึงว่า การตัดสินใจของเขาจะก่อให้เกิดผลดีที่สุสุดอันใดแก่ตัวเขาเอง มากกว่าที่จะคำนึงถึงสื่อมวลชนอื่น หรือเพื่อผู้รับสาร เช่น หลักการของไอร์ แรนด์ (Ayn Rand's Ethics of Rational Self-Interest) ซึ่งกล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์คือการนับถือตนเอง และการสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองคือ สิ่งสำคัญที่สุด

จริยธรรมแบบนักปฏิบัตินิยม (John Dewey's Machiavellian Pragmatic Ethics) จอห์น ดิวอี้ มีหลักการทางจริยธรรม ที่คำนึงถึงผลกระทบหรือเป้าหมายที่พึงบังเกิดขึ้น ดังนั้น วิธีการไม่ว่าดีหรือเลว เป็นสิ่งที่สามารถปรับได้ตลอดเวลาเพียงเพื่อให้ได้ผลอย่างที่ต้องการ สื่อมวลชนจะใช้วิธีการใดถือว่าถูกต้องทั้งสิ้น หากวิธีการนั้นจะทำให้ได้มาซึ่งข่าวสารที่ต้องการ สรุปได้ว่าความถูกต้อง

หรือความผิดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ วิธีการที่ผิดจะกลายเป็นวิธีที่ถูกถ้าสามารถทำให้เราเดินไปถึงเป้าหมายที่ต้องการได้

หลักการที่เกี่ยวกับประโยชน์นิยม (Utilitarianism) บุคคลที่ยึดหลักการนี้จะคำนึงถึงประโยชน์ที่จะบังเกิดแก่คนส่วนใหญ่ เช่น หลักการของ จอห์น สจ๊วต มิลล์ ซึ่งกล่าวว่าจริยธรรมที่ดีที่สุด คือ จริยธรรมที่มุ่งนำความสุขมาให้แก่คนส่วนใหญ่ (The best ethical position is the one which seeks to bring the most happiness to the greatest number of people)

2. หลักการที่เน้นหน้าที่ (Deontological) หลักการนี้เสนอว่า พฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์สามารถพิจารณาได้โดยธรรมชาติของตัวมันเองว่า มีธรรมะ (Moral) หรือไร้ธรรมะ (Immoral) คนกลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยกับการวัดความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องของพฤติกรรม เฉพาะที่ผลเพียงอย่างเดียว

แนวคิดของเอ็มมานูเอล ค้านท์ (Immanuel Kant) (Clifford G. Christians et al. , 1987 : 1-24) แนวคิดของเขาเรียกว่าเป็น Duty Ethics เป็นแนวคิดที่เน้นไปที่ "หน้าที่" ค้านท์ กล่าวว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นคำตอบว่าการกระทำที่ทาลงไปถูกต้องหรือไม่ แต่การกระทำที่ถูกต้องขึ้นอยู่กับว่าคน ๆ นั้นได้ปฏิบัติตามหน้าที่หรือไม่

การปฏิบัติหน้าที่นั้นจะขึ้นอยู่กับ "มโนสำนึก" (Conscience) ของแต่ละบุคคล ค้านท์ กล่าวว่า มโนสำนึกเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในจิตใต้สำนึกของทุกคน มีรากฐานมาจากกระแสรับสั่งจากพระเจ้า ค้านท์ เชื่อในเจตนารมณ์ที่ดีงาม (Good will) อย่างเคร่งครัด เขานิยามคำนี้ว่า หมายถึงการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะทำในสิ่งที่ตนคิดว่าต้องทำ มากกว่าจะพะวงว่าสิ่งที่ทำจะก่อให้เกิดผลอย่างไร

กฎทางศีลธรรม (the moral rule) ในความคิดของค้านท์ เป็นกฎที่ไร้ข้อยกเว้น ไร้ข้ออ้างที่จะไม่ปฏิบัติ สัญญาคือสิ่งที่ต้องปฏิบัติ หากบุคคลสามารถล้มเลิกสัญญาได้โดยมีข้ออ้างที่ดูเหมาะสม สัญญาก็จะไร้ความหมาย แล้วสังคมจะเดินไปสู่ความวุ่นวาย ความประพฤติบางอย่างถือได้ว่าผิดตลอดกาล เช่น การไม่ซื่อสัตย์ การลักขโมย ความประพฤติบางอย่างถือได้ว่าถูกต้องตลอดกาล เช่น การพูดความจริง การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สำหรับค้านท์แล้ว ความผิดก็คือ ความผิด ไม่สามารถทำให้ถูกขึ้นมาได้ด้วยข้ออ้างบางอย่าง

แนวคิดของอริสโตเติล เป็นแนวคิดที่คำนึงถึงธรรมชาติของการกระทำ รวมถึงแนวคิดว่า ด้วยทางสายกลางของอริสโตเติล เป็นวิธีการเลือกประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ที่เหมาะสมว่าอยู่ตรงกลาง แต่ไม่ใช่ตรงกลางในเชิงคณิตศาสตร์ เป็นตรงกลางที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติจะรู้ได้ด้วยตนเอง

อริสโตเติล เห็นว่า บุคคลที่ประพฤติชอบคือ บุคคลที่ใช้ความซื่อสัตย์ (Honesty) และจินตนาการ (Imagination) ในการหยั่งหาจุดกึ่งกลางระหว่างความเกินพอดี (Excess) และความขาดพร่อง (Defect) อริสโตเติลไม่คิดว่าทางสายกลางเป็นวิธีของคนอ่อนแอและไม่สู้คน แต่เขาเห็นว่ามันเป็นทางของคนที่ใช้เหตุผลอย่างซื่อสัตย์ต่อตนเอง และอย่างมีจินตนาการที่มองเห็นภาพแห่งความสร้างสรรค์ และความสูญเสียที่กำลังจะเกิดขึ้น

จริยธรรมยุคใหม่ (Eclectic system of Journalism Ethics)

เอ็ดมันด์ แลมเบิร์ต ได้วางกรอบจริยธรรมยุคใหม่ ที่เรียกว่า ระบบ Eclectic โดยยังวางรากฐานอยู่ในเงื่อนไขอารยธรรมคริสเตียน แต่เป็นเงื่อนไขที่เน้นเจาะลงไปในวิชาชีพมากกว่าจะเป็นบทบาทบัญญัติที่ อ่างกันลอย ๆ เป็นกฎจริยธรรมที่ชัดเจนพอที่ใครก็ตามที่เผชิญสถานการณ์นั้นสามารถนำไปเป็นหลักปฏิบัติได้ แลมเบิร์ต เสนอกรอบของจริยธรรมดังต่อไปนี้

1. หลักการพูดความจริง (The Principle of Truth Telling) เป็นหลักการที่สื่อมวลชนพยายามเต็มที่ทุกรูปแบบที่จะแสวงหาข่าวสาร ที่ถูกต้อง ยุติธรรม และปราศจากอคติ สื่อมวลชนจะต้องตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลนั้นถูกต้องอย่างแท้จริง ต้องตรวจสอบอย่างพิถีพิถันเพราะห้ความแท้-ไม่แท้ของข้อมูล และแหล่งข่าว ต้องซื่อสัตย์ต่อข้อเท็จจริง แม้จะมีความจำเป็นเรื่องเวลาที่ต้องออกข่าวให้ทันเวลาก็ไม่ใช่ข้ออ้างที่จะเสนอข่าวไปโดยไม่ได้ตรวจสอบก่อน

ในการทำหน้าที่ของนักข่าว นอกจากจะใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น ค้นคว้าเอกสาร สัมภาษณ์แบบเจาะลึก หรือด้วยการสังเกต มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และต้องเข้าใจในความจริงของสังคม หรือกระแสบริบทของสังคมเป็นอย่างดี ในการค้นหาความจริง นักข่าวต้องใช้วิธีการที่มีศีลธรรม แต่แลมเบิร์ต ยอมรับว่า บางครั้งวิธีการที่ไม่ถูกต้องด้วยศีลธรรมอาจจะต้องนำมาใช้ เพียงแต่ว่าวิธีดังกล่าวจะต้องได้รับการชี้แจงแสดงเหตุผลและความจำเป็นอย่างเปิดเผยในเนื้อหาข่าวด้วย

2. หลักความยุติธรรม (The Principle of Justice) ในเรื่องของความยุติธรรม มาตรฐานของหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ ดูจะเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีดังนี้

2.1 ข่าวที่ยุติธรรม ต้องไม่ละเลยประเด็นสำคัญของเรื่อง ดังนั้นความยุติธรรมหมายถึง ความครบถ้วนของข่าว

2.2 ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่หยิบยกประเด็นรองมาแทนประเด็นหลัก ดังนั้นความยุติธรรม จึงหมายถึง ความตรงประเด็น

2.3 ข่าวที่ยุติธรรม ต้องไม่สร้างความเข้าใจผิดและจะต้องไม่หลอกลวงผู้อ่าน ดังนั้นความยุติธรรมจึงหมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อผู้อ่าน

2.4 ข่าวที่ยุติธรรม จะต้องไม่กลบเกลื่อนอารมณ์หรืออคติของผู้เสนอ ความยุติธรรมหมายถึง ความตรงไปตรงมา ไม่ใช่ภาษาที่ยอกย้อนขึ้นนำ

3. หลักเสรีภาพ (The Principle of Freedom) หลักเสรีภาพแท้ที่จริง คือ หลักที่เป็นหัวใจของความยุติธรรมนั่นเอง สังคมตะวันตกเชื่อว่า การลิดรอนสิทธิเสรีภาพนำมาซึ่งความอยุติธรรม

4. หลักมนุษยธรรม (The Principle of Humane) หมายถึง หลักการที่สื่อมวลชนจะไม่สร้างความเจ็บปวดและความทุกข์ให้ผู้อื่นถ้าไม่จำเป็น สื่อมวลชนต้องตัดสินใจว่าจะเซนเซอร์ข่าวนั้นด้วยตนเองในระดับใด แต่ไม่ใช่หมายถึงการยอมตามผู้มีอำนาจโดยปราศจากการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน อันหมายถึงว่า จะทำให้ความเป็นตัวของตัวเองลดน้อยลงไปด้วย สื่อมวลชนจะต้องพิจารณาด้วยมโนสำนึกว่าจะปิดกั้นข่าวนั้นหรือไม่ หรือถ้าจะนำเสนออย่างไรโดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม

5. หลักของนายท้ายเรือ (Principle of Stewardship) หมายถึง หลักการของความรับผิดชอบในการจัดการวิถีชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นด้วย สื่อมวลชนคือผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะเฝ้ากระแสแห่งการอภิปรายถกเถียงในสังคมให้โปร่งใส อยู่ในฐานะที่จะผดุงความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม เพราะสื่อมวลชนคือ นายท้ายเรือแห่งเสรีภาพ เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น คำนึงถึงสิทธิของสาธารณะ และคำนึงถึงจรรยาบรรณของตนเอง

ทฤษฎีโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคม (Structural and functional theory)

เดนิส แม็คควอล (Danis Mcquail) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ไว้ในหนังสือ Mass Communication Theory โดยอ้างถึงทฤษฎีโครงสร้างบทบาทหน้าที่ในสังคมของเมอร์ตัน (Merton) ว่า สังคม คือระบบอันหนึ่งซึ่งประกอบด้วยหน่วยทำงานหรือระบบย่อยจำนวนหนึ่งยึดโยงกันอยู่ และช่วยกันทำงานคนละอย่างซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นต่อส่วนรวม สื่อมวลชน คือหน่วยหรือระบบย่อยอันหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ตอบสนองความจำเป็นทางสังคมในด้านความต่อเนื่อง การรักษาระเบียบกฎเกณฑ์การรวมเอกภาพ การกระตุ้นเตือน การแนะนำแนวทางและการปรับตัว

ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่า สื่อมวลชนเป็นระบบย่อยอิสระที่มีทิศทางของตนเอง และคอยปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบของอุดมการณ์ทางการเมือง แต่อาจต้องอยู่ในกฎระเบียบของวิชาชีพที่เกิดขึ้นจากการต่อรองในลักษณะการเมืองอยู่บ้าง โดยเชื่อว่าสื่อมวลชนเป็นเพียงเครื่องมือของการธำรงสังคม ไม่เหมือนกับแนวคิดแบบมาร์กซิสต์ที่เห็นว่า สื่อมวลชนเป็นแหล่งกำเนิดที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง

ส่วนสุกัญญา สุดบรรทัด ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคมไว้ดังนี้

1. บทบาทในการสร้างเสริมสติปัญญาแก่สาธารณชน (Enlightening the Public) ได้แก่ การเป็นแหล่งข่าวสาร ซึ่งสาธารณชนนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และทำให้ได้รู้ถึงทัศนคติแนวความคิดของคนที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน
2. บทบาทในการเกื้อกูลระบบทางการเมือง (Servicing the Politicle System) สื่อมวลชนมีบทบาทในการแถลงแจ้งให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐ เป็นผู้หยิบยกปัญหาสำคัญมาอภิปรายอย่างกว้างขวางเพื่อเกื้อกูลวิถีทางดำเนินชีวิตในระบอบประชาธิปไตย
3. บทบาทในการพิทักษ์เสรีภาพส่วนบุคคล (Safeguarding Personal Liberties) สื่อมวลชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์คอยเฝ้ารัฐบาลมิให้กระทำการใดที่บ่อนทำลายสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล
4. บทบาทในการหาผลประโยชน์ (Making a Profit) เพื่อที่ว่าสื่อมวลชนจะไม่ตกเป็นเครื่องมือของบุคคลใดหรือกลุ่มใด สื่อมวลชนก็ต้องช่วยตัวเองในการหาผลประโยชน์
5. บทบาทในการให้ความบันเทิง (Providing Entertainment) แม้จะปรากฏว่าสื่อมวลชนบางประเภทจะเน้นการบันเทิงมากเกินไป แต่ก็ก็เป็นหน้าที่หนึ่งของ

สื่อมวลชน อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนก็ต้องไม่ลืมหน้าที่ในการให้ข่าวสาร ซึ่งเป็นหน้าที่หลัก

6. บทบาทในการแก้วิกฤตระบบเศรษฐกิจ (Servicing the Economic System) กระทำโดยการโฆษณา ซึ่งเป็นการขยายระบบเศรษฐกิจการค้าอย่างรวดเร็ว โดยการเป็นสื่อ นำผู้ซื้อและผู้ขายให้มาพบกัน สื่อมวลชนยังบริการข่าวสารทางเศรษฐกิจเพื่อให้บริษัทร้านค้าได้ตัดสินใจวิธีทางในภาคหน้าด้วย

อย่างไรก็ตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนดังกล่าว วางอยู่บนรากฐานของเสรีนิยม ซึ่งยึดถือในเสรีภาพ เชื่อในความเป็นมนุษย์ซึ่งเกิดมาอย่างเสรี รู้จักใช้เหตุผลอันทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์ อุดมการณ์แห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับรัฐ มีอยู่ว่า รัฐจะต้องกระทำการซึ่งกีดกันเสรีภาพส่วนบุคคลน้อยที่สุด คือ จะต้องปล่อยให้ประชาชนกระทำการโดยเสรีเท่าที่กระทำได้

จรรยาบรรณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

จรรยาบรรณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, จรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์ของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 ได้กล่าวถึง หลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพนักข่าว และนักหนังสือพิมพ์ ในเรื่องสำคัญ ๆ เอาไว้ดังนี้ (รายละเอียดดูภาคผนวก)

1. นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ จะต้องรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าว และความคิดเห็น
2. นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ จะต้องนำเสนอแต่ข้อเท็จจริง ละเว้นการบิดเบือน รายงานข้อเท็จจริงด้วยความซื่อสัตย์ และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย
3. การเสนอข่าว ต้องตระหนักถึงประโยชน์สาธารณะ ไม่เสนอเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะการโฆษณาชวนเชื่อ
4. นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ ต้องรักษาไว้ซึ่งภราดรภาพในกลุ่มเพื่อนร่วมวิชาชีพ และต้องปกป้อง และรักษาความลับของแหล่งข่าว
5. นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ต้องไม่ใช้ตำแหน่งในการหาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ไม่รับอามิสสินจ้างอันจะทำให้การทำหน้าที่โดยสุจริตบกพร่องไป

ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory)

ทฤษฎีวิพากษ์เป็นทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ทฤษฎีวิพากษ์ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน

ต้นกำเนิดของทฤษฎีวิพากษ์เริ่มต้นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 ซึ่งรู้จักกันในนามของทฤษฎี MARXIST หรือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy) ทฤษฎีนี้ได้ผ่านการทดสอบโดยนำมาใช้ในภาคปฏิบัติการที่เป็นจริง และมีชนบในการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อพัฒนาปรับปรุงทฤษฎีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จากทฤษฎีที่ Karl Marx ได้เริ่มต้นวางพื้นฐานเอาไว้ จึงแตกแยกกิ่งก้านสาขาออกเป็นอีกหลายทฤษฎีย่อย ๆ กล่าวคือ D. McQuail (1987) ได้แบ่งทฤษฎีวิพากษ์ออกเป็น 3 รุ่น คือ

รุ่นแรก ทฤษฎีมาร์กซ์แบบคลาสสิก

รุ่นที่สอง ประกอบด้วย 3 ทฤษฎีคือ Political Economic Media Theory, The Frankfurt School และ Hegemonic Theory Of Media

รุ่นสาม (Critical) Cultural Study

สำหรับทฤษฎีวิพากษ์ ที่จะนำมาใช้ในการศึกษาสื่อมวลชนได้คงจะอยู่ในรุ่นที่สองและรุ่นที่สาม ซึ่งมีหลักการและวิธีการวิเคราะห์บางอย่างที่สืบต่อมาจากทฤษฎีมาร์กซ์แบบคลาสสิก แต่ทว่าในเรื่องของจุดเน้นและแง่มุมบางประการ ทฤษฎีย่อยเหล่านี้จะให้คำอธิบายที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ Political Media Theory จะสนใจมิติด้านเศรษฐกิจการเมืองที่เข้ามามีส่วนกำหนดกระบวนการทำงานของสื่อมวลชนในขณะที่สำนัก Frankfurt จะลดความสนใจในเรื่องเศรษฐกิจการเมืองลงไปบ้าง โดยเฉพาะสนใจการทำงานของสื่อมวลชนที่มีอยู่ในวัฒนธรรมแบบ Culture industry ส่วนกลุ่ม Hegemonic Theory of Media นั้น ประเด็นหลักที่ศึกษา คือ การต่อสู้ด้านความคิดและอุดมการณ์ในสังคม โดยพิจารณาสื่อมวลชนในฐานะกลไกทางอุดมการณ์ ซึ่งเป็นสนามของสงครามแย่งชิงพื้นที่ทางอุดมการณ์และวัฒนธรรม

การศึกษาระบบการสื่อสารตามแนวทางของสำนักทฤษฎีวิพากษ์คำถามในมิติเชิงจริยธรรม (Ethical Aspect) ของกระบวนการและระบบการสื่อสารจึงได้รับการตั้งขึ้นมา เช่น

สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่เป็นกลไกสร้างความยุติธรรมในสังคม หรือกลับช่วยเพิ่มขยายความอธรรมให้มากขึ้น

ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัยของสำนักนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้เท่านั้น หากแต่มีเป้าหมายเพื่อการนำไปใช้แก้ไขปัญหาที่เป็นจริงด้วย กลุ่มงานในการแก้ปัญหาของสำนักนี้จะนำเสนอวิธีการแก้ไขแบบส่วนร่วม (Collective) มิใช่ทางออกของแต่ละบุคคล (Individual)

E.M.Rogers ได้ทำข้อสรุปเปรียบเทียบระหว่างสำนักคิดกระแสหลักของสื่อสารมวลชนที่เรียกว่า สำนักประจักษ์นิยม (Empirical School) หรือ P.Lazarsfeld เรียกว่า การวิจัยเชิงบริหาร (Administrative Research) กับ สำนักทฤษฎีวิพากษ์ วิธีการของทฤษฎีวิพากษ์ก่อตัวมาจากปรัชญาที่เป็นคู่ตรงข้ามกับปรัชญาแบบ Positivism ซึ่งถือว่าความเป็นจริง (reality) และความรู้ เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว (given) การศึกษาค้นคว้า ก็คือ ความพยายามที่จะอธิบายสิ่งที่เป็นอยู่นั้นว่า อะไรเป็นอะไร แต่ปรัชญา Negative ของทฤษฎีวิพากษ์ไม่เชื่อว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้มาแล้ว หากแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น

ดังนั้น จึงต้องตั้งคำถามกับปรากฏการณ์ทางสังคมว่า สิ่งที่เป็นอยู่นั้นเป็นมาได้อย่างไร คลี่คลายมาได้อย่างไร ด้วยกลไกและกระบวนการอะไร กล่าวคือ เป็นการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ รากเหง้าความเป็นมาของปรากฏการณ์ทางสังคม

ในขณะที่สำนักประจักษ์นิยมมุ่งสนใจที่จะตอบคำถามว่า อย่างไร (เช่น ทำอย่างไรกลยุทธการสื่อสารจึงจะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่) และ (เท่าไร เช่น จำนวนคนที่เปิดรับรายการนี้มีเท่าไร เปิดดูมากน้อยเท่าไร) แต่ทฤษฎีวิพากษ์จะตั้งคำถามว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และทำไมจึงไม่เป็นเช่นนั้น เช่น ทำไมรายการปัญหาสุขภาพทางโทรทัศน์จึงไม่สอดคล้องกับโรคที่คนไทยส่วนใหญ่เผชิญอยู่

วิธีการเข้าสู่ปัญหา และการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักประจักษ์นิยมจะชี้ดวงจำกัดตัวเองอยู่เพียงภายในกระบวนการหรือระบบการสื่อสารเท่านั้น โดยไม่พิจารณาออกไปถึงบริบททางสังคมที่กระบวนการหรือระบบการสื่อสารนั้นกำลังเกิดขึ้น เช่น เมื่อพิจารณาปัญหาการเปิดรับสื่อของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมก็จะไม่พิจารณาถึงปัจจัยของการเข้าถึงสื่อ (Accessibility) หรือวิถีชีวิตประจำวันของผู้รับสาร การวิเคราะห์จึงมีลักษณะแบบแยกส่วน (Sectarian) ในลักษณะที่

ตรงกันข้าม วิธีการเข้าสู่ปัญหาของทฤษฎีวิพากษ์จะใช้การวิเคราะห์ในลักษณะองค์รวม (Holistic) กล่าวคือ พิจารณาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างปัจจัยต่าง ๆ อยู่เสมอ

กล่าวเฉพาะในกรณีของกระบวนการหนึ่งของระบบการสื่อสาร ทฤษฎีวิพากษ์มีแนวคิดพื้นฐานว่าระบบดังกล่าวไม่เคยเกิดขึ้นอย่างตัดขาดจากบริบททางสังคมเลย ไม่ว่าจะเป็นมิติ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมหรือวัฒนธรรม ทฤษฎีวิพากษ์มีความเห็นว่าการศึกษาดังกล่าวควรศึกษาอย่างเดี่ยวโดด ๆ โดยละเลยบริบททางสังคมของการสื่อสารเช่นแนวทางประจักษ์นิยมนั้นให้ผลเสียทั้งในระดับวิชาการ และระดับปฏิบัติในเชิงคุณค่าทางวิชาการ

สำนักคิดกระแสหลัก กับทฤษฎีวิพากษ์ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับสังคม แตกต่างกัน ทฤษฎีกระแสหลัก เช่น Functionism มีสมมติฐานต่อสังคมว่า สังคมนั้นจะมีเสถียรภาพ (Stability) และความสมดุล (Equilibrium) เป็นหลัก และจะมีบางช่วงขณะเท่านั้นที่อาจจะเกิดความขัดแย้งขึ้นมา แต่ในท้ายที่สุดแล้วก็จะกลับเข้าสู่ภาวะสมดุลเอง เมื่อทัศนคติต่อสังคมมีดังนี้ สื่อมวลชนในฐานะกลไกตัวหนึ่งของสังคมก็ย่อมถูกกำหนดหน้าที่ให้ช่วยสร้างสรรค์และธำรงรักษาเสถียรภาพและความสมดุลของสังคมให้คงอยู่ต่อไป

ขณะที่สำนักวิพากษ์มีสมมติฐานที่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีกระแสหลัก เนื่องจากมองเห็นว่า สังคมนั้นประกอบขึ้นด้วยคนกลุ่มต่าง ๆ ชนชั้นต่าง ๆ ที่ล้วนมีความขัดแย้ง (Conflict & Contradiction) เป็นด้านหลัก ดังนั้นคนแต่ละกลุ่มก็จะพยายามใช้กลไกทุกอย่างของสังคม รวมทั้งสื่อมวลชนเพื่อจัดการกับความขัดแย้งเพื่อให้ผลสุดท้ายออกมาเป็นประโยชน์แก่กลุ่มหรือชนชั้นของตนให้มากที่สุด

สื่อมวลชนในฐานะปัจจัยการผลิตความคิดอย่างหนึ่งของสังคม จึงมักจะตกเป็นเครื่องมือให้กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มเจ้าของทุน หรือกลุ่มที่ได้เปรียบ มีอภิสิทธิ์และมีอำนาจในสังคม นำเอาไปใช้จัดการกับคนกลุ่มอื่น ๆ มากกว่า ภาพลักษณ์ของสื่อมวลชนจึงมักจะออกมาเป็น ผู้ช่วยผู้ร้าย หรือ มิฉะนั้น ก็อาจจะกลายเป็นผู้ร้ายไปเสียเอง

ในเรื่องเจตนาธรรมณ์ร่วมของ ทฤษฎีวิพากษ์นั้น ทฤษฎีวิพากษ์จะทำการวิเคราะห์และสำรวจระบบคุณค่า (set of values) มีเป้าหมายคือ การปฏิรูประบบคุณค่า ทำการวิเคราะห์สาเหตุและแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

สำหรับในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการวิพากษ์ของทฤษฎีวิพากษ์เข้ามาทำการวิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อ ซึ่ง วิธีในการวิพากษ์จะทำการพิจารณาว่า เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อ นั้น นำเสนอข้อมูลทั้ง 2 ด้านหรือไม่ ใช้กรอบใดเข้าไปวิพากษ์ ผู้เขียนคอลัมน์ได้แสดงจุดยืนในการวิพากษ์อย่างไร และผู้เขียนได้เสนอแนะทางออกต่อปัญหานั้นหรือไม่

การวิเคราะห์เนื้อหา

ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์” ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวทั้งสองฉบับ

การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นระเบียบวิธีวิจัยประเภทหนึ่งที่นิยมใช้ในการวิจัยเพื่อการสื่อสาร มีลักษณะผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เกษม ศิริสัมพันธ์ (2507) ได้ให้นิยามว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นการวิจัยสื่อสารมวลชนชนิดหนึ่ง ที่มุ่งศึกษาเฉพาะตัวเนื้อหาของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร รายการวิทยุ หรือโทรทัศน์เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของเนื้อหา

อรนุช เลิศจรวรารักษ์ (2525) นิยามการวิเคราะห์เนื้อหาว่า คือ การวิเคราะห์ให้เห็นประจักษ์ สำนวนเนื้อหาซึ่งแฝงอยู่กับเครื่องมือสื่อสารโดยการจัดทำประเภท จัดทำตาราง และหาค่าสัญลักษณ์ และใจความเพื่อทราบถึงความหมายและผลกระทบ

Richard W. Budd, Robert K. Thorp, Lewis Donohew (1967) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่มีระบบ ใช้สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาของสารและเป็นเครื่องมือในการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมสื่อสารที่แสดงออกมา

Klaus Krippendorff (1980) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยอย่างหนึ่งจากข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน ทำเครื่องมือให้มีความเชื่อถือได้ แสดงผลสรุปที่ถูกต้องเที่ยงตรงจากข้อมูลไปสู่สภาวะแวดล้อมของข้อมูล

Bernard Berelson (1952) เห็นว่าการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเทคนิคการวิจัยที่มีความเป็นปรนัย (Objectivity) เป็นระบบ (Systematic) มีการอธิบายในเชิงปริมาณ (Quantitative) ถึงสิ่งที่แสดงออกอย่างแท้จริง (Manifest) ในเนื้อหาการสื่อสาร

กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหา

1. กระบวนการข้อมูล (Data Making Process) ข้อมูลเป็นหน่วยหนึ่งของข่าวสารซึ่งบันทึกอยู่ในสื่อที่มีความคงทนถาวร มีการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคที่ชัดเจนและตรงกับปัญหาในการวิจัย ข้อมูลจะไม่ใช่อะไรที่แท้จริง แต่เป็นการทำให้อยู่ในรูปหนึ่งเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์เนื้อหานั้นมักจะนำข่าวสารที่ไม่มีโครงสร้างทางภาษาชัดเจนมาทำให้อยู่ในรูปของการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้มาจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีของปรากฏการณ์โดย

1.1 ปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาต้องแยกออกเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unitizing)

1.2 จำนวนหน่วย ที่จะบันทึกนั้นต้องผ่านการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) อย่างมีแบบแผน

1.3 หน่วยทุกหน่วยจะต้องมีการลงรหัสให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถวิเคราะห์ได้ ได้แก่ ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล (Recording)

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูล (Data Reduction) เป็นกระบวนการจัดกระทำกับข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่สามารถนำมาใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

3. การอนุมานข้อมูล (Inference) เป็นการพิจารณาข้อมูลอย่างมีเหตุผล ผู้วิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับทิศทางของข้อมูล ว่ามีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการใช้สถิติ และจะต้องทำอย่างมีความเที่ยงตรง

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นกระบวนการในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่สังเกตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือมีการพรรณนาผลของการวิเคราะห์ชัดเจน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของอรนุช วานิชทวีวัฒน์ เรื่อง กระบวนการตรวจสอบกันเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2539 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539) พบว่า ในการตรวจสอบกันเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องของความผิดพลาด และความไม่ถูกต้องใน

เนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกตรวจสอบนำเสนอ โดยลักษณะเนื้อหาส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบของข่าวที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมความถูกต้องในเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกตรวจสอบ หรือ วิทยุวิจารณ์ ด้วยภาษาที่เรียบง่ายตามรูปแบบของการเขียนข่าว และในการยุติการตรวจสอบกันเองซึ่งส่วนใหญ่จะหยุดไปเฉย ๆ โดยมีเงื่อนไขมาจากการที่หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกตรวจสอบเปลี่ยนแปลง ทำที่ หรือยุติการนำเสนอไปก่อน

สำหรับเหตุผลที่หนังสือพิมพ์รายวันเช้าและไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง พบว่าหนังสือพิมพ์ต่างก็มีเหตุผลเป็นของตนเองโดยยึดนโยบายและหน้าที่ของการเป็นสื่อมวลชนเป็นหลัก โดยหนังสือพิมพ์ที่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเอง (ข่าวสด มติชน และกรุงเทพธุรกิจ) มองว่าแม้จะไม่ใช่นโยบายที่ชัดเจนของสำนักพิมพ์แต่ก็เป็นหน้าที่ที่ควรปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ทั่วไป ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ไม่เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบกันเองให้เหตุผลว่า ไม่ใช่หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะตรวจสอบกันเองควรเป็นหน้าที่ของประชาชนมากกว่า และจากการวิจัยยังพบว่า ความเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กกว่าก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์หลายฉบับไม่ค่อยอยากเข้าสู่กระบวนการนี้เพราะอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจหนังสือพิมพ์ของตนเองได้

งานวิจัยของ รัชณี วงศ์วรรณ เรื่องแนวโน้ม หนังสือพิมพ์ไทยในทศวรรษหน้า พ.ศ.2538-2544 (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535) ระบุว่าหนังสือพิมพ์ไทยจะมีสิทธิ เสรีภาพและความรับผิดชอบมากขึ้น ลักษณะของสังคมข่าวสารทำให้การไหลเวียนของข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง ผู้รับสารสามารถมีปฏิริยาสะท้อนกลับต่อเรื่องต่าง ๆ ได้ทันที ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นผู้ที่มีความรู้และ การศึกษาสูงขึ้น จึงมีการเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบมากขึ้น

สภาพของสังคมที่เปลี่ยนไปก็เป็นตัวกำหนดให้หนังสือพิมพ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนอื่น ๆ จะเป็นตัวกระตุ้นให้หนังสือพิมพ์ต้องเพิ่มความรับผิดชอบต่อสังคมยิ่งขึ้น ความยึดมั่นในอุดมการณ์ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ระบบการตรวจสอบและคุมประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ด้วยกันเองก็เป็นปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

งานวิจัยของดวงใจ เสกธีระ เรื่อง ทิศนะเกี่ยวกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ของนักวิชาชีพนักการเมืองและประชาชน (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540) ระบุว่า กลุ่มนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ กลุ่มนักการเมือง และกลุ่ม

ประชาชน มีการรับรู้ใกล้เคียงกันว่าเสรีภาพหนังสือพิมพ์มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ต้องมีขอบเขตทั้งกฎหมายและทางจรรยาบรรณ โดยกฎหมายที่จะใช้ควบคุมเสรีภาพหนังสือพิมพ์ต้องไม่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่แสวงหาและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน และทุกฝ่ายยังไม่เห็นด้วยที่จะใช้เสรีภาพหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอสิ่งที่ขัดต่อค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ศีลธรรม อันดีของประชาชน รวมทั้งความมั่นคงของชาติและความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยเห็นว่าควรมีการควบคุมกันเองทางวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักการเมืองเห็นว่าหนังสือพิมพ์ควรมีองค์การของรัฐคอยควบคุมหนังสือพิมพ์บ้าง และควรคำนึงสิทธิส่วนบุคคล สำหรับกลุ่มนักวิชาชีพนั้นไม่ต้องการให้รัฐแทรกแซงใด ๆ ต่อการปฏิบัติหน้าที่รายงานข้อมูลข่าวสาร

งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชน และการทำหน้าที่อย่างขาดความรับผิดชอบ จนนำไปสู่กระบวนการที่จะติดตามตรวจสอบโดยองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะการควบคุมกันเองผ่านสื่อ และรูปแบบการควบคุมกันเองอีกประเภทหนึ่งก็คือ การควบคุมกันเองผ่านคอลัมน์วิพากษ์สื่อนั่นเอง

นิยามศัพท์

คอลัมน์วิพากษ์สื่อ หมายถึง คอลัมน์ที่แสดงความคิดเห็น และนำเสนอข้อมูลข่าวสารในแวดวงสื่อสารมวลชน โดยในการวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง คอลัมน์แมลงวันในไร่ส้ม ในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์มติชนสุดสัปดาห์ ซึ่งออกวางแผงเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทุกวันอังคาร ตีพิมพ์ในหน้า 70-71 และคอลัมน์ถีตือกระพือปีกในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ สยามรัฐสุดสัปดาห์วิจารณ์ ออกวางแผงทุกวันศุกร์ ตีพิมพ์ในหน้า 87

นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ หมายถึง นิตยสารข่าวที่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารในเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยจะวางแผงเป็นประจำทุก สัปดาห์

กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

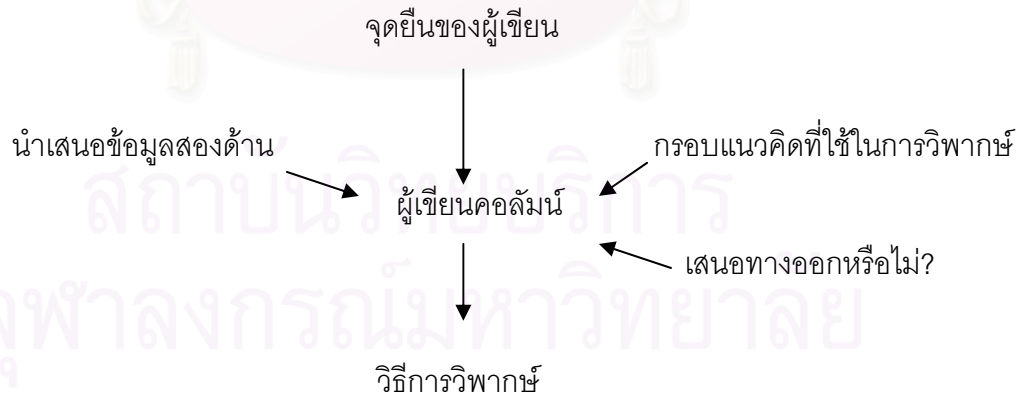
ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสุดสัปดาห์วิจารณ์ โดยได้สร้างกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ในส่วนของปัจจัยที่มีต่อการกำหนดประเด็นของผู้เขียนคอลัมน์ และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิพากษ์

โดยใช้วิธีการวิพากษ์ของทฤษฎีวิพากษ์มาวิเคราะห์วิธีการนำเสนอของผู้เขียนคอลัมน์ในนิตยสาร
ข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ

โดยในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดประเด็นเนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์ของผู้เขียน
คอลัมน์ สามารถสร้างกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ในส่วนของวิธีการวิพากษ์ ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิด โดยยกวิธีการวิพากษ์ของทฤษฎี
วิพากษ์ มากำหนดกรอบแนวคิด เพื่อพิจารณาว่า วิธีการวิพากษ์สื่อของผู้เขียนคอลัมน์มีความ
สมบูรณ์ ครบถ้วนตามวิธีการวิพากษ์ของทฤษฎีวิพากษ์หรือไม่

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์ และ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ผู้วิจัยจะทำการวิจัยโดยใช้วิธี content analysis โดยจะแบ่งการศึกษาเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อ ในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ โดย จะทำการสำรวจเนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ ในช่วงเวลาตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2544 – กุมภาพันธ์ 2545

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เจาะลึก (Depth Interview) ความคิดเห็นของคอลัมนิสต์หรือผู้รับผิดชอบคอลัมน์วิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิด นโยบาย การเลือกเรื่อง วิธีการนำเสนอ และเป้าหมายของการวิพากษ์สื่อในประเด็นนั้น ๆ

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษา เนื้อหา ประเด็น และวิธีการวิพากษ์สื่อในประเด็นต่าง ๆ ของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ คือ คอลัมน์ “แมลงวันในไร่ส้ม” ในมติชนสุดสัปดาห์ และคอลัมน์ “ถืดถืดกระพือปีก” ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ โดยพิจารณาเปรียบเทียบเป็นระยะเวลา 1 ปี คือตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2544 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2545 รวมจำนวนคอลัมน์ทั้งสิ้น 107 ชิ้น แบ่งเป็นมติชนสุดสัปดาห์ 55 ชิ้น และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 52 ชิ้น

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมี 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ คอลัมนิสต์ หรือผู้รับผิดชอบคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้อาศัยเครื่องมือการวิจัย โดยการสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้วิธีการของทฤษฎีวิพากษ์ มาวิเคราะห์เนื้อหาของคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ

การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเนื้อหาของคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง 2 ฉบับ โดยสร้างตารางเปรียบเทียบการนำเสนอประเด็นสัปดาห์ต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ ยังสร้างตารางเพื่อจัดหมวดหมู่ของประเด็นเพื่อให้เห็นว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อได้วิพากษ์ในประเด็นต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด และสำหรับวิธีการวิพากษ์ ได้สร้างตารางให้เห็นว่า เนื้อหาในคอลัมน์วิพากษ์สื่อได้ทำหน้าที่วิพากษ์อย่างสมบูรณ์ตามทฤษฎีการวิพากษ์หรือไม่ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบให้ได้ว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อมีส่วนในการสนับสนุนกลไกการตรวจสอบ และควบคุมกันเองของสื่อมวลชนหรือไม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

คอลัมน์ “แมลงวันในไร่ส้ม” ในมติชนสุดสัปดาห์ และคอลัมน์ “ถืดถืดกระพือปีก” ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เป็นคอลัมน์ ที่มีเจตนารมณ์เริ่มแรก ต้องการวิพากษ์วิจารณ์คนในวงการสื่อ โดยเฉพาะในเรื่องจริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันนำมาซึ่งแนวคิดที่จะให้มีการตรวจสอบและควบคุมกันเองของสื่อ และหนึ่งในวิธีการตรวจสอบกันเอง ก็คือ การตรวจสอบผ่านคอลัมน์วิพากษ์สื่อ ซึ่งถือเป็นคอลัมน์ที่เกิดขึ้นเพื่อลบล้างความคิดเดิมที่ว่า “แมลงวันย่อมไม่ตอมแมลงวัน”

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากเมื่อวงการสื่อมีความเคลื่อนไหวในประเด็นที่หลากหลายมากขึ้น ประกอบกับความพยายามขององค์กรวิชาชีพที่เข้ามาดูแลเรื่องจริยธรรม และจรรยาบรรณ รวมถึงกระแสสังคมที่ต้องการความโปร่งใสในการทำหน้าที่ของสื่อ ทำให้จริยธรรม และจรรยาบรรณของคนในวงการสื่อดีขึ้น และทำให้คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับปรับเปลี่ยนตัวเองจากเดิมที่เน้นการวิพากษ์พฤติกรรมของคนในวงการสื่อด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณ เป็นคอลัมน์ที่เน้นการแสดงความคิดเห็น และรายงานข้อมูลข่าวสารของคนในวงการสื่อแทน อย่างไรก็ตาม คอลัมน์วิพากษ์สื่อดังกล่าวก็พร้อมจะวิพากษ์ในประเด็นจริยธรรม และจรรยาบรรณอย่างเข้มข้น หากพบว่า มีการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมของคนในวงการสื่อต่อเรื่องดังกล่าว

สำหรับในบทนี้ เพื่อให้เห็นว่า นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ นำเสนอเนื้อหา และประเด็นในคอลัมน์วิพากษ์สื่อ เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ในแต่ละสัปดาห์ ช่วงระยะเวลานับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2544 ถึง กุมภาพันธ์ 2545 ผู้วิจัยจึงได้สร้างตารางเพื่อเปรียบเทียบเนื้อหาและประเด็นของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับมีกำหนดวางแผงจำหน่ายไม่ตรงกัน กล่าวคือ มติชนสุดสัปดาห์ จะวางจำหน่ายทุกวันอังคาร ส่วน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จะวางจำหน่ายทุกวันศุกร์ ทำให้ ช่วงวัน และระยะเวลาจึงคลาดเคลื่อนกันไปบ้าง เมื่อเป็นดังนี้ ผู้วิจัย

จึงได้ยึดเอาระยะเวลาเป็นสัปดาห์ตามปฏิทินสากล ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ วางอยู่บนแผนจำหน่ายคู่กัน

ผลการเปรียบเทียบเนื้อหาและประเด็นของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ เป็นดังนี้

ชื่อฉบับ วัน เดือน ปี	ประเด็นนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์	ประเด็นนิตยสารข่าวรายสัปดาห์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
5 – 9 กุมภาพันธ์ 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1068 เรื่อง ชัยสิทธิ์ สมุทวณิช กอดคอ พระบาทนามเมือง ฟันธงทางออกไอทีวี)</p> <p>เสนอคำสัมภาษณ์ของ ชัยสิทธิ์ สมุทวณิช บรรณาธิการข่าวผู้จัดการ ที่กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับไอทีวี ว่า ไอทีวีมีปัญหาดังแต่แรกทีรัฐตั้งเงื่อนไขการประมูลสูง การแก้ปัญหาของไอทีวี ต้องนำสัญญาที่ทำไว้กับรัฐบาลมาเปิดเผยรายละเอียด นำหุ้นมาขายให้กับประชาชนในราคาถูก ให้คนไทยมีสิทธิเป็นเจ้าของของทีวีเสรี ไม่ควรมีหุ้นต่างชาติ</p>	<p>(ปี 47 ฉ.36 เรื่อง มาวัจ๊ก FCCT กันเถอะ)</p> <p>กล่าวถึง กรณีของจอร์จ ไชรอส ที่สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศ จะเชิญมาบรรยาย แต่ก็ถูกวิจารณ์อย่างหนัก เพราะเห็นว่าไชรอสมีส่วนทำให้เศรษฐกิจของไทยย่ำแย่ นอกจากนั้น ยังกล่าวถึงบทบาทของ สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศว่า ที่ผ่านมากมา บทบาทยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควร</p>
12 – 16 กุมภาพันธ์ 2544	<p>(ปี 21 ฉ.1069 เรื่อง เปิดปมสหภาพ ชนวน ล้างบาง ปลด 23 ทีมข่าวไอทีวี)</p> <p>กล่าวถึง สาเหตุการปลด 23 นักข่าวของไอทีวีโดยตั้ง</p>	<p>(ปี 47 ฉ.37 เรื่องระวังจอร์จ ไชรอส ป่าซี!)</p> <p>กล่าวถึง กรณี จอร์จ ไชรอส ที่ผู้เขียนคอลัมน์เรียกร้องให้มีการตรวจสอบไอเพ็กซ์ ซึ่งเป็น</p>

	<p>ข้อสังเกตว่า นอกจากจะมาจากความเคลื่อนไหวต่อต้านซินคอร์ป แล้ว มาจากการก่อตั้งสหภาพแรงงานไอทีวี ที่มีนักข่าว 22 จาก 23 คนเป็นสมาชิกสหภาพ</p> <p>อยู่ โดยบริษัทเกรงว่า ถ้าสหภาพใหญ่มาก จะมีอำนาจต่อรองสูง ทำให้บริษัทต้องสูญเสียผลประโยชน์บางอย่างไป</p>	<p>เครือข่ายองค์กรสื่อมวลชนที่ใหญ่ที่สุดในโลก และ SEAPA เครือข่ายส่งเสริมสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ เพราะทั้งสององค์กรได้รับเงินสนับสนุนจากจอร์จ โซรอส</p>
19 – 23 ก.พ. 2544	<p>(ปี 21 ฉ.1070 เรื่องแกะรอยมูมมองพ่ายพ วนาสวรรณ ทำไม? สื่อเสรี ไม่มีในโลก)</p> <p>กล่าวถึงมูมมองของพ่ายพ วนาสวรรณ คอลัมนิสต์ชื่อดัง ต่อกรณีปัญหาในไอทีวี โดยระบุว่า วิธีการประมุขไอทีวีผิดมาตั้งแต่แรก เพราะใช้ราคาเข้ามาตัดสินมากกว่าดูคุณภาพของผู้จัดทำ และยังกล่าวถึง 23 นักข่าวที่ถูกปลดว่า เข้าใจที่ต่อการเป็นสื่ออิสระ แต่ควรทบทวนการทำหน้าที่ตนเองด้วยว่าที่ผ่านมาเป็นอย่างไร เช่น ไม่เคยทำข่าวเจาะลึกบริษัทที่อยู่ในเครือธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งเป็นหุ้นใหญ่ แต่กรณีคุณทักษิณกลับพยายามเจาะลึกอยู่ตลอดเวลา</p>	<p>(ปี 47 ฉ.38 เรื่อง สหภาพฯ, สุทธิชัย, ไอทีวี)</p> <p>กล่าวถึงกรณีนักข่าว 7 คนที่ออกมาให้สัมภาษณ์โจมตีไอทีวี และ 18 คนที่ถูกปลด เพราะตั้งสหภาพแรงงาน โดยผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับการออกมาวิจารณ์โจมตีของนักข่าว 7 คน แต่เห็นด้วยกับการตั้งสหภาพแรงงาน และยังเรียกร้องให้พนักงานของยูบีซีของ 8 เนชั่น ตั้งสหภาพแรงงานเพื่อดูท่าทีของคุณสุทธิชัย หยุ่น ที่ออกมาโจมตีไอทีวี และซินคอร์ปมาโดยตลอด</p>

26 ก.พ. – 2 มี.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1071 เรื่อง สมา โกมลสิงห์ ประธานสหภาพไอทีวี ...เราไม่ใช่ศัตรูของ นายจ้าง)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ สมา โกมลสิงห์ ประธานสหภาพแรงงานไอทีวี ที่พูดถึงภารกิจหลักของสหภาพ โดยจะทำหน้าที่ในการดูแลสวัสดิภาพของพนักงานไอทีวีเท่านั้น และยังคงบอกถึงความพยายามที่จะช่วยเหลือให้นักข่าว 23 คน กลับเข้ามาทำงานไม่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวต่อต้านชินคอร์ป แต่เป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของสมาชิก</p>	<p>(ปี 47 ฉ.39 เรื่อง สูดยอดข่าว ไทย 2543)</p> <p>นำเสนอภาพรวมของข่าวที่หนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ส่งเข้าประกวดข่าวยอดเยี่ยม รางวัลอิศรา อมันตกุล ประจำปี 2543 และยังแสดงความเห็นว่า ข่าวเจาะกรณีชุกหูนของ นายกช ทัชชินของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มีโอกาสคว้ารางวัลยอดเยี่ยมมากที่สุด</p>
5 – 9 มี.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1072 เรื่องจากเสธ. หนั้น ถึง ทัชชิน 2 ข่าวยอดเยี่ยมรางวัลอิศรา อมันตกุล Investigative สไตล์ ประชาชาติฯ)</p> <p>กล่าวถึง 2 ข่าวยอดเยี่ยมประจำปี 2543 ที่หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจได้รับรางวัล โดยข่าวยอดเยี่ยม คือ ข่าวเปิดโปงพฤติกรรม คุณทัชชิน ชินวัตร ที่โอนหุ้นให้คนรับใช้ และข่าวรางวัลชมเชย คือ เจาะลึกเครือข่ายขบวนการนางเลิ้ง บัน สัญญาเงินกู้เท็จ 45 ล้านบาท อวสาน พล.ต.ส.นั้น ขจร</p>	<p>(ปี 47 ฉ. 40 เรื่อง อินไซด์เดอร์ กทช.)</p> <p>กล่าวถึงกรณีอื้อฉาวจากการสรรหาคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กทช. หลังจากที่มีคนในคณะกรรมการธิการไปเรียกเงินจากบุคคลในกลุ่ม 14 คนที่ต้องการเป็น กทช. ผู้เขียนตั้งคำถามว่า ใครคือ ผู้อยู่เบื้องหลัง เสีย อ. คนที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ไปลอบบีเรียกเงิน</p>

	<p>ประศาสน์ โดยนำเสนอ เบื้องหลังการทำงานสืบสวน สอบสวนสไตล์ประชาชาติที่ เจาะลึกข้อมูลอย่างละเอียด รอบด้านจนได้ข้อเท็จจริงมา บอกกับผู้อ่าน</p>	
12 - 16 มี.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ.1073 เรื่อง สันติสุข รูปแก้ว เปิดใจ – เปิดตัว แมก กาซีนน้องใหม่ มาया เมกกะ ไซน) นำเสนอบทสัมภาษณ์สันติสุข รูปแก้ว บรรณาธิการบริหาร นิตยสาร มาयाเมกกะไซน เกี่ยวกับแนวคิดของนิตยสาร เนื้อหา โดยนิตยสารฉบับนี้ ต้องการนำเสนอในรูปแบบของ คนรุ่นใหม่ เรื่องทันสมัย กลุ่มเป้าหมายคือผู้หญิง ทำงาน เนื้อหาจะเป็นบันเทิง อย่างมีสาระ</p>	<p>(ปี 47 ฉ. 41 เรื่องทางแยกที่ ต้องเลือก) กล่าวถึงการประชุมใหญ่ สามัญประจำปี 2544 ของ สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย โดยในที่ ประชุมมีการถกเถียงถึงการ พิจารณาแก้ไขข้อบังคับ สมาคมในเรื่องให้ ผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อมวลชนในฝ่ายข่าว หรือกอง บรรณาธิการของสถานีวิทยุ, โทรทัศน์ ที่เสนอข่าวสม่ำเสมอ ที่แต่เดิมเป็นสมาชิกวิสามัญ ขึ้นเป็นสมาชิกสามัญ ซึ่ง แนวคิดดังกล่าวถูกต่อต้านจาก นักหนังสือพิมพ์อาวุโสหลาย ท่าน โดยเห็นว่า ลักษณะของ สื่อแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน ทำ ให้ในที่สุดต้องถอนวาระนี้ ออกไป</p>
19 - 23 มี.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1074 เรื่อง วัฒนธรรม วิจิตรจะกุล บก.บท. OPEN เปิด สูตรปรุงนิตยสาร อินดี้) นำเสนอบทสัมภาษณ์ วัฒนธรรม</p>	<p>(ปี 47 ฉ. 42 เรื่อง สงครามข่าว วิทยุ) กล่าวถึงการเสนอข่าวกรณี เครื่องบินโบอิง 777 ของการ</p>

	<p>วินิจฉัยกุล บรรณธิการบริหาร นิตยสาร OPEN โดยกล่าวถึงแนวคิด และเนื้อหาของ นิตยสาร ที่ต้องการสร้างแรงบันดาลใจและจุดประกายความหวังให้คน เนื้อหายังมีส่วนของสุนทรียภาพด้วย นอกจากนี้ยังแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับวงการนิตยสารอื่นดีด้วยว่า การทำหนังสือแนวนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ถ้ามีความสามารถจริง ๆ ขอให้เข้ามานำเสนอสิ่งใหม่ ๆ</p>	<p>บินไทย ระเบิด โดยกรณีดังกล่าวสื่อมวลชนไทย ถูกกล่าวหาว่าเสนอข่าวผิดพลาด นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการ แข่งขันของสื่อวิทยุระหว่าง กลุ่มของ ภูษณ ปรียะมาโนช กับ กลุ่มบุญชัย เบญจรงค์กุล ผู้เขียนแสดงความเห็นว่าสื่อ วิทยุมีโอกาสเข้าถึงประชาชน ได้มาก งบประมาณมีมาก แต่ การเสนอข่าวที่รวดเร็วอาจทำ ให้เกิดการผิดพลาดได้</p>
<p>26 - 30 มี.ค. 2544</p>	<p>(ปี 21 ฉ. 1075 เรื่อง พีรพงศ์ พงษ์ประภาพันท์ ผอ.ฝ่าย สร้างสรรค์ DNA – อินดีไทย วัดดวง หนังสือหัวนอก) นำเสนอบทสัมภาษณ์ พีรพงศ์ พงษ์ประภาพันท์ ผู้อำนวยการ ฝ่ายสร้างสรรค์ นิตยสาร DNA โดยกล่าวถึงแนวคิดของ นิตยสารว่าต้องการสร้างความแตกต่าง เน้นสื่อกฎที่แปลกและแหวกแนว นอกจากนี้ยัง กล่าวถึงการเกิดขึ้นของ นิตยสารอินดีว่า การมีสื่อ ออกมามาก ๆ เป็นเรื่องดี เพราะประชาชนจะได้มี ทางเลือกมากขึ้น</p>	<p>(ปี 47 ฉ. 43 เรื่อง รายงานบน ความเปลี่ยนแปลง) กล่าวถึง รายงานของ CPJ (Committee to Protect Journalists) ที่ระบุ สถานการณ์คุกคามสื่อมวลชน ทั่วโลกในรอบปี 2543 โดยมี ผู้สื่อข่าวทั่วโลกเสียชีวิต 24 คน และอีก 81 คน ติดคุก รายงานของ CPJ ระบุอีกว่า สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย ได้ทำหน้าที่ เป็นตัวแทนต่อสู้ เรียกร้องและ ปกป้องสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชน อย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังได้ กล่าวถึงการปฏิรูปสื่อเพื่อ สาธารณะ โดยเฉพาะการ จัดสรรคลื่นความถี่</p>

2 - 6 เม.ย. 2544	<p>(ปี 21 ค.1076 เรื่อง วรรณ อุทกะพันธ์ เปิดโฉมน้องใหม่ค่ายแพรว national geographic ฉบับไทย)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ วรรณ อุทกะพันธ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ อมรินทร์ ถึงการเปิดตัวเนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย โดยบอกว่าที่เปิดตัวเพราะต้องการให้คนไทยรักการอ่านให้มากขึ้น และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะอ่านได้ทั้งครอบครัว นอกจากนี้ยังกล่าวถึงระบบบริหารงานของอมรินทร์ โดยจะแบ่งเป็นสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ไม่ใช่เพราะเน้นธุรกิจจนเกินไป แต่เพื่อให้ผู้อ่านแยกได้ชัดว่าแต่ละสำนักพิมพ์ทำอะไร</p>	<p>(ปี 47 ค. 44 เรื่อง สุทธิชัย หยุ่น)</p> <p>กล่าวถึง สุทธิชัย หยุ่น ที่ประสบความสำเร็จทั้งในแง่ของการเป็นผู้บุกเบิกข่าวทีวีและในแง่ธุรกิจที่สามารถเป็นเจ้าของสื่อทุกชนิด รวมทั้งการบุกเบิกไอทีวี และเนชั่นช่อง 8</p>
9 - 13 เม.ย. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1077 เรื่อง วสันต์ ภัยหลีกลี่ ผอ.ฝ่ายข่าวไอทีวี เดินแนวทาง “ข่าวฉีก”)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ วสันต์ ภัยหลีกลี่ ผู้อำนวยการฝ่ายข่าวของไอทีวี ถึงนโยบายข่าวของไอทีวีที่เน้นความเข้มข้นเจาะลึก แตกต่าง มีความฉับไว ถูกต้อง เป็นกลาง และเป็นมืออาชีพ</p>	<p>(ปี 47 ค. 45 เรื่อง สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย)</p> <p>กล่าวถึงสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยที่จัดตั้งขึ้น โดยจะทำหน้าที่ดูแลสิทธิเสรีภาพให้สมาชิก ผดุงไว้ซึ่งจรรยาบรรณ ตลอดจนพัฒนางานวิชาการเพื่อยกระดับและพัฒนาบุคลากร</p>
16 - 20 เม.ย. 2544	<p>(ปี 21 ค.1078 เรื่องเปิดใจ คำณูณ สิทธิสมาน กรณีย์ไทย)</p>	<p>(ปี 47 ค. 46 เรื่อง ทักษิณ ทอล์ก)</p>

	<p>โพสต์ ถอดคอลัมน์ กลางคลื่นทะเลคน)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ คำนูณ สิทธิสมาน กรณีหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ถอดคอลัมน์ “กลางคลื่นทะเลคน” ของเขาออก โดยเขาบอกว่าไม่ทราบสาเหตุของการถอดคอลัมน์ดังกล่าว แต่อาจเป็นไปได้ว่า เนื้อหา อาจจะกระทบผลประโยชน์ของจีน คอร์ป ซึ่งฝ่ายโฆษณาของหนังสือพิมพ์ ยังคงต้องติดต่อกฎรากับจีนคอร์ปอยู่</p>	<p>กล่าวถึง คุณทักษิณ ชินวัตร ที่ ยืด เวลา วิ ทยุ ของ กรม ประชาสัมพันธ์ ออกอากาศ ชี้แจงทุกเรื่องที่เป็นผลลบต่อ ตัว นาย ก ร ร ม น ต ร ี และ คณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ผู้เขียน ยังกล่าวถึง การถอดรายการของสุทธิชัย และ ดร. เจิมศักดิ์ ที่ถือว่าไม่ลงรอยกับ นาย ก ข มา นาน รวมถึงการที่ นาย สม ศ ก ต ี เท พ สุ ทิ น รัฐ ม น ต ร ี ที่ ดู แ ล ก ร ม ประชาสัมพันธ์ ปลดนายปิยะสวัสดิ์ อัมระนันท์ ซึ่งถูกมองว่าเป็น “เด็กเส้น” ของคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ อดีต รัฐ ม น ต ร ี ป ระ จ า ส ำ นั ก นายกรัฐมนตรี ออก แต่ตั้งคน ของ ตัว เอง เข้า ไป แทน นอกจากนี้ยังมีการติดแอร์ และหาคอมพิวเตอร์ให้นักข่าว สายทำเนียบ ซึ่งกรณีทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อาจเข้าข่ายการแทรกแซงสื่อ</p>
23 – 27 เม.ย. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1079 เรื่อง บทเรียน ชุมทองโกโบริน สำนวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ ไคร อากาหรนั ก สูด)</p> <p>กล่าวถึงการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ต่อกรณีชุมทองที่ถ้ำลิเจีย ซึ่ง</p>	<p>(ปี 47 ค.47 เรื่อง เมื่อนายก ขาว ส่ง ออก ภาพ ลั กษ ณ ์ media ไทย)</p> <p>กล่าวถึง กวี จงกิตถาวร นาย ก ส มา ค ม นั ก ขาว นั ก ห นั ง ส ี อ พ ม พ์ แห่งประเทศไทย ที่ไปร่วมงาน ประชุมเพื่อจัดทำรายงานการ</p>

	ผลที่ออกมา เดลินิวส์มีท่าทีชัดเจนว่า เชื่อว่ามีทองจริง ขณะที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นพยายามรายงานไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	พัฒนาโลก ซึ่งธนาคารโลกจัดขึ้นที่วอชิงตัน ดีซี สหรัฐฯ โดย กวี ได้จัดทำรายงานฉบับภาษาอังกฤษ รายงานภาพรวมของสื่อมวลชนไทยและการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยโฟกัสไปที่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการ โดย พ.ร.บ. ฉบับนี้ทำให้เกิดการทำงานเชิงสอบสวน นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงสถานการณ์ของหนังสือพิมพ์ว่ามีผู้สื่อข่าวถูกให้ออกจากงาน 3,000 กว่าคนหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มีผู้สื่อข่าว 3,400 คนยังขาดทักษะในการทำงาน ส่วนใหญ่ทำไปเรียนรู้ไป
30 เม.ย. – 4 พ.ค. 2544	(ปี 21 ฉ. 1080 เรื่อง เปิดใจสุชาติ สวัสดิ์ศรี เมืองานรำลึกศรีบูรพา มีผู้ร่วมงานเพียง 6 คน) กล่าวถึง งานรำลึกศรีบูรพา ที่มีคนมาร่วมงานน้อยเพียง 6 คน โดยสุชาติ สวัสดิ์ศรี ผู้จัดงาน บอกว่า สิ่งที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาของวงการวรรณกรรม	(ปี 47 ฉ. 48 เรื่อง ช่อง 9 การ์ตูน) กล่าวถึง รายการการ์ตูนของช่อง 9 ที่มีมากขึ้นไป แต่ได้รับความนิยมน้อยจากกลุ่มเด็ก ผู้เขียนตั้งคำถามว่า การปรับผังรายการเพื่อรองรับรายการการ์ตูนที่มีอยู่ทุกวันนั้น เป็นการมอมเมาเยาวชนหรือไม่
7 – 11 พ.ค. 2544	(ปี 21 ฉ.1081 เรื่อง เช็กสาร พีพีเอ ในสื่อ นักข่าวสาธารณสุขร้องสภาหนังสือพิมพ์ สอบ	(ปี 47 ฉ.49 เรื่อง ลอกคราบ The Nation ฉลองชัย 30 ปี เนชั่น มัลติมีเดีย)

	<p>จรรยาบรรณ แนวหน้า)</p> <p>กล่าวถึงการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ต่อการเสนอข่าวยกเลิกสาร พีพีเอ (พีนิลโพรพาโนลามีน) และยังคงกล่าวถึง คอ ลั ม น์ ในหนังสือพิมพ์แนวหน้าที่ระบุว่านักข่าวกระทรวงสาธารณสุขเสนอข่าวปิดหูปิดตาประชาชนในการยกเลิกสารพีพีเอ</p>	<p>กล่าวถึง การที่เนชั่นได้ว่าจ้างทีมงานของ Danilo Black Inc. เข้ามาปรับปรุงหน้าตาของหนังสือพิมพ์ให้น่าสนใจมากขึ้น เพื่อจูงใจคนอ่าน และให้ขึ้นมาเท่าทัน บางกอกโพสต์ หลังจากที่ก่อนหน้านี้ ได้บุกเบิกเนชั่นให้เป็นมัลติมีเดีย จนล้มกลับมาดูเดอะเนชั่น ซึ่งเป็นฐานเดิมของเนชั่น</p>
14 - 18 พ.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค.1082 เรื่อง จากแฮนด์เมด ถึง อินดี้ เปิดใจบุษกร พิชยาพิศย์ หัวหอก หนังสือทำมือ)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ บุษกรพิชยาพิศย์ ผู้บุกเบิกหนังสือทำมือ โดยกล่าวถึงกระแสของหนังสือทำมือว่า เป็นปรากฏการณ์ที่ดี ทำให้คนที่อยากเขียนหนังสือได้เขียนโดยไม่ต้องไปพึ่งนายทุน ไม่จำเป็นต้องรอสำนักพิมพ์ คนเล็ก ๆ ก็สามารถมีหนังสือเป็นผลงานของตัวเองได้</p>	<p>(ปี 47 ค.50 เรื่อง 23 ชีวิตจากไอทีวี กับ อาร์มเรดิโอ)</p> <p>กล่าวถึง อดีตนักข่าวไอทีวี 23 คน ที่มาเริ่มต้นการทำงานด้านวิทยุที่ FM 101 MHZ ในชื่อ อาร์ม เรดิโอ ผู้เขียนได้กล่าวถึงข้อวิจารณ์ถึงความไม่โปร่งใสที่อาจจะมีต่อการที่เสียอาร์ม ชื่อ สัม ป ท า น ม า จ า ก กองบัญชาการทหารสูงสุด โดยที่มีเดียพลัส เจ้าของสัมปทานเดิมหมดสัญญา โดยตั้งข้อสังเกตว่า เสียอาร์มเป็นลูกชายของ พล.อ.สำเภา ชูศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด</p>
21 - 25 พ.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค.1083 เรื่อง วชิระ บัณฑิต ขยายความ ชอบ – ไม่ชอบ กรณี a day – summer)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ของ วชิระ บัณฑิต บรรณาธิการสำนักพิมพ์สามัญชน ที่</p>	<p>(ปี 47 ค. 51 เรื่องพีพีเอ ออกฤทธิ์ แนวหน้า ฟ็อนเล็บ แล้วใครจะเจ็บตัว?)</p> <p>กล่าวถึง หนังสือพิมพ์แนวหน้าที่ออกมาโจมตี การเสนอข่าวของมติชน เรื่องการเสนอ</p>

	กล่าวถึงข้อเขียนของตัวเองใน นิตยสารสี่สัปดาห์ที่ได้กล่าวว่าไม่ชอบบทสัมภาษณ์ตอบโต้ของ นิตยสาร a day และ summer ที่มีต่อคำวิจารณ์ของ “ธาดา” โดยวิระบอกว่า คนทำหนังสือ a day และ summer ควรพูดถึงประเด็นหลักว่าจริงหรือเปล่าที่ธาดาบอกว่านิตยสารสองเล่มนี้กำลังพาคนหนีไปจากโลกความเป็นจริง ไม่ใช่ไปตอบโต้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ	ให้ถอนยา พีพีเอ ออกจากยาแก้หวัดแก้ไข้ และยังโจมตีไทยรัฐว่า ตีพิมพ์ภาพโป๊เปลือย เนื่องจาก นสพ.ทั้งสองฉบับ ดังกล่าวมีท่าที่การเสนอข่าวเห็นด้วยกับการเพิกถอนยา พีพีเอ
28 พ.ค. – 1 มิ.ย. 2544	(ปี 21 ค.1084 เรื่อง เปิดใจ ชัชเตาปุณ สถานการณ์ล่าสุด สยามรัฐรายวัน – รายสัปดาห์) นำเสนอบทสัมภาษณ์ ชัชวาลย์ คงอุดม เจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ โดยกล่าวถึงคอลัมน์ตอบจดหมายที่เขาบอกว่า ต้องการเป็นปากเสียงให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และเป็นสื่อกลางในการสร้างสรรค์สังคม นอกจากนี้ยังพูดถึงแนวทางการทำข่าวของสยามรัฐด้วยว่า จะให้ความสำคัญเป็นธรรมและเสนอข่าวด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง	(ปี 47 ค.52 เรื่อง รับน้องใหม่) กล่าวถึงสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ที่ผู้เขียนเสนอว่าควรสนใจการปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรตัวเอง และให้ระวังในเรื่องจรรยาบรรณที่มีน้อยกว่านักข่าวหนังสือพิมพ์ ควรจะเป็นสมาคมที่มีกิจกรรมให้มากขึ้น ไม่เป็นแหล่งของกลุ่มผลประโยชน์เหมือนสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
4 - 8 มิ.ย. 2544	(ปี 21 ค.1085 เรื่อง ใหม่ – จากสภานักหนังสือพิมพ์ฯ สุวัฒน์ทอง ธนากุล จัด ระดม	(ปี 48 ค. 1 เรื่อง พีพีเอ. ออกฤทธิ์ 12 มิ.ย.เปิดศาลสี่มวลดชนใต้สวนจรรยาบรรณ

	<p>ความเห็น ให้คน นสพ. ประกันตัวเองได้)</p> <p>กล่าวถึงนโยบายล่าสุดของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่จะผลักดันให้ออกระเบียบให้บรรณาธิการ และนักหนังสือพิมพ์ ใช้ตำแหน่งหน้าที่ประกันตัวเองได้ในคดีฟ้องร้องหมิ่นประมาท เนื่องจากองค์กรต้นสังกัดต้องจ่ายเงินสูงในการประกันตัว บ.ก. และนักหนังสือพิมพ์ ระหว่างสู้คดี ทำให้เงินหลายล้านบาทต้องไปจมอยู่นานเป็นปีกว่าคดีจะสิ้นสุด สุวัฒน์ ทองธนากุล เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ได้ขอความร่วมมือให้เจ้าของ บ.ก. ช่วยแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ และช่วยผลักดันระเบียบนี้ออกมาให้ได้ แต่ก็ติงว่า ในส่วนของนักหนังสือพิมพ์ ก็ต้องเขียนข่าวให้ถูกฟ้องน้อยที่สุด โดยเขียนแต่ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง</p>	<p>แนวหน้า)</p> <p>กล่าวถึงกรณีร้องเรียนของนักข่าวกระทรวงสาธารณสุขต่อคอลัมน์สัปดาห์ออกแมลงวันของหนังสือพิมพ์แนวหน้า โดยในระยะเวลาก่อนที่จะมีการได้สวน แนวหน้าได้ออกมาโจมตีมติชน เนชั่น ไทยรัฐ รวมทั้งสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยในประเด็นต่าง ๆ เช่น เรื่องผลประโยชน์การลงภาพไป แนวหน้าบอกว่าไม่เชื่อในอนุกรรมการรับเรื่องร่ำร้องทุกข์ ต้องการชี้แจงต่อสภาการหนังสือพิมพ์ชุดใหญ่เท่านั้น</p>
11 - 15 มิ.ย. 2544	<p>(ปี 21 ค.1086 เรื่อง 30 ปีบ้านเมือง วิจารย์ ภูกพิบูลย์ นำทีมเปิดตัว กรรมการ – ทีมงาน)</p> <p>นำเสนอแถลงการณ์ของวิจารย์ ภูกพิบูลย์</p>	<p>(ปี 48 ค.2 เรื่อง กระแส – สืบสน)</p> <p>กล่าวถึงความเห็นของคนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อทำที่ต่อกรณีชุกหุนของนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร และตั้งคำถามว่า สื่อควรจะ</p>

	<p>ผู้อำนวยกาฯหนังสือพิมพ์บ้านเมืองที่กล่าวถึงนโยบายเนื้อหา ของหนังสือพิมพ์บ้านเมืองว่า จะนำเสนอข่าวเชิงรุก ข่าวเจาะ ข่าวเดี่ยว เพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังเปิดตัวทีมงานว่าใครจะมาทำหน้าที่อะไรบ้าง</p>	<p>วางตัวอย่างไรต่อเหตุการณ์ดังกล่าว จะเชียร์ หรือค้าน หรือถ้าไม่เสนอ ก็จะไม่ตกข่าว</p>
18 - 22 มิ.ย. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1087 เรื่อง บุญรักษา บุญญะเขตมาลา ทูบไต๊ะ - ล้มกระดาน กสช.รอบสุดท้าย) กล่าวถึงมุมมองของ ดร.บุญรักษา บุญญะเขตมาลา อาจารย์คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์ ที่มีต่อการสรรหากสช. (คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ) โดยระบุว่ารายชื่อ 14 คนที่เข้ารอบ มีตัวแทนผลประโยชน์เก่า ๆ อยู่มาก และยังบอกว่า กสช.ต้องดำเนินการต่าง ๆ ทุกประการให้เกิดโครงสร้างใหม่ในธุรกิจสื่อที่สอดคล้องกับการปฏิรูปทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตในทางศิลปะ และวัฒนธรรม</p>	<p>(ปี 48 ฉ.3 เรื่อง ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา) กล่าวถึงสถานภาพนักข่าวของสงวน คุ่มรุ่งโรจน์ ที่ทำงานอยู่กระทรวงการต่างประเทศ และเน้นไม่พอใจการทำข่าวของเขากรณีนายสุรเกียรติ์เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เปรียบกับพม่าล้มเหลว และภายหลังสงวนถูกส่งให้ไปทำข่าวที่กระทรวงสาธารณสุข แต่ในที่สุดเขาก็กลับมาเป็นนักข่าวอิสระอีกครั้ง</p>
25 - 29 มิ.ย. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1088 เรื่อง เปิดความคิด ไตมร สุขปรีชา</p>	<p>(ปี 48 ฉ.4 เรื่องความแตกต่างระหว่างสื่อในประเทศเผด็จ</p>

	<p>ในกระทรวง รวมทั้งให้ ตรวจสอบว่า แนวหน้ามี ผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการ เคลื่อนไหวในกรณี กระทรวง สาธารณสุขยกเลิกสาร พีพีเอ หรือไม่</p>	
9 - 13 ก.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1090 เรื่อง เทพชัย หย่อง เปิดพิมพ์เขียว คมชัดลึก รายวัน หัวสี จากเครือเนชั่น) นำเสนอบทสัมภาษณ์ เทพชัย หย่อง บรรณาธิการในเครือ เนชั่น เกี่ยวกับ หนังสือพิมพ์ รายวันฉบับใหม่ภาษาไทยที่ เตรียมจะออกสู่ตลาด โดย กล่าวถึง แนวคิด ที่มา แนวความคิด แนวทาง ทีมงาน ซึ่งขั้นตอนยังอยู่ระหว่างการ ตัดสินใจ สำหรับแนวทางที่วาง ไว้จะยึดการทำงานของสื่อ อย่างเคร่งครัด ไม่ละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคล ไม่มุ่งขายข่าวอย่าง เดียว</p>	<p>(ปี 48 ฉ.6 เรื่อง เย็นลมฝนที่ หลักสี่) กล่าวถึงข่าวการจะเข้ามาซื้อ กิจการหนังสือพิมพ์แนวหน้า ของบางกอกโพสต์ ซึ่งอาจจะ กระทบส่วนแบ่งตลาดของ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจใน เครือเนชั่น รวมทั้งข่าวกลุ่มชิน คอร์ปที่จะเข้าไปลงทุนใน บางกอกโพสต์ ซึ่งการลงทุน ดังกล่าว จะทำให้มีหนทางใน การกำจัดคนในกอง บ.ก.แนว หน้าและคุณประสงค์ สุนศิริ ที่ วิจารณ์รัฐบาลอย่างหนักมา ตลอด</p>
16 - 20 ก.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ. 1091 เรื่อง พิชาย ชื่น สุขสวัสดิ์ บ.ก.บางกอกโพสต์ เปิดข้อเท็จจริง ว่าด้วยการซื้อ แนวหน้า) นำเสนอบทสัมภาษณ์พิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์ บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เกี่ยวกับแนวคิดที่จะออก หนังสือพิมพ์รายวันฉบับใหม่</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 7 เรื่อง สภาการ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ ประกาศ ดีเดย์มหกรรม กวาดบ้าน) กล่าวถึงสภาการหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ ที่ทำการพิจารณา เรื่องร้องเรียนของนักข่าว กระทรวงสาธารณสุข 14 คน ต่อ หนังสือพิมพ์แนวหน้าที่ ระบุว่า นักข่าวกระทรวง</p>

	<p>โดยพิชาย มองว่า หนังสือพิมพ์รายวันฉบับใหม่ต้องคงเอกลักษณ์เดิมของบางกอกโพสต์ที่ได้รับความนิยมน่าเชื่อถือเอาไว้</p>	<p>สาธารณสุข ปิดหู ปิดตา ประชาชนกรณีการยกเลิกสารพีพีเอในยาแก้หวัด แก้ไข นอกจากนี้ยังกล่าวถึงคอลัมน์สัพยอกแมลงวันในแนวหน้าที่กล่าวหาว่า มติชน มีบริษัทโฆษณาว่าจ้างให้เป็นกระบอกเสียงของกระทรวงสาธารณสุข</p>
23 - 27 ก.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1092 เรื่อง คำนำณสิทธิสมาน หม่อมหน้าปากกาอยากเว้นวรรค ในยุคแมว) นำเสนอบทสัมภาษณ์คำนำณสิทธิสมาน เกี่ยวกับสาเหตุที่อยากหยุดเขียนหนังสือ โดยเขาบอกว่า เนื่องจากข้อเขียนของเขามักจะโจมตีรัฐบาลทักษิณ ทำให้ถูกมองว่าไม่หวังดีต่อบ้านเมือง และเพื่อนที่เคยเรียนมาด้วยกันหลายคน ก็ไปทำงานให้รัฐบาลทักษิณหลายคน</p>	<p>(ปี 48 ค. 8 เรื่อง เรื่องวุ่น ๆ ในกรมกริ้ว?) กล่าวถึงการแทรกแซงสื่อของรัฐบาลต่อกรณีฟ้องสนานจามรจันทร์ ที่รายการของฟ้องสนานถูกเลื่อนเวลา และถูกสั่งปิดในที่สุด โดยก่อนหน้านี้ในรัฐบาลยุคที่ประชาธิปไตยเป็นแก่นนำ ไม่มีเหตุการณ์แทรกแซงลักษณะนี้เกิดขึ้นกับฟ้องสนาน ผู้เขียนแสดงความเห็นว่า การเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านต่อกรณีนี้ถ้าจะทำก็ควรเรียกร้องให้สื่อทั้งหมดไม่ใช่เฉพาะแต่คุณฟ้องสนาน</p>
30 ก.ค. - 3 ส.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1093 เรื่อง เปิดใจจิระ ห่องสำเร็จ วันนี้ของ กบฏไอทีวี คลื่นข่าว 101 นิวส์ แชนแนล) นำเสนอบทสัมภาษณ์ จิระ ห่องสำเร็จ เกี่ยวกับความเป็นมาของกลุ่มนักข่าวไอทีวี</p>	<p>(ปี 48 ค. 9 เรื่อง สื่อ นสพ. แปลงโฉม สงครามช่วงชิงผู้อ่านปะทุ) กล่าวถึงการปรับตัวของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของเนื้อหา การจัดหน้า การเพิ่มเติมเนื้อหาบางอย่าง</p>

	<p>บางส่วนที่เข้ามาทำคลื่น FM 101 นิวส์แซนเนล โดยเขาบอกว่าต้องการทำให้คลื่นนี้เป็นคลื่นข่าว เจาะลึก เป็นกลาง ไม่มีอคติ และที่ชักชวนให้อดีตนักข่าวไอทีวีมาร่วมงาน เพราะอยากให้ทำงานข่าวที่ถนัดอยู่แล้ว</p>	<p>เข้าไป หรือการแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อประเด็นข่าวต่าง ๆ เช่น จุดยืนของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการต่อการต่อต้านเทคโนโลยีชีวภาพ สนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น</p>
6 ส.ค. – 10 ส.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1094 เรื่องบ้าก็บ้า (คะ) เปิดใจดวงพร อัครวิไล วัน ผีแดง เข้าสิง) กล่าวถึงกรณีดวงพร อัครวิไล ผู้ประกาศข่าวของไอทีวีพยายามเข้าไปขอลายเซ็นดีนักตะแมนฯ ยูไนเต็ด ทีมโปรดของเธอ แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอม จนเกิดเหตุกระทบกระทั่งกัน มีคำถามคือ นี่เป็นเรื่องส่วนตัวหรือเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้ประกาศข่าวที่ต้องมีความน่าเชื่อถือ แต่ภาพที่ปรากฏของดวงพร เป็นภาพที่แสดงถึงความคลั่งไคล้มาก</p>	<p>(ปี 48 ค.10 เรื่อง ระฆัง) กล่าวถึงเว็บไซต์ ระฆัง rakang ที่คนไทยสามารถติดต่อส่งข่าวสารร้องทุกข์กับนายกฯ ได้โดยตรง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงกรณีบริษัทแมทซ์บ็อก บริษัทโฆษณาในเครือชินคอร์ป ที่มักจะได้อาณาเขตโฆษณาโดยขายของรัฐบาล มีการตั้งข้อสังเกตว่าการเปิดประกวดราคาเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกฯ หรือไม่</p>
13 - 17 ส.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1095 เรื่องท่องไปในหัวข่าวสื่อไทยและเทศ วันทักษิณ พันคดีหุ่น) กล่าวถึงการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ที่มีต่อกรณี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี หลุดพ้นข้อ</p>	<p>(ปี 48 ค.11 เรื่อง 8 : 7 สื่อ ยืนข้างไหน?) กล่าวถึงจุดยืนของหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ที่มีต่อการตัดสินของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกรณีการชุกหุ่นของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ด้วยคะแนน 8 ต่อ 7 โดย</p>

	<p>กล่าวหาว่าปกปิดและแจ้ง บัญชีทรัพย์สินเป็นเท็จด้วย คะแนนเสียง 8 ต่อ 7 และยังคงกล่าวถึงท่าทีของสื่อต่างชาติ ต่อกรณีดังกล่าว โดยสื่อต่างชาติเห็นว่าผลการตัดสินทำให้เกิดข้อกังขาต่อการปฏิรูปการเมืองของไทย ส่วนสื่อไทยมองว่า รัฐบาลไม่ควรแถลงอำนาจจากผลการตัดสินดังกล่าว</p>	<p>สื่อหลายฉบับเตือนนายภคฯ ว่าอย่าแถลงอำนาจ และสื่อส่วนใหญ่เห็นด้วยกับตุลาการเสียงข้างน้อย 7 เสียง</p>
20 - 24 ส.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค. 1096 เรื่องจากโต๊ะเสวนาอาจารย์ vs โฆษกทำเนียบ รัฐแทรกแซงสื่อ 7 เดือน 14 กรณี)</p> <p>กล่าวถึง ผลจากการเสวนาที่จัดโดยสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เกี่ยวกับประเด็น รัฐแทรกแซงสื่อ โดยมีนักวิชาการ และโฆษกรัฐบาล มาให้ความเห็น ได้แก่ รุจน์ โกมลบุตร ที่เสนอว่าให้สื่อช่วยกันขุดคุ้ยคดีซุกหุ้้นขึ้นมาอีกครั้ง, วิชาสินี พิพิธกุล เสนอว่าให้สื่อสร้างพันธมิตรจากทุกวงการ เมื่อทำกระแสแทรกแซงสื่อให้เป็นประเด็นใหญ่ในสังคม, คำณูน สิทธิสมาน ตั้งคำถามว่า สื่อจะกล้าพูดเรื่องแทรกแซงสื่ออย่างเต็มที่หรือไม่ เพราะสื่ออยู่ในเงื่อนไขธุรกิจ</p>	<p>(ปี 48 ค. 12 เรื่อง วิทยุฝ่ายค้าน)</p> <p>กล่าวถึง รายการวิทยุของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ที่สัมภาษณ์คุณชวน หลีกภัย ผู้นำฝ่ายค้าน ตอบโต้คุณทักษิณ ที่ออกวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเป็นที่รู้กันว่า ดร.เจิมศักดิ์ มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับนายชวน</p>

	ส่วน ยงยุทธ ตียะไพรัช โฆษก รัฐบาล เสนอให้ตั้งตัวแทน ประสานงานระหว่างสื่อกับ รัฐบาล	
27 - 31 ส.ค. 2544	(ปี 21 ค. 1097 เรื่อง เกิง สม ทรัพย์ ผู้จัดการวิอชดีอก เปิด ใจแทรกสื่อ – แทรกเสีย) กล่าวถึงคำสัมภาษณ์ของเกิง สมทรัพย์ ผู้จัดการบริษัทวอชดี ออกซ์ กรณีการแทรกแซงสื่อ และความขัดแย้งของบริษัทกับ องค์การสื่อสารมวลชนแห่ง ประเทศไทย หรือ อ.ส.ม.ท. ที่ ระบุว่าวอชดีออกซ์เข้ามาหา ผลประโยชน์กับ อ.ส.ม.ท.โดย เกิงชี้แจงว่า บริษัทไม่ได้มีผล กำไรที่มากมายอย่างที่ อ.ส. ม.ท.อ้าง และชี้กล่าวหาของ อ.ส.ม.ท. ไม่เป็นความจริง	(ปี 48 ค. 13 เรื่อง สองมิติของ การแทรกแซงสื่อ) กล่าวถึงการแทรกแซงสื่อใน สองมิติ คือ การแทรกแซงสื่อที่ เรียกว่ามือที่มองไม่เห็น และ คนในองค์กรสื่อไม่รู้ตัว เช่น การบริหารสื่อผ่านงบฯ โฆษณาจากบริษัทในเครือ อีก มิติหนึ่งคือ การใช้กลไกรัฐทำ หน้าที่แทรกแซงสื่อด้วย เครื่องมือแบบเดิม ๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มี หนังสือไปเตือนหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ และกรุงเทพมหานคร กรณี แปลข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ เรื่อง ค ดี ชู ก หุ่น ข อง นายกรัฐมนตรี
3 - 7 ก.ย. 2544	(ปี 21 ค. 1098 เรื่อง เสริม บรรยากาศ แทรกสื่อ – แทรก เสีย สุกัญญา สุดบรรทัด ชวน สื่อ – เสีย มองตนเอง) ยกบทความของ ศ.สุกัญญา สุดบรรทัด อ.นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มี พรรณษะต่อกรณี แทรกแซงสื่อ หรือ แทรกแซงเสีย ที่พาดพิง ถึงบริษัทวอชดีออกซ์ ใน	(ปี 48 ค. 14 เรื่องกระจก สะท้อนกระจก) กล่าวถึงมุมมองของ นายกรัฐมนตรีที่มีต่อสื่อว่า นำเสนอข่าวไม่ประเทือง ปัญญา อ่านแล้วเหนื่อย แต่ ผู้เขียนมองว่า ข่าวไม่ประเทือง ปัญญาก็มาจากแหล่งข่าวที่ ใจมตักันไปมานั่นเอง

	<p>บทความ “สื่อกับเสรีภาพแห่งการแสวงหาผลประโยชน์” ดังกล่าวตั้งคำถามว่าสื่อมีความกล้าหาญพอที่จะย้อนกลับมามองตัวเองหรือไม่ ทุนมีความสำคัญจริง แต่การให้คุณค่ากับระบบทุนมากเกินไป อาจทำให้เกิดความนิ่งสนิททางความคิดเชิงวิพากษ์ โดยเฉพาะการหันกลับมาวิพากษ์ตนเอง</p>	
<p>10 - 14 ก.ย. 2544</p>	<p>(ปี 21 ค. 1099 เรื่อง ปราโมทย์ นาครทรรพ วิพากษ์สื่อ จากแมลงวันถึงเสือ -- และหมา) หยิบยกบทความของปราโมทย์ นาครทรรพ ที่เขียนเกี่ยวกับการแทรกแซงสื่อ – แทรกแซงเสีย ในหัวข้อ “แมลงวันไม่ตอมกันเอง แต่ถ้าเสือ หรือหมามีแผล ละเอียด” ในบทความระบุว่าหน้าที่ของสื่อคือ การรายงาน เจาะลึก เสนอและประมวลข้อเท็จจริง แต่สื่อก็ได้สร้างความเสื่อม ความเสียหายทำลายสังคมไทยอยู่หลายประการ เช่น สร้างความวิบัติ ความวิปริต ความ विकल ความ विकฤต สื่อควรมองตัวเองด้วย</p>	<p>(ปี 48 ค. 15 เรื่อง สื่อโลก บนเส้นทางทุนนิยม) กล่าวถึงผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ สถานการณ์และแนวโน้มการสื่อสารของโลก รวมทั้งสถานการณ์แนวโน้มการสื่อสารภายในประเทศ ที่จัดทำโดยคุณอนุช อภาภิรม หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย ผลสรุปว่า มีการผลิตข่าวสารขึ้นมากมายมหาศาล, รัฐทั้งหลายไม่ว่าเผด็จการหรือประชาธิปไตยล้วนแทรกแซงสื่อ, เครือข่ายที่ผลิตและกระจายข่าวสารล้วนตกอยู่ในอ้อมมือบริษัทข้ามชาติ, การใช้สื่อกระจายเสียงสาธารณะเพื่อคานอิทธิพลของตลาดเสรีไม่ประสบความสำเร็จตามที่</p>

		คาดหมายมากนัก, กำลังเกิดสื่อทางเลือกมากขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว, จริยธรรมสื่อเป็นเรื่องที่หยิบยกมาพูดถึงกันมากขึ้น
17 - 21 ก.ย. 2544	(ปี 21 ค. 1100 เรื่อง เทพชัยหย่อง เปิดโฉมที่มงานน้องใหม่ ค่ายเนชั่น คมชัดลึก – รายวัน) นำเสนอบทสัมภาษณ์เทพชัยหย่อง บรรณาธิการในเครือเนชั่น ซึ่งพูดถึงหนังสือพิมพ์รายวันหัวสีฉบับใหม่ คมชัดลึก โดยต้องการให้หนังสือพิมพ์เป็นเวทีสื่อกลางให้คนในทุกวงการได้มาแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์จะนำเสนอให้อ่านได้เข้าใจง่าย ได้ความรู้ และสนุก ทำให้คนอ่านรู้จักใกล้ตัว รู้ข่าวที่เกิดขึ้น	(ปี 48 ค. 16 เรื่อง เมืองไทยรายวัน) กล่าวถึงบทบาทของคุณสนธิ ลิ้มทองกุล และการกลับมาของค่ายผู้จัดการ รวมทั้งการเกิดขึ้นของรายการเมืองไทยรายวันที่มาแทนรายการของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ซึ่ง ดร.เจิมศักดิ์ มีความขัดแย้งกับคุณสนธิอยู่ก่อนแล้ว
24 - 28 ก.ย. 2544	(ปี 21 ค. 1101 เรื่อง บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา ปฏิบัติการแยกธาตุอินดี 4 เล่ม a day – summer – open – dna) นำเสนอบทสัมภาษณ์ ดร.บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา อ.ประจำคณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์ เกี่ยวกับนิตยสารอินดี โดย ดร.บุญรักษ์ กล่าวถึงลักษณะของนิตยสารอินดีว่า ให้ความสำคัญกับ	(ปี 48 ค. 17 เรื่อง ข่าวบีบัสทรัฐฯ ตะวันตก ยึดสื่อไทย) กล่าวถึง การครอบงำของสื่อตะวันตกที่มีต่อสื่อไทยกรณีวินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรดและเพนตากอนในสหรัฐ ที่ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้ มาจากมุมมองของโลกตะวันตกทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงข่าวสารที่จะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางการเงินของบริษัทเจ้าของสื่อและผู้ลง

	<p>รูปแบบการนำเสนอค่อนข้างมาก, เนื้อหามักจะเป็นร่องรูปแบบ, นิยมในความคิดสร้างสรรค์</p> <p>ในลีลาแบบโลกตะวันตก</p>	<p>โฆษณา มักจะไม่ได้รับการนำเสนอ</p>
1 - 5 ต.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค.1102 เรื่อง สภา นสพ.ลงดาบ ฟัน สมาคม สื่อมวลชน และความคับหน้ากรณี แนวหน้า กับข่าวพีพีเอ) กล่าวถึงการที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้เข้าไปสอบสวนกรณีที่มาคม สื่อมวลชนส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่ จ. ฉะเชิงเทรา ใช้ชื่อสมาคมนักข่าวและนักธุรกิจ และข้าราชการในท้องถิ่น มีการตั้งโต๊ะสนุ๊กในสมาคมฯ, มีการมอบโล่รางวัลให้นักธุรกิจ ข้าราชการ และรีดไถเงินจากคนที่ได้โล่ เรื่องนี้ทำให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีนโยบายเปิดศูนย์ฮอตไลน์รับเรื่องร้องเรียนในลักษณะเดียวกันนี้เข้ามา พร้อมเสนอแนวคิดที่ว่า ต่อไปหากบุคคลใดจะมาก่อตั้งสมาคม ควรมีการตรวจสอบด้วยว่าเป็นนักข่าวจริงหรือไม่</p>	<p>(ปี 48 ค. 18 เรื่อง ข่าวสงคราม - สงครามข่าว) กล่าวถึงการใช้สื่อของสหรัฐต่อกรณีวินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรด และเพนตากอนผ่านทางสื่อตะวันตกว่า ได้พยายามประโคนข่าวโจมตีอัฟกานิสถานอย่างหนัก และกดดันจนประเทศอื่นต้องให้ร่วมมือกับสหรัฐ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสื่อทีวีไทยในการนำเสนอข่าวกรณีนี้ในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งแข่งขันกันอย่างดุเดือดเข้มข้น</p>
8 - 12 ต.ค. 2544	<p>(ปี 21 ค.1103 เรื่อง สุนทร จันทรังสี เขียร์สภาการ</p>	<p>(ปี 48 ค. 19 เรื่อง พันธกิจที่กำลังท้าทาย)</p>

	<p>หนังสือพิมพ์ฯ เชือด เหลือบ ในวงการ) นำเสนอบทสัมภาษณ์ สุนทร จันทร์รังสี ประธานสมาพันธ์ สื่อมวลชนพันธุ์มิตร นครราชสีมา ซึ่งได้กล่าวถึงการ หากินของนักข่าวในรูปแบบ ต่าง ๆ และยังเสนอให้สภากา หนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นแบล็ก ลิสต์คนกลุ่มนี้ และทำอย่าง จริงจังให้ได้ผลในทางปฏิบัติ จริง</p>	<p>กล่าวถึงข้อเสนอของ อนุช อภาภิรม หัวหน้าโครงการ ข่าวสารทิศทางการประเทศไทย ที่ ระบุว่า ประเทศไทยควรมียุทธ ศาสตร์ 6 ประการ เช่น สร้าง ระบบข่าวสารความรู้ที่เข้มแข็ง ภพอจะต้านทานการครอบงำ และการรุกเข้ามาครอบงำของ ต่างชาติ เป็นระบบที่ช่วยลด ช่องว่างและความไม่เสมอภาค ในระบบข่าวสารความรู้ นอกจากนี้ผู้เขียนยังกล่าวถึง การเข้ามาของสื่อต่างชาติใน เมืองไทย ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ เสมอภาคทางข่าวสาร</p>
15 - 19 ต.ค. 2544	<p>(ปี 21 ฉ.1104 เรื่อง แนวรบ สื่อไทย ในสถานการณ์ สงครามสหรัฐ – บิน ลาเดน) กล่าวถึงการรายงานข่าวของ สื่อไทยต่อกรณีวินาศกรรมใน สหรัฐฯ โดยตั้งคำถามว่า สื่อ ทีวีได้ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ถูกต้อง เพียงพอหรือไม่ และสื่อไทย อาจจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพล ของทีวีอเมริกันที่พยายาม สร้างอารมณ์แบบชาตินิยม ด้วย ขณะที่สื่อหนังสือพิมพ์เริ่ม ตั้งคำถามกับกรณีที่เกิดขึ้น โดยตั้งข้อสังเกตว่ารัฐบาลไทย นำตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับ</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 20 เรื่อง คีตลาค ล่างเดือด) กล่าวถึง หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ที่เข้ามามีส่วนร่วมแบ่ง การตลาดจากไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด แต่ก็ตั้งข้อสังเกต ว่า คม ชัด ลึก ยังไม่ชัดเจนว่า จะทำออกมาในแนวอย่างไรให้ฉีก ไปจากหนังสือพิมพ์เดิมที่มีอยู่</p>

	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากเกินไปหรือไม่ รวมทั้งในด้านบทบาทการรายงานข่าวสาร มีการตั้งข้อสังเกตว่า สื่อ นสพ.ไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่แค่เป็นเครื่องจักรแปลข่าวที่ไร้ชีวิตจิตใจอีกต่อไป	
22 - 26 ต.ค. 2544	(ปี 21 ค. 1105 เรื่อง ดร.บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา ข้าหลวงเขตบาทใหม่ขอสื่อตะวันตกในสงครามนอกแบบ) นำเสนอบทสัมภาษณ์ ดร.บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา อ.คณะวารสารศาสตร์ และ สื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์ ที่วิพากษ์บทบาทขอสื่อตะวันตกที่มีต่อกรณีสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอัฟกานิสถาน โดยระบุว่า การที่สื่อโลกไม่กี่แห่งเป็นผู้ผูกขาดข้อมูลข่าวสารเกือบทุกประเทศเกี่ยวกับความขัดแย้งต่าง ๆ สื่อเหล่านี้จึงมีอำนาจเหนือทิศทางของสาธารณมติมากขึ้นทุกที	(ปี 48 ค. 21 เรื่อง เขียวให้หมา ภาวะขอสื่อในสงครามก่อการร้าย) กล่าวถึงการวางตัวของสื่อในสหรัฐฯ และในอังกฤษว่า ควรรายงานข่าวอย่างอิสระเสรี หรือสนับสนุนภารกิจของชาติ ในยามสงคราม โดยเฉพาะกรณีอังกฤษ การรายงานข่าวในสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 นั้น ไม่ตรงข้อเท็จจริง และยังมี การบิดเบือนหลอกลวง ทำให้ ความเชื่อถือในตัวสื่อ นสพ.ลดต่ำลง
29 ต.ค. - 2 พ.ย. 2544	งดเว้นการนำเสนอ	(ปี 48 ค. 22 เรื่อง ยืดคลื่น) กล่าวถึงความขัดแย้งระว่างที่มงานโฆษกรัฐบาลที่บางคนมาจากต่างพรรคการเมือง และยังกล่าวถึงการที่พรรคไทยรัก

		<p>ไทยนำทีมงาน ส.ส. 11 คน ในพรรคของตัวเองมาจัดรายการวิทยุ กรมประชาสัมพันธ์ ที่ภาคเหนือ 18 สถานี, ภาคอีสาน 16 สถานี, ภาคกลาง 11 สถานี และภาคใต้ 10 สถานี โดยรายการที่จัดเป็นลักษณะรายการสายตรงจากสำนักงานโฆษกรัฐบาล</p>
5 - 9 พ.ย. 2544	<p>(ปี 22 ฉ.1107 เรื่อง ข่าวสารและวรรณคดีลูกเหล็ก – ด.ต.ยิ้ม ตร.- ทหาร – หวังใหม่ รับบทเด่น)</p> <p>กล่าวถึงหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ที่เสนอข่าวกรณีดวงเฉลิมที่ถูกกล่าวหาว่า ก่อเหตุยิง ด.ต. สุวิชัย รอดวิมุต ตำรวจกองปราบจนเสียชีวิต โดยข่าวที่ออกมาเน้นไปที่การตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าว เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด รัฐบาล พร้อมทั้งสื่อ ยังเรียกร้องให้ดวงเฉลิมออกมาขอตัว</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 23 เรื่อง ฟ้าปิดที่บางนา ฟ้าผ่าที่ คม ชัด ลึก)</p> <p>กล่าวถึงความผิดพลาดของหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึกที่ทำให้เนชั่นต้องปรับทีมงานบางคนออกไป สาเหตุมาจากการใช้คนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำหนังสือพิมพ์ยุคก่อน ตั้ง มา บุญ เบิก ทำหนังสือพิมพ์ใหม่ และไม่มีกระบวนการระบบมารองรับการปฏิบัติงานที่ต้องออก นสพ. 4 กรอบภายใน 1 วัน</p>
12 - 16 พ.ย. 2544	<p>(ปี 22 ฉ. 1108 เรื่อง คำตอบ อรรถพล วรรณนุรักษ์ ทำไมต้องมี ปีสี่ภาคภาษาไทย)</p> <p>นำเสนอบทสัมภาษณ์ อรรถพล วรรณนุรักษ์ หัวหน้าแผนก</p>	<p>งดเว้นการนำเสนอ</p>

	ภาษาไทย สถาบันวิทยุบีบีซี โดย เขากล่าวถึงเหตุผลความ จำเป็นที่สถาบันวิทยุบีบีซีต้อง ออกอากาศเป็นภาษาอื่น รวมทั้งภาษาไทยว่าการที่บีบีซี จะออกอากาศภาษาอะไร จะ อยู่ได้ก็ต่อเมื่อภาษาที่แสดง ตัวเองให้เห็นว่า มีความหมาย หรือประโยชน์ต่อสังคมนั้น โดย ไม่ได้มองเรื่องกำไรขาดทุน อย่างเดียว	
19 - 23 พ.ย. 2544	(ปี 22 ค.1109 เรื่อง แกะรอย ข่าวฆ่าดาบยี่ม เบลิมตั้งข้อหา หนัก สื่อประหาร ดวงเฉลิม) กล่าวถึงการนำเสนอข่าวของ สื่อต่อกรณีดวงเฉลิมที่ถูก กล่าวหาว่าฆ่า ด.ต.สุวิชัย รอด วิมุต ตำรวจกองปราบ โดย ทาง ร.ต.อ.เฉลิม ออกมาบอก ว่าสื่อไม่ให้ความเป็นธรรมกับ ครอบครัวของเขา แต่ในความ เป็นจริงสื่อมีความพยายามที่ จะแข่งขันกันอยู่แล้ว ถ้ามี ข้อเท็จจริงที่ต่างออกไป แต่ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สื่อ นำเสนอข่าวไปในทิศทาง เดียวกัน โดยสื่อทำหน้าที่ ตรวจสอบการทำงานของ ตำรวจให้โปร่งใสมากที่สุด	(ปี 48 ค. 25 เรื่อง ฉีกตำราทำ ข่าวสองด้าน!) กล่าวถึงการทำข่าวของสำนัก ข่าวที่วีนออเมริกาที่ด้านหนึ่ง ต้องเสนอข้อมูลข่าวสารให้ ครบถ้วน แต่อีกด้านหนึ่งก็ อาจจะเป็นการแสดงความ สงสัยศัตรู เช่น กรณีซีเอ็นเอ็น ที่นำเสนอภาพผู้คนที่ทุกข์ ทรมานจากสงครามใน อัฟกานิสถาน ซึ่งภาพดังกล่าว เป็นผลเสียต่อสหรัฐที่ถูกมอง ว่าเป็นผู้รังแกประชาชนที่ไม่มี ทางสู้
26 - 30 พ.ย. 2544	(ปี 22 ค. 1110 เรื่อง เมื่อ นักข่าวฆ่านักข่าว กรณี 4 ศพ	งดเว้นการนำเสนอ

	<p>มุกดาหาร ผลประโยชน์ ริม โขง?!) กล่าวถึงความขัดแย้งของ นักข่าวท้องถิ่นใน จ.มุกดาหาร จนมีการฆ่ากันตาย สาเหตุมา จากความขัดแย้งในเรื่องการ ก๊อปปี้ข่าว และผลประโยชน์ ด้านอื่น ในคอลัมน์ เรียกร้องให้ สื่อ นสพ. ช่วยดูแลผู้สื่อข่าว ท้องถิ่นอย่างเข้มงวดมากขึ้น เพื่อรักษาชื่อเสียงของ นสพ. และไม่ให้กระทบต่อผู้สื่อข่าว ท้องถิ่นที่ไม่มีเรื่องผลประโยชน์ ซึ่งยังมีอยู่อีกมาก</p>	
<p>3 - 7 ธ.ค. 2544</p>	<p>(ปี 22 ธ. 1111 เรื่อง ฟ้อง บางกอกโพสต์ ทวงปันผล 6 ล้าน ชนวน ยึดค่ายคลองเตย) กล่าวถึงกรณี โพสต์ พับลิชชิง ปฏิเสธที่จะจ่ายเงินปันผล ให้แก่บริษัทไทยเมโทรมีเดียส์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ อันดับ 3 ในบริษัทโพสต์ มีการ วิเคราะห์กันว่า สาเหตุที่ไม่ ยอมจ่ายอาจมาจากความ วิตกของฝ่ายบริหารโพสต์ใน ปัจจุบันที่เห็นว่า ซาตีชาย เย็น บำรุง กรรมการของบริษัท ดังกล่าว ที่กำลังทำ นสพ. ภาษาอังกฤษบิสซิเนสเดย์อยู่ อาจจะฉีกกำลังกับผู้ถือหุ้น อื่น กลายเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของ</p>	<p>(ปี 48 ธ. 27 เรื่อง จะเก็บซาก คนข่าวมุกดาหารกันอย่างไร?) กล่าวถึงเหตุการณ์ความ ขัดแย้งของผู้สื่อข่าวท้องถิ่นใน จ.มุกดาหาร ที่ยิงกันตาย เนื่องจากขัดผลประโยชน์ คำถามคือ ถ้าหากนักข่าวตก เป็นข่าวอย่างนี้แล้ว ข่าวจาก มุกดาหารจะเชื่อถือได้หรือไม่ และสื่อส่วนกลางได้เช็คระบบ ตรวจสอบผู้สื่อข่าวภูมิภาคของ ตนอย่างเป็นระบบหรือไม่ เนื่องจากมีผู้สื่อข่าวท้องถิ่น หรือภูมิภาคหลายคนที่มี พฤติกรรมมีผลประโยชน์ใน หลายลักษณะ เช่น ตั้งวงแชร์, ค้ำบหรี่ และสุราเถื่อน ฯลฯ</p>

	โพสต์ พับลิชชิ่ง ซึ่งหมายถึง การเข้ายึดบริษัทนั่นเอง	
10 - 14 ธ.ค. 2544	(ปี 22 ธ. 1112 เรื่อง สํารวจ แข่งนักการเมือง ปม ชวน หลีกภัย จวก กรมกรรวก ขนติดลิ้น) กล่าวถึงความฉุนเฉียวของ นายชวน หลีกภัย หัวหน้า พรรคร่วมฝ่ายค้านที่มีต่อกรม ประชาสัมพันธ์ เนื่องจากกรม ประชาสัมพันธ์ เสนอข่าวสาร เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล อย่างไรก็ดี ตาม กรม ประชาสัมพันธ์ก็ได้เปิดพื้นที่ ให้แก่นักการเมืองที่ไม่มีโอกาส ได้ออกสื่ออิสระ ผู้เขียนตั้ง คำถามว่า อากาการฉุนเฉียวของ นายชวนนั้น จริง ๆ แล้วพรรค ประชาธิปัตย์ก็เคยใช้กรม ประชาสัมพันธ์ เป็น กระบอกเสียงมาก่อนหรือไม่ สมัยที่ตนเองเป็นรัฐบาล	งดเว้นการนำเสนอ
17 - 21 ธ.ค. 2544	(ปี 22 ธ. 1113 เรื่อง บางกอก โพสต์ วุ่นอีก พนักงานแต่งดำ ทวงเพิ่มโบนัส) กล่าวถึงเรื่องการขอเงินโบนัส เพิ่มขึ้นของพนักงานบางกอก โพสต์ โดยขอเพิ่มโบนัสจาก 3 สัปดาห์ เป็น 1.5 เดือน โดยให้ เห็นว่าพนักงานได้ทำงานกันอย่างหนัก และไม่พึงเหตุผลที่ ผู้บริหารอ้างว่าไปลงทุนใน	(ปี 48 ธ. 29 เรื่อง พุดความ จริง ดัชนีชี้วัดเสรีภาพสื่อจีน) กล่าวถึงการไปเยือนจีนของ คณะผู้แทนสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยได้ไปดูงานของ cctv และมีการถามถึงการเซ็นเซอร์ ซึ่งสื่อจีนระบุว่า เรื่องเซ็นเซอร์ มีผู้ใหญ่มาช่วยดูแลบ้าง แต่ การเสนอข่าวก็ต้องคำนึงถึง

	<p>กิจการบางอย่างที่ประสบความล้มเหลว จนทำให้ไม่สามารถจ่ายโบนัสได้ ถ้าหากผู้บริหารไม่จ่ายโบนัส พนักงานจะนัดหยุดงาน และลดประสิทธิภาพการทำงาน โดยการเรียกร้องดังกล่าวนี้เป็นการเรียกร้องของพนักงานเอง ไม่มีสภาพแรงงานเข้ามาเกี่ยวข้อง</p>	<p>ปัจจัยหลายอย่าง ต้องดูว่าผิดประเพณีหรือไม่ จะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือไม่</p>
24 - 28 ธ.ค. 2544	<p>(ปี 22 ฉ. 1114 เรื่อง คลีทิมโมโน สื่อมวลชนญี่ปุ่น เปิดใจหน้า Kisha Club) กล่าวถึง KISHA CLUB หรือเพรสคลับของสื่อมวลชนญี่ปุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มนักข่าวที่มีอำนาจในการเป็นผู้จัดแถลงข่าวของภาครัฐ และราชการ ปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 400 - 500 แห่ง ปัญหาคือ ระบบเพรสคลับที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหนังสือพิมพ์ และทีวียักษ์ใหญ่ กำลังผูกขาดข่าว และกีดกันสื่อ หรือ นสพ.ฉบับเล็ก ๆ ไม่ให้เป็นสมาชิกด้วยเหตุผลทางการแข่งขัน แต่เหตุผลที่แท้จริง อาจเป็นไปได้ว่าภาครัฐต้องการควบคุมทิศทางข่าวมากกว่า เพรสคลับนำมาซึ่งการไร้ข่าวประเภทเจาะลึกหรือข่าวเดี๋ยวน เพราะนักข่าวจะ</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 30 เรื่อง โบนัส - ค่าจ้าง มายาคติในโลกของคนขาว) กล่าวถึงการแจกโบนัสของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ รวมทั้งสถานีโทรทัศน์บางช่อง และมีการกล่าวถึงบางกอกโพสต์ที่ได้โบนัส เนื่องจากการเคลื่อนไหวของสหภาพแรงงาน ผู้เขียนได้หยิบยกประเด็นของนักข่าวจำนวนมากที่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์ของตนเอง นักข่าวเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ให้คนอื่น แต่ต้องหุบปากสนิทเมื่อพูดถึงสิทธิประโยชน์ของตนเอง</p>

	<p>ได้ข่าวเหมือนกันหมด นักข่าวมีความโน้มเอียงเข้าข้างแหล่งข่าว ขณะที่ข้อดีคือ เป็นระบบที่สะดวก เพราะทำให้แหล่งข่าวไม่ต้องแถลงข่าวเรื่องเดียวกันซ้ำ ๆ ซาก ๆ</p>	
<p>31 ธ.ค. 2544 – 4 ม.ค. 2545</p>	<p>(ปี 22 ฉ. 1115 เรื่อง แกะรอยเจ็ห์น้อย กรณี ระเบิดพลีชีพ ณ กระทรวงสาธารณสุข) กล่าวถึงท่าทีและการนำเสนอข่าวของสื่อ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ต่อกรณี ปัญหา นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค และการโยกย้ายข้าราชการระดับ 8-9 ในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งนายแพทย์สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมช.สาธารณสุข ออกมากล่าวหา นพ.วิ นัย วิริ ย กิจ จ า ปลัดกระทรวงว่าขัดขวางนโยบายและมีผลประโยชน์ในการโยกย้าย สำหรับท่าทีของสื่อต่อกรณีดังกล่าว จากพาดหัว นสพ. ก็ยังคงพาดไปมา มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการกล่าวหาของ นพ.สุรพงษ์</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 31 เรื่อง สื่อมวลชนไทยในปี 2544) กล่าวถึงภาพรวมของสื่อมวลชนในปี 2544 โดยระบุว่าสื่อฟื้นตัวจากปัญหาเศรษฐกิจ ปรับปรุงเนื้อหาเพื่อแข่งขันกันมากขึ้น ปี 2545 คาดว่าจะแข่งขันดุเดือดมากยิ่งขึ้น ประเด็นจริยธรรมยังคงเป็นเรื่องที่ทำทนายวงการค้าสื่อต่อไปอีกยาวนาน</p>
<p>7 - 11 ม.ค. 2545</p>	<p>(ปี 22 ฉ. 1116 เรื่อง คลื่นความคิด นักข่าว กว่าจะมาเป็น ฉายานายกฯ – ฉายา รมต.) กล่าวถึงเบื้องหลังการตั้งฉายา</p>	<p>งดเว้นการนำเสนอ</p>

	<p>ให้แก่ นายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีต่าง ๆ โดยนักข่าว สายทำเนียบรัฐบาล และยังมี การตั้งฉายาให้กับบุคคล สำคัญในรัฐสภา ประเด็นคือ ท่าทีของรัฐบาลที่มีต่อการตั้ง ฉายาเปรียบเทียบกับพรรค ประชาธิปัตย์ ซึ่งขณะนั้นเกิด อากาการเครียดมาก และใช้วิธี กัดฟัน จนทำให้นักข่าว แตร้าวกันภายใน ส่วนรัฐบาล ปัจจุบัน เมื่อได้รับฉายา ก็เกิด อากาการองนักข่าว ไม่พอใจ พอสมควร การตั้งฉายาถือเป็น การสะท้อนความเป็นอิสระ ทางความคิดของนักข่าวด้วย</p>	
<p>14 - 18 ม.ค. 2545</p>	<p>(ปี 22 ธ. 1117 เรื่อง จากห้อง นักข่าว สธ. ฉายาย้อนหลัง กรณีพิเศษ เจ็หน้าน้อย – รมต. มายา)</p> <p>กล่าวถึงการตั้งฉายาย้อนหลัง ให้แก่นางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุข ว่าเป็นรัฐมนตรี มายา หมายถึง การใช้มายา แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ ปัญหาเหล่านั้นก็ยังไม่ลุล่วง ซึ่งการตั้งฉายาดังกล่าวสร้าง ความไม่พอใจให้แก่นางสุดา รัตน์มากพอสมควร</p>	<p>(ปี 48 ธ. 33 เรื่อง สภา PCT คนแปลกหน้าของนักข่าว?)</p> <p>กล่าวถึงการเลือกตั้งกรรมการ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ชุดใหม่ ท่ามกลางความรู้สึก ของ นักข่าวที่ว่า สภาการ หนังสือพิมพ์ฯ เป็นคนแปลก หน้า มีอะไรเกิดขึ้นก็มักจะนึก ถึง ส มา ค ม นั ก ข่ า ว นักหนังสือพิมพ์ฯ มากกว่า นอกจากนี้ เลขานุการสภาการ หนังสือพิมพ์ฯ สุวัฒน์ ทองธนา กุล ยังระบุในงานวิจัยว่า สภา การหนังสือพิมพ์ฯ สามารถ กำกับจริยธรรม นสพ.ได้ปาน</p>

		กลางเท่านั้น เพราะแม้แต่กรณี ที่นักข่าวกระทรวงสาธารณสุข ร้องเรียนจรรยาบรรณ หนังสือพิมพ์แนวหน้า ก็ยัง จัดการอะไรไม่ได้ เพราะแนว หน้าไม่ยอมมาชี้แจง
21 - 25 ม.ค. 2545	(ปี 22 ฉ. 1118 เรื่อง มั่นมากับ การอภิปรายไม่ไว้วางใจ เมื่อ แม้ว่า สังกัดศูนย์ประคองข่าว รัฐบาล) กล่าวถึงการจัดตั้ง ศขป. หรือ ศูนย์อำนวยความสะดวก เข้าใจกับประชาชน ที่เข้าใจ ลักษณะการแทรกแซงสื่อ โดย นายกฯ ใช้ ศขป. ทำข่าว ถ่วงดุลกับข่าวกระแส ให้ ศขป. ใช้สื่อที่มีอยู่คือช่อง 11 และ สำนักข่าวไทย รวมทั้งกองทัพ เสนอข่าวของรัฐบาล	(ปี 48 ฉ. 34 เรื่อง ขอโอกาส ของพีท ทองเจือ) กล่าวถึงกรณีพีท ทองเจือ ออกมาขอโทษสมาคม ผู้สื่อข่าวบันเทิง มีการตั้ง คำถามว่า มติของสมาคมฯ ที่ ควรจะผูกพันสมาชิก แต่เอา เข้าจริง กรณีของพีทก็ขึ้นอยู่กับ กับสื่อแต่ละสื่อ แต่ละค่ายว่า จะตัดสินใจอย่างไร มีการตั้ง คำถามว่าการไม่เสนอข่าวพีท นั้น เป็นการละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ของนักข่าวหรือไม่ และ ควรพิจารณาว่ากรณีพีท อะไร เป็นข่าว และไม่เป็นข่าว ซึ่งจุด นี้เองที่ถือว่าเป็นปัญหาหลัก ของวงการนักข่าวบันเทิง
28 ม.ค. - 1 ก.พ. 2545	(ปี 22 ฉ. 1119 เรื่อง รัฐบาล ถอยกรูด สั่งแปลงร่าง เปลี่ยน ชื่อใหม่ ศขป.) กล่าวถึง คำชี้แจงของ นายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร กรณีการตั้ง ศขป. ว่า ต้องการ ใช้สื่อของรัฐให้ ความรู้แก่ ประชาชน ไม่ใช่เพื่อเชียร์	(ปี 48 ฉ. 35 เรื่อง ศขป.2 แผนปฏิบัติการยึดสื่อ!) กล่าวถึง การตั้ง ศขป. ที่ นักข่าวออกมาเคลื่อนไหว คัดค้านโดยบอกว่า เป็นการ แทรกแซงสื่อรูปแบบใหม่ และ นายกรัฐมนตรีบริหารประเทศ เหมือนบริหารบริษัท ต้องจ้าง

	<p>รัฐบาล ขณะที่ไทยรัฐ เสนอว่า แทนที่จะทำในสิ่งที่ถูกมองว่า แทรกแซงหรือครอบงำสื่อ น่าจะเร่งรัดให้มีคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง และ กิจการโทรทัศน์แห่งชาติ จะ ดีกว่า</p>	<p>PR มาประชาสัมพันธ์งานให้ การตั้ง ศขป. รัฐบาลเห็นว่าการทำข่าวของสื่อไม่พัฒนา แต่สื่อเห็นว่า สื่อจะพัฒนา การเมืองต้องพัฒนาด้วยก่อน</p>
4 - 8 ก.พ. 2545	<p>(ปี 22 ธ. 1120 เรื่อง แกะรอย กระแสขุ้ม กรณี เสธ.จะเด็ด ตบ ตร. หน้าผับ) กล่าวถึงกรณี พ.อ.จะเด็ด ชู ศักดิ์ นายทหารประจำ กองทัพบกช่วยราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด ถูก แจ้งจับข้อหาทำร้าย ร.ต.อ.ชัย ยันต์ ศรี มัง ค ล ะ ร อง สวป.สภ.อ. เมือง จ.ขอนแก่น ซึ่งมีนายทหาร และสื่อบาง ฉบับได้ออกมายืนยันความเป็นคนดีของ พ.อ.จะเด็ด</p>	<p>(ปี 48 ธ. 36 เรื่อง พิท ทองเจือ – สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง หนังสือ ตัวอย่างของ Province 77) กล่าวถึงผลการโหวตของ สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงที่มีต่อ กรณีพิท ทองเจือ ที่ยังคงให้ บอยคอต ไม่เสนอข่าวพิทอยู่ ด้วยคะแนน 18 ต่อ 12 แต่ยังมี ข้อสังเกตว่า ภายในสมาคมฯ เองก็ยังมีปัญหาด้านคุณภาพ การบริหารจัดการอยู่ เพราะมี 30 คนที่งดออกเสียง และใน จำนวนที่ออกเสียงนั้น มี นักข่าวที่ไม่ได้อยู่ในสนามข่าว ส่วนหนึ่ง ผู้เขียนตั้งคำถามว่า กรณีนี้ สภาการหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ หรือสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย น่าจะมีบทบาทในการ วิจัยจัดประเด็นหลักว่า มี ความเหมาะสมเพียงใดที่จะใช้ มาตรการบอยคอตต่อบุคคล สาธารณะ</p>
11 - 15 ก.พ. 2545	<p>(ปี 22 ธ. 1121 เรื่อง จับตา</p>	<p>(ปี 48 ธ.37 เรื่อง การตลาด</p>

	<p>ผอ. อ.ส.ม.ท.คนใหม่ หลังจาก สรจักร เกษมสุวรรณ เปิด หมวกลา แคนสนธยา)</p> <p>กล่าวถึงการลาออกของ ดร. สรจักร เกษมสุวรรณ จาก ตำแหน่งผู้อำนวยการ สื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ที่เขาบอกว่า ไม่มีอะไร ขัดแย้งกับรัฐบาล แต่ต้องการ ไปทำอย่างอื่น และการทำงาน ที่ผ่านมาก็ดีพอใช้ อย่างไรก็ตาม ตาม ดร.สรจักร ได้รับการ สนับสนุนจากพรรค ประชาธิปัตย์ ดังนั้น คาดว่า พรรคไทยรักไทยจะแต่งตั้งคน ของตัวเองขึ้นมาแทน</p>	<p>พิชิต สื่อ สภา การ หนังสือพิมพ์พิชิตตนเอง?)</p> <p>กล่าวถึงความสำเร็จของ หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ที่ ขึ้นมาอยู่อันดับ 3 รองจาก ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ด้วยวิธี ทางการตลาดที่ประสบ ความสำเร็จ ผู้เขียนทำนายว่า ปี 2545 จะเป็นปีแห่งการเปิด ศักราชใช้การตลาดนำหน้า เนื้อหา นอกจากนี้ยังยกเอา งานวิจัยของ อนุช อภาภิรม มาอ้าง โดยระบุว่า ต่อไปการ ผูกขาดทางหนังสือพิมพ์น่าจะ สูงขึ้น</p>
18 - 22 ก.พ. 2545	<p>(ปี 22 ฉ. 1122 เรื่อง แกะรอย พาดหัว – ชาว ไครหนูน – ไคร ด้าน บวช สามเณรี)</p> <p>กล่าวถึงกรณีสามเณรี นาง ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ที่ ปรากฏตัวโดยไปบวชมาจาก ศรีลังกา กรณีดังกล่าวมีทั้งผู้ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ส่วน สื่อได้นำเสนอในเชิงต่อต้าน การกระทำดังกล่าว</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 38 เรื่อง แอบถ่าย ส.ส.ได้หวัน mad city และ ถอดรหัส)</p> <p>กล่าวถึงกรณีแอบถ่าย ส.ส. ได้หวัน ชู เหม่ย เส็ง ที่มี ความสัมพันธ์กับนายเซ่ง ชู หมิน นักธุรกิจที่มีครอบครัว แล้ว โดยยกประเด็นความพอดี ในการรายงานข่าวของสื่อว่า สื่อได้ปั้นแต่งสถานการณ์โดย ต้องการขายข่าว และละเลย ความจริงไปหรือไม่</p>
25 ก.พ. - 1 มี.ค. 2545	<p>(ปี 22 ฉ. 1123 เรื่อง เมื่อเนวิน ซิดชอบ จะเป็นรัฐมนตรี หลาย พรรคนะจากคอด้มนิสต์)</p>	<p>(ปี 48 ฉ. 39 เรื่อง รางวัลข่าว ยอดเยี่ยม 2544)</p> <p>กล่าวถึงข่าวที่ส่งประกวด</p>

	<p>นำเสนอมุมมองของสื่อ นสพ. ที่มีต่อการตั้งนายเนวิน ชิดชอบเป็นรัฐมนตรีร่วมรัฐบาล โดยตั้งคำถามว่า การเข้ามาของนายเนวินมีความเหมาะสมเพียงใด ขณะที่สื่อบางส่วนออกมาในแนวที่สนับสนุนนายเนวินอยู่เหมือนกัน</p>	<p>รางวัลอิศรา อมันตกุล ในปี 2544 ซึ่งเป็นปีที่ บางกอกโพสต์ ได้ ส่ง ข่าว เป็นภาษาอังกฤษ เรื่อง คดีประวัติศาสตร์เหยื่อสารพิษคลองเตย ชนะคดีการทำร้ายแห่งประเทศไทย โดยผู้เขียนคาดเดาว่า บางกอกโพสต์ น่าจะคว้ารางวัลใดรางวัลหนึ่งไปได้</p>
--	---	--

จากตารางเปรียบเทียบเนื้อหาและประเด็นของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ พบว่า นิตยสารทั้งสองฉบับ นำเสนอประเด็นที่เหมือน และแตกต่างกัน โดยประเด็นที่เหมือนกันจะเป็นเรื่องที่อยู่ในกระแสความสนใจของคนส่วนใหญ่ อาทิ กรณีปลดนักข่าวไอทีวี 23 คน, เรื่องการแทรกแซงสื่อโดยรัฐบาล, เรื่องท่าทีของสื่อไทยและต่างประเทศที่มีต่อคดีชุกหุนของนายกรัฐมนตรี รวมทั้ง ความเคลื่อนไหวสำคัญ ๆ ในวงการสื่อ เช่น การเกิดขึ้นของหนังสือพิมพ์คมชัด ลึก หรือแม้แต่ประเด็นสื่อโลก เช่น กรณี วิทยาศาสตร์ในสหรัฐฯ ที่ก่อให้เกิดคำถามต่อการทำหน้าที่ของสื่อตะวันตกว่ารายงานตามข้อเท็จจริง หรือรายงานตามแนวคิดชาตินิยม นอกจากนี้ การรายงานข่าวของสื่อตะวันตก โดยเฉพาะในสหรัฐฯ ได้ครอบงำการรายงานข่าวของสื่อไทยด้วยหรือไม่

อย่างไรก็ตาม แม้จะนำเสนอในประเด็นที่เหมือนกัน แต่จากการเปรียบเทียบว่า นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับก็มีช่วงเวลาในการนำเสนอต่างกัน มีเพียง 3 สัปดาห์เท่านั้น ที่นำเสนอประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ สัปดาห์ที่ 13 – 17 ส.ค. 2544 ที่เสนอประเด็นท่าทีของสื่อที่มีต่อผลการตัดสินของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในคดีชุกหุนของนายกรัฐมนตรี, สัปดาห์ที่ 27 – 31 ส.ค. 2544 ที่เสนอประเด็นแทรกแซงสื่อ – แทรกแซงเสีย และ สัปดาห์ที่ 28 ม.ค. – 1 ก.พ. 2545 ที่เสนอประเด็น ศขป.ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นว่าเข้าลักษณะการแทรกแซงสื่อ

ส่วนประเด็นที่แตกต่างกันของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ จากตารางเปรียบเทียบจะพบว่า ในบางเรื่องที่ปรากฏในมติชนสุดสัปดาห์ จะไม่พบในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เช่น เรื่องราวความเคลื่อนไหวในแวดวงนิตยสาร หรือ เรื่องท่าทีของสื่อหนังสือพิมพ์ต่อกรณีทองที่

ถ้าดีเจีย ขณะที่บางเรื่องในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ก็จะไม่พบในมติชนสุดสัปดาห์เช่นกัน อาทิ เรื่องกรณีพิพาทระหว่างสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงกับพีท ทองเจือ หรือเรื่องสมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศกับกรณีจอร์จ โซรอส เป็นต้น

เพื่อให้เห็นภาพรวมของประเด็นของคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยจึงได้สร้างตารางโดยแบ่งกลุ่มประเด็นวิพากษ์สื่อ โดยจะนับเป็นจำนวนคอลัมน์ว่า ในแต่ละประเด็น มีชิ้นงานที่วิพากษ์ในประเด็นดังกล่าวกี่ชิ้น

ประเด็น \ ชื่อฉบับ	นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ มติชนสุดสัปดาห์ (จำนวนชิ้น)	นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (จำนวนชิ้น)
ความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ	16	16
กรณีพิพาทระหว่างสื่อกับ แหล่งข่าว	2	4
การแทรกแซงสื่อ	11	7
การตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณ และการนำเสนอ ข่าวของสื่อ	7	8
จุดยืนและท่าทีของสื่อใน ประเด็นสาธารณะ	7	2
การเสนอข่าวและความ เคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติ	2	8
สิทธิ ผลประโยชน์ สถานภาพ ของนักข่าว	2	2
ประเด็นอื่น ๆ	8	5

หมายเหตุ – ประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ มติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย เรื่อง

1. จากเสธ.หนัน ถึง ทักษิณ 2 ข่าวยอดเยี่ยมมรางวัลศิธา อมันตกุล Investigative สไตส์ ประชาชาติ (กล่าวถึง เบื้องหลังการทำข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจจนได้รางวัลศิธา อมันตกุล)

2. สันติสุข รูปแก้ว เปิดใจ – เปิดตัว แมกกาซีน นื่องใหม่ มาया เมกกะไซน (กล่าวถึง นโยบาย เนื้อหา และมุมมองของนิตยสาร มาया เมกกะไซน)
3. วัฒนชัย วิณิชจะกุล บก.บห. Open เปิดสู่อุดรุงนิตยสาร อินดี้ (กล่าวถึง แนวคิด นโยบาย และมุมมองต่อวงการนิตยสารอินดี้ของ บรรณาธิการนิตยสาร OPEN)
4. พีรพงศ์ พงษ์ประภาพันท์ ผอ.ฝ่ายสร้างสรรค์ dna – อินดี้ไทย วัดดวงหนังสือหัวนอก (กล่าวถึง แนวคิด นโยบาย ของนิตยสาร dna)
5. ะริน อุทกะพันธ์ เปิดใจนื่องใหม่ ค่ายแพรว national geographic ฉบับไทย (กล่าวถึง แนวคิด นโยบาย ของนิตยสาร เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย)
6. วสันต์ ภัยหลีกี้ ผอ.ฝ่ายข่าวไอทีวี เดินแนวทาง “ข่าวฉีก” (กล่าวถึงนโยบายการทำข่าวของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ที่เน้นข่าวฉีกจากแนวทางเดิม)
7. จากแฮนด์เมด ถึงอินดี้ เปิดใจบุษกร พิษยาพิศย์ หัวนอก หนังสือทำมือ (กล่าวถึงความเคลื่อนไหว และมุมมองเกี่ยวกับวงการหนังสือทำมือ)
8. เปิดใจซัช เตาปูน สถานการณ์ล่าสุด สยามรัฐรายวัน – รายสัปดาห์ (กล่าวถึง นโยบาย และสถานการณ์ปัจจุบันของหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน – รายสัปดาห์)
9. จากสภาพการหนังสือพิมพ์ฯ สุวัฒน์ ทองธนากุล จัดระดมความเห็นให้ คน นสพ. ประกันตัวเองได้ (กล่าวถึงแนวคิดที่จะให้นักหนังสือพิมพ์สามารถประกันตัวเองได้เมื่อถูกฟ้องร้อง)
10. 30 ปี บ้านเมือง วิจารย์ ฤกษ์พิบูลย์ นำทีมเปิดตัว กรรมการ – ทีมงาน (กล่าวถึง นโยบาย แนวคิด และเปิดตัวทีมงานของหนังสือพิมพ์บ้านเมืองในยุคปรับปรุงใหม่)
11. เปิดความคิด ไตมร ศุขปรีชา บ.ก.บห. GM คนใหม่ (กล่าวถึงนโยบาย แนวคิด ของนิตยสาร GM)
12. เทพชัย หย่อง เปิดพิมพ์เขียว คมชัดลึก รายวัน หัวสี จากเครือเนชั่น (กล่าวถึง แนวทาง และนโยบายของหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ที่เตรียมออกสู่ตลาด)
13. พิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์ บ.ก.บางกอกโพสต์ เปิดข้อเท็จจริง ว่าด้วยการซื้อแนวหน้า (กล่าวถึงเบื้องหลังความคิดของเครือบางกอกโพสต์ที่จะคิดจะซื้อกิจการของหนังสือพิมพ์แนวหน้า)
14. เปิดใจจิระ ห่องสำเร็จ วันนี้ของกบฏไอทีวี คลื่นข่าว 101 นิวส์แซนแนล (กล่าวถึง ทีมงานอดีตนักข่าวไอทีวี ที่ปัจจุบันผันตัวเองมาทำหน้าที่เป็นนักจัดรายการวิทยุ)
15. เทพชัย หย่อง เปิดใจทีมงานนื่องใหม่ค่ายเนชั่น คมชัดลึก – รายวัน (กล่าวถึง นโยบาย แนวคิด ของหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ คมชัดลึก)

16. จัปตา ผอ. อ.ส.ม.ท.คนใหม่ หลังจากสรจักร เกษมสุวรรณ เปิดหมวกลาแดนสนธยา (กล่าวถึงเบื้องหลังการลาออกของสรจักร เกษมสุวรรณจากตำแหน่งผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท. และคาดการณ์คนที่จะมาั่งในตำแหน่งแทน)

ประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อของสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วย

1. สูดยอดข่าวไทย 2543 (กล่าวถึงข่าวยอดเยี่ยมที่ได้รับรางวัลของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย)
2. ทางแยกที่ต้องเลือก (กล่าวถึงการพิจารณาของกรรมการสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่ส่วนใหญ่คัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกสามัญของคนทำงานด้านสื่อวิทยุและโทรทัศน์)
3. สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (กล่าวถึงการก่อตั้งสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เบื้องหลัง และความคาดหวัง)
4. ช่อง 9 การ์ตูน (กล่าวถึงการจัดผังรายการของช่อง 9 ที่เน้นการ์ตูนมากจนเกินไป)
5. ลอกคราบ The Nation ฉลองชัย 30 ปี เนชั่น มัลติมีเดีย (กล่าวถึงการปรับตัวของเครือเนชั่นให้กลับมาเป็นผู้นำอีกครั้ง)
6. 23 ชีวิตจากไอทีวี กับอาร์ม เรดิโอ (กล่าวถึงอดีตนักข่าวไอทีวี ที่ผันตัวเองมาทำวิทยุ และเปิดเบื้องหลังการได้สัมปทานของคลื่นดังกล่าว)
7. รับน้องใหม่ (กล่าวถึง การรวมตัวของคนในวงการสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในการก่อตั้งสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย)
8. เย็นลมฝนที่หลักสี่ (กล่าวถึงข่าวการจะเข้ามาซื้อกิจการหนังสือพิมพ์แนวหน้าของบางกอกโพสต์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯธุรกิจ)
9. สื่อ นสพ.แปลงโฉม สงครามช่วงชิงผู้อ่านปะทุ (กล่าวถึงการปรับตัวของสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาด)
10. เมืองไทยรายวัน (กล่าวถึงการกลับมาของค่ายผู้จัดการ และการเกิดขึ้นของรายการเมืองไทยรายวันที่มาแทนรายการของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง)
11. คีตตลาดล่างเดือด (กล่าวถึงหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ที่เข้ามามีส่วนแบ่งการตลาดของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์)
12. ฟ้าปิดที่บางนา ฟ้าผ่าที่ คม ชัด ลึก (กล่าวถึงความผิดพลาดของหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ที่ทำให้เนชั่นต้องปรับทีมงานบางคนออกไป)
13. สื่อมวลชนไทย ในปี 2544 (กล่าวถึงภาพรวมของสื่อมวลชนไทยในรอบปี 2544)

14. สภา PCT คนแปลกหน้าของนักข่าว? (กล่าวถึงบทบาทของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ที่นักข่าวส่วนใหญ่ยังรู้สึกว่าเป็นบทบาทที่ไกลตัวพวกเขา)
15. การตลาดพิฆาตสื่อ สภาการหนังสือพิมพ์พิฆาตตนเอง? (กล่าวถึงหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ที่ใช้การทำการตลาดจนประสบความสำเร็จ)
16. รางวัลข่าวยอดเยี่ยม 2544 (กล่าวถึงข่าวยอดเยี่ยมประจำปี 2544 ที่ได้รับรางวัลข่าวยอดเยี่ยม)

ประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าว มติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วยเรื่อง

1. ความคลืนความคิด นักข่าว กว่าจะมาเป็นฉายานายกฯ – ฉายา รมต. (กล่าวถึงเบื้องหลังการตั้งฉายาให้แก่นายกฯ และรัฐมนตรีของนักข่าวสายทำเนียบรัฐบาล)
2. จากห้องนักข่าว สธ. ฉายาย้อนหลังกรณีพิเศษ เจ๊ะหน้อย – รมต.มายา (กล่าวถึงความไม่พอใจของนางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขที่มีต่อการตั้งให้ย้อนหลังของนักข่าวประจำกระทรวง)

ประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าวใน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วยเรื่อง

1. BOYCOTT ฟิท ทองเจือ (กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างนักข่าวสายบันเทิง กับ ฟิท ทองเจือ จนสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงมีมติจะไม่เสนอข่าวของฟิท)
2. กระจกสะท้อนกระจก (กล่าวถึงมุมมองของนายกรัฐมนตรีนที่มีต่อสื่อ โดยบอกว่าสื่อนำเสนอข่าวที่ไม่ประเทืองปัญญา)
3. ขอโอกาสของ ฟิท ทองเจือ (กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างนักข่าวสายบันเทิงกับ ฟิท ทองเจือ โดยเห็นว่า น่าจะให้โอกาสฟิท โดยยกเลิกความคิดที่จะไม่เสนอข่าวของฟิท)
4. ฟิท ทองเจือ – สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง หนึ่งตัวอย่าง Province 77 (กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างฟิท กับสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิง และผลงานภาพยนตร์เรื่องใหม่ของฟิท)

ประเด็นการแทรกแซงสื่อ ใน มติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วยเรื่อง

1. ชัยสิริ สมุทวณิช กอดคอพระบาท นามเมือง ฟันธงทางออกไอทีวี (กล่าวถึงมุมมองของชัยสิริ สมุทวณิช ที่มีต่อกรณีความขัดแย้งในไอทีวี)
2. เปิดปม สหภาพ ชนวนล่างบาง ปลด 23 ทีมข่าวไอทีวี (กล่าวถึงเบื้องหลังของการปลด 23 ทีมข่าวไอทีวี ที่มีสาเหตุมาจากการร่วมกับสหภาพแรงงาน)

3. แกะรอย มุมมองพ่ายัพ วนาสุวรรณ ทำไม? สื่อเสรี ไม่มีในโลก (กล่าวถึงมุมมองพ่ายัพ วนาสุวรรณ ที่กล่าวถึงลักษณะของสื่อเสรี)
4. เปิดใจคำคุณ สิทธิสมาน กรณีไทยโพสต์ ถอดคอลัมน์ กลางคลื่นทะเลคน (กล่าวถึงคำสัมภาษณ์ของคำคุณ สิทธิสมานต่อกรณีถูกถอดคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์)
5. จากโต๊ะเสวนาอาจารย์ vs โฆษกทำเนียบ รัฐแทรกแซงสื่อ 7 เดือน 14 กรณี (กล่าวถึงความคิดเห็นในเวทีสัมมนาของนักวิชาการ และคนจากรัฐบาลต่อประเด็นการแทรกแซงสื่อ)
6. เถิง สมทรัพย์ ผู้จัดการวีชด็อก เปิดใจแทรกสื่อ – แทรกเสีย (กล่าวถึงการออกมาตอบโต้ข้อกล่าวหาของเถิง สมทรัพย์ที่ว่า วีชด็อกหาผลประโยชน์จากช่อง 9)
7. เสริมบรรยากาศ แทรกสื่อ – แทรกเสีย สุกัญญา สูดบรรทัด ชวน สื่อ – เสีย มองตนเอง (กล่าวถึงบทบาทของ ศ.สุกัญญา สูดบรรทัด ต่อกรณีแทรกแซงสื่อ หรือแทรกแซงเสีย)
8. ปราโมทย์ นาครทรรพ วิพากษ์สื่อ จากแมลงวันถึงเสือ - - และหมา (กล่าวถึงมุมมองของปราโมทย์ นาครทรรพ ที่ออกมาวิพากษ์บทบาทและการทำหน้าที่ของสื่อ)
9. สัมภาษณ์นักการเมือง ปม ชวน หลีกภัย จวกกรมกร๊วก ขนติดลิ้น (กล่าวถึงคำวิพากษ์อย่างเผ็ดร้อนของนายชวน หลีกภัยที่มีต่อข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์ โดยมองว่าข้าราชการกรมดังกล่าว เอาใจรัฐบาลจนน่าเกลียด)
10. มันมากับการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เมื่อแม่ว สั่งตั้งศูนย์ระโคมข่าวรัฐบาล (กล่าวถึงแนวคิดของรัฐบาลที่ตั้งศูนย์ ศขป.)
11. รัฐบาลถอยกรูด สั่งแปลงร่าง เปลี่ยนชื่อใหม่ ศขป. (กล่าวถึงการเปลี่ยนชื่อ ศขป. โดยรัฐบาล แต่เป็นการเปลี่ยนแต่ชื่อเท่านั้น เจตนายังเหมือนเดิม)

ประเด็นการแทรกแซงสื่อในสยามรัฐสถาปนาหิวจากรณี ประกอบด้วยเรื่อง

1. สหภาพฯ, สุทธิชัย, ไอทีวี (กล่าวโดยตั้งข้อสังเกตว่า หากพนักงานเนชั่นคิดตั้งสหภาพฯ ขึ้นมา ทำที่ของสุทธิชัย หยุ่น จะเป็นอย่างไร)
2. ทักษิณทอล์ก (กล่าวถึงการที่นายทักษิณยึดเวลาวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ จัดรายการชี้แจงทุกเรื่องที่เป็นผลลบต่อรัฐบาล)
3. เรื่องวุ่น ๆ ในกรมกร๊วก? (กล่าวถึงเรื่องราวความขัดแย้งในกรมประชาสัมพันธ์ เช่น กรณีของฟองสนาน จามรจันทร์ เป็นต้น)

4. วิทยุฝ่ายค้าน (กล่าวถึงรายการวิทยุของ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทองที่สัมภาษณ์คุณชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคร่วมฝ่ายค้าน โดยรายการนี้เปรียบเสมือนวิทยุของฝ่ายค้าน)
5. สongมิติของการแทรกแซงสื่อ (กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงสื่อที่มีsongมิติ)
6. ยึดคลื่น (กล่าวถึงกรณีที่พรรคไทยรักไทยนำคนในพรรคของตัวเองมาจัดรายการวิทยุกระจายทุกภาคทั่วประเทศ)
7. ศขป.2 แผนปฏิบัติการยึดสื่อ! (กล่าวถึงการจัดตั้ง ศขป.ที่วัตถุประสงค์เพื่อยึดสื่อ)

ประเด็นการตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณและการนำเสนอข่าวของสื่อ ในมิติขงสุดสัปดาห์ ประกอบด้วยเรื่อง

1. เช็กสาร พีพีเอ ในสื่อ นักข่าวสาธารณสุขร้องสภาหนังสือพิมพ์ สอบจรรยาบรรณแนวหน้า (กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่าง หนังสือพิมพ์แนวหน้ากับนักข่าวกระทรวงสาธารณสุขในกรณี ยกเลิกสารพีพีเอ)
2. สุวัฒน์ ทองธนากุล เลขฯ สภาหนังสือพิมพ์ฯ เปิดความคืบหน้าสอบจรรยาบรรณ แนวหน้า (กล่าวถึงบทสัมภาษณ์เลขฯ สภาหนังสือพิมพ์ ในเรื่องความคืบหน้าการเรียกร้องให้มีการตรวจสอบจรรยาบรรณ หนังสือพิมพ์แนวหน้า ในกรณี ยกเลิกสารพีพีเอ)
3. สภา นสพ. ลงดาบ ฟัน สสมาคมสื่อมวลชนฯ และความคืบหน้ากรณีแนวหน้ากับข่าวพีพีเอ (กล่าวถึงที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีมาตรการลงโทษสมาคมสื่อมวลชนฯ ที่หาประโยชน์ และความคืบหน้าการตรวจสอบจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์แนวหน้าในการยกเลิกสารพีพีเอ)
4. สุนทร จันทร์รังสี เขียวสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เชือดเหลือบในวงการ (นำเสนอบทสัมภาษณ์สุนทร จันทร์รังสี ในประเด็นการชำระล้างสื่อที่หาประโยชน์โดยมิชอบ)
5. แนวรบสื่อไทย ในสถานการณ์สงครามสหรัฐ – บิน ลาเดน (กล่าวถึงกรนำเสนอข่าวของสื่อไทยต่อกรณีสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับ บิน ลาเดน)
6. แกะรอย ข่าวฆ่าดาบยืม เหลิมตั้งข้อหาหนัก สื่อประหาร ดวงเฉลิม (กล่าวถึงกรนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนต่อกรณีการเสียชีวิตของ ด.ต.สุวิชัย โดย ร.ต.อ.เฉลิม มองว่าสื่อนำเสนอข่าวโดยไม่ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับครอบครัวของเขา)
7. เมื่อนักข่าวฆ่ากันตาย กรณี 4 ศพมุกดาหาร ผลประโยชน์ริมโขง?! (กล่าวถึงเบื้องหลังการฆ่ากันตายของนักข่าวในจังหวัดมุกดาหารที่มีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง)

ประเด็นการตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณและการนำเสนอข่าวของสื่อในสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วย เรื่อง

1. ระวังจอร์จ โซรอส ปาซี! (กล่าวถึงการเรียกร้องให้มีการตรวจสอบไอพีพี ซึ่งเป็นเครือข่ายองค์กรสื่อมวลชนที่ใหญ่ที่สุดในโลกว่าอาจได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากจอร์จ โซรอส)
2. สงครามข่าววิทยุ (กล่าวถึงการนำเสนอข่าวของวิทยุที่รวดเร็ว แต่บางครั้งอาจเกิดความผิดพลาด)
3. พีพีเอ ออกฤทธิ์ แนวนหน้า ฟอนเล็บ แล้วใครจะเจ็บตัว? (กล่าวถึงการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แนวนหน้าอย่างเผ็ดร้อนในกรณียกเลิกสารพีพีเอ)
4. พีพีเอ ออกฤทธิ์ 12 มิ.ย.เปิดศาลสื่อมวลชนไต่สวนจรรยาบรรณ แนวนหน้า (กล่าวถึงการตรวจสอบจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์แนวนหน้าในการนำเสนอข่าวเรื่องการยกเลิกสารพีพีเอ)
5. ความแตกต่างระหว่างสื่อในประเทศเผด็จการกับประชาธิปไตย (กล่าวถึงการนำเสนอข่าวของสื่อในประเทศเผด็จการ และประชาธิปไตยที่มีความแตกต่างกัน)
6. สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ประกาศดีเดย์มหกรรม กวาดบ้าน (กล่าวถึงความคืบหน้าที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะทำการพิจารณาร้องเรียนของนักข่าวกระทรวงสาธารณสุขที่ให้ตรวจสอบจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์แนวนหน้า)
7. จะเก็บซากคนข่าวมุกดาหารกันอย่างไร? (กล่าวถึงเบื้องหลังของการฆ่ากันของนักข่าวท้องถิ่นใน จ.มุกดาหาร ที่มีผลประโยชน์อยู่เบื้องหลัง)
8. แอบถ่าย ส.ส.ได้วัน mad city และถอดรหัส (กล่าวถึงกรณีการแอบถ่าย ส.ส. ได้วันที่สื่อต้องการขายข่าว โดยละเลยความจริง)

ประเด็นจุดยืนและท่าทีของสื่อที่มีต่อประเด็นสาธารณะ ในมติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย

1. บทเรียนขุมทองโกโบริน สัมภาษณ์ 1 หนังสือพิมพ์ ใคร อាកาณหนักสุด (กล่าวถึงท่าทีของหนังสือพิมพ์ต่อกรณีข่าวขุดทองที่ถ้ำลิเจีย)
2. ท่องไปในหัวข่าวสื่อไทย และเทศ วันทักษิณ พันคดีหูน (กล่าวถึงท่าทีของสื่อไทยและสื่อต่างประเทศต่อผลการพิจารณาคดีของ นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร เรื่องชุกหูน)

3. ข่าวสารและวรรณกรรมลูกเหล็ก – ด.ต.ยิ้ม ตร. – ทหาร – หวังใหม่รับบทเด่น (กล่าวถึงทำที่ของสื่อที่มีต่อข่าวการตายของดาบตำรวจสุวิชัย โดยนายดวงเฉลิม อยู่บำรุง ตกเป็นผู้ต้องหา)
4. แกะรอยเจ็ทน้อย กรณีระเบิดพลีชีพ ณ กระทรวงสาธารณสุข (กล่าวถึงทำที่ของสื่อในประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระทรวงสาธารณสุข)
5. แกะรอยกระแสอุ้ม กรณีเสธ. จะเด็ด ตบ ตร.หน้าฝับ (กล่าวถึงทำที่ของสื่อที่มีต่อข่าวการวิวาทระหว่างนายทหารกับตำรวจ ซึ่งการวิวาทดังกล่าวกลายเป็นเรื่องใหญ่โต)
6. แกะรอย พาดหัว – ข่าว ไครหนูน – ไครต้าน บวช สามเณรี (กล่าวถึงทำที่ของสื่อที่มีต่อการบวชของสามเณรี)
7. เมื่อเนวิน ชิดชอบ จะเป็นรัฐมนตรี หลายพรรคจากคอแล่มนิสต์ (กล่าวถึงทำที่ของสื่อที่มีต่อกรณีนายเนวิน ชิดชอบ จะขึ้นเป็นรัฐมนตรี)

ประเด็นจุดยืนและทำที่ของสื่อที่มีต่อประเด็นสาธารณะ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วย

1. กระแส – สืบสน (กล่าวถึงความเห็นของสื่อที่มีต่อกรณีการชุกหุ้นของนายกรัฐมนตรี)
2. 8 : 7 สื่อยืนข้างไหน? (กล่าวถึงทำที่ของสื่อที่มีต่อผลการพิจารณาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในกรณีการชุกหุ้นของนายกรัฐมนตรี)

ประเด็นการนำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติ ในมติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย เรื่อง

1. ดร.บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา ข้าแหละบทบาทใหม่ของสื่อตะวันตกในสงครามนอกรูปแบบ (กล่าวถึงบทสัมภาษณ์ ดร.บุญรักษ์ ที่วิพากษ์การทำหน้าที่ของสื่อตะวันตกในสถานการณ์สงคราม)
2. คีโมโนสื่อมวลชนญี่ปุ่น เปิดโฉมหน้า Kisha Club (กล่าวถึงการรวมตัวของสื่อยักษ์ใหญ่ในญี่ปุ่นในรูปแบบ Kisha Club)

ประเด็นการนำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วยเรื่อง

1. มารู้จัก FCCT กันเถอะ (กล่าวถึงบทบาท หน้าทีของ FCCT)

2. รายงานบนความเปลี่ยนแปลง (กล่าวถึงรายงานของ Committee to Project Journalists ที่ระบุสถานการณ์คุกคามสื่อมวลชนทั่วโลกในรอบปี 2543)
3. สื่อโลกบนเส้นทางทุนนิยม (กล่าวถึงการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของสื่อโลกในระบบทุนนิยม)
4. ชาวบีม สหรัฐฯ ตะวันตก ยึดสื่อไทย (กล่าวถึงการครอบงำของสื่อต่างประเทศที่มีต่อสื่อไทยในกรณีวินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรด)
5. ชาวสงคราม – สงครามข่าว (กล่าวถึงการใช้อำนาจของสหรัฐฯต่อกรณีวินาศกรรมตึกเวิร์ลเทรดและเพนตากอนผ่านทางสื่อตะวันตก)
6. เขียวให้ฆ่า ภาวะของสื่อในสงครามก่อการร้าย (กล่าวถึงการวางตัวของสื่อในสหรัฐฯ และอังกฤษต่อสถานการณ์สงคราม)
7. ฉีกตำราทำข่าวสองด้าน (กล่าวถึงการทำข่าวของสำนักข่าวทีวีในอเมริกาที่ต้องพยายามนำเสนอข่าวให้ครบทุกด้าน)
8. พุดความจริง ดัชนีชี้วัดเสรีภาพสื่อจีน (กล่าวถึงเสรีภาพปัจจุบันของสื่อมวลชนในจีน)

ประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ และสถานภาพของนักข่าว ในมติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย

1. สมา โกมลสิงห์ ประธานสหภาพไอทีวี...เราไม่ใช่ศัตรูของนายจ้าง (กล่าวถึงบทสัมภาษณ์สมา โกมลสิงห์ ตอบทบทวนของสหภาพแรงงานไอทีวี)
2. บางกอกโพสต์วุ่นอีก พนักงานแต่งคำทวงเพิ่มโบนัส (กล่าวถึงความขัดแย้งเรื่องโบนัสระหว่างพนักงานกับผู้บริหารของบางกอกโพสต์)

ประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ และสถานภาพของนักข่าว ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วย

1. ผิดจากนี้ ไม่ใช่เรา (กล่าวถึงสถานภาพนักข่าวของสงวน คุ้มรุ่งโรจน์ ที่มีฐานะเป็นนักข่าวอิสระ แต่ต้องทำงานคล้ายกับมีสังกัด)
2. โบนัส – ค่าจ้าง มายาคติในโลกของคนข่าว (กล่าวถึงสื่อ กับ เรื่องของโบนัส และ ค่าจ้าง)

ประเด็นอื่น ๆ ในมติชนสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย

1. เปิดใจ สุชาติ สวัสดิ์ศรี เมืองานรำลึก ศรีบูรพา มีผู้ร่วมงานเพียง 6 คน (กล่าวถึงงานรำลึกศรีบูรพาที่มีผู้ไปร่วมงานเพียง 6 คน ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาในวงการวรรณกรรม)
2. วชิระ บัวสนธิ์ ขยายความ ชอบ – ไม่ชอบ กรณี a day – summer (กล่าวถึงมุมมองวชิระ บัวสนธิ์ ที่พูดถึงนิตยสารอินดี้)
3. บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา ทูบไต้ะ – ล้มกระดาน กสช. รอบสุดท้าย (กล่าวถึงความคิดเห็นของ ดร.บุญรักษ์ ที่มีต่อเรื่องการเลิก กสช.)
4. คำณูณ สิทธิสมาน หม่อมหน้าปากกา อยากเว้นวรรคในยุคแมว (กล่าวถึงความคิดของคำณูณ สิทธิสมานที่คิดจะเลิกเขียนหนังสือชั่วคราว เพราะถูกวิจารณ์ว่าตั้งใจโจมตีรัฐบาลมากเกินไป)
5. บ้าก็บ้า (คะ) เปิดใจ ดวงพร อัศววิไล วันผีแดง เข้าสิง (กล่าวถึงการกระทบกระทั่งระหว่างดวงพร อัศววิไล กับ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในวันที่แมนฯ ยูในเต็ดมาเยือนเมืองไทย และเธอถูกวิจารณ์ว่าทำตัวไม่สมกับการเป็นสื่อมวลชน)
6. บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา ปฏิบัติการแยกธาตุอินดี้ 4 เล่ม a day – summer – open – dna (กล่าวถึงมุมมองของ ดร.บุญรักษ์ ที่มีต่อนิตยสารอินดี้ฉบับต่าง ๆ)
7. คำตอบอรรถพล วรรณนุรักษ์ ทำไมต้องมี บีบีซี ภาคภาษาไทย (กล่าวถึงความคิดของอรรถพล ที่พูดถึงวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย)
8. ฟังบางกอกโพสต์ ทวงปันผล 6 ล้านขนวน ยึดค่ายคลองเตย (กล่าวถึงความขัดแย้งในกลุ่มผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นของบางกอกโพสต์ในเรื่องเงินปันผล)

ประเด็นอื่น ๆ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ประกอบด้วย

1. อินไซด์เดอร์ กทช. (กล่าวถึงเบื้องลึก เบื้องหลัง การสรรหา กทช.)
2. สุทธิชัย หยุ่น (กล่าวถึงความสำเร็จของสุทธิชัย หยุ่น ในการสร้างเครือเนชั่น)
3. เมื่อนายกฯ ส่งออกภาพลักษณ์ media ไทย (กล่าวถึงการเดินทางไปประชุมเรื่องสื่อของนายกสมาคมนักข่าวฯ)
4. ระฆัง (กล่าวถึงเว็บไซต์ระฆัง ที่นายกฯ ทำขึ้นมาเพื่อรับเรื่องจากประชาชน)
5. พันธกิจที่กำลังทำหาย (กล่าวถึงข้อเสนอของอนุช อภาภิรมในการสร้างระบบข่าวสารที่เข้มแข็ง)

จากตารางแบ่งกลุ่มประเด็นเนื้อหาในคอลัมน์วิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ พบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับรายงานความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ นั้น นิตยสารรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับได้นำเสนอในจำนวนที่เท่ากัน นั่นคือ ฉบับละ 16 ชิ้น โดยเฉพาะมติชนสุดสัปดาห์มีการรายงานความเคลื่อนไหวในแวดวงนิตยสารด้วย โดยเฉพาะนิตยสารแนวอินดี้ ขณะที่สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ไม่มีการรายงานความเคลื่อนไหวตรงนี้

ขณะที่ประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าว มติชนสุดสัปดาห์งดเว้นในการนำเสนอกรณี พีท ทองเจือ ขณะที่สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ กล่าวถึงเรื่องนี้ถึง 3 ครั้ง ในประเด็นการแทรกแซงสื่อ ที่ถือเป็นประเด็นใหญ่ที่สุดของสื่อในรอบ 1 ปี พบว่าทั้งมติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์ได้นำเสนอเรื่องนี้อยู่พอสมควร เช่นเดียวกับ ประเด็นจริยธรรม จรรยาบรรณ และการนำเสนอข่าวของสื่อ ที่ได้นำเสนอในจำนวนใกล้เคียงกัน

ในประเด็นจุดยืนและท่าทีของสื่อที่มีต่อประเด็นสาธารณะ นั้น มติชนสุดสัปดาห์ให้ความสนใจกับประเด็นนี้มากกว่าสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์อย่างเห็นได้ชัด ส่วนหนึ่งมาจากลักษณะการนำเสนอในคอลัมน์ ที่เน้นการรายงาน ตั้งข้อสังเกต และตั้งคำถามทิ้งไว้ ทำให้ มติชนสุดสัปดาห์จึงพยายามตรวจสอบท่าทีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ และเป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านเพื่อให้เห็นภาพรวมของสื่อหนังสือพิมพ์

ในขณะที่มติชนสุดสัปดาห์ ให้ความสนใจกับจุดยืนและท่าทีของสื่อในประเด็นสาธารณะ ในจำนวนที่มากกว่าสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ แต่สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ก็ให้ความสนใจในเรื่องการนำเสนอข่าว และความเคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติมากกว่ามติชนสุดสัปดาห์อย่างเห็นได้ชัดเช่นกัน โดยเฉพาะกรณีสื่อตะวันตกที่เสนอข่าววิศวกรรมในสหรัฐฯ และสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอัฟกานิสถาน รวมทั้งการครอบงำของสื่อตะวันตกที่มีต่อสื่อไทย

สำหรับประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ และสถานภาพของนักข่าว นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับได้นำเสนอเป็นจำนวนเท่ากัน ขณะที่ ประเด็นอื่น ๆ มติชนสุดสัปดาห์นำเสนอในจำนวนที่มากกว่าสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

จากการสังเกตเนื้อหาในคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ พบว่า เนื้อหาในมติชนสุดสัปดาห์มีความหลากหลายมากกว่า และวิธีการนำเสนอมีทั้งรายงานเชิงวิเคราะห์ รายงานตามข้อเท็จจริง และเสนอบทสัมภาษณ์พิเศษ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกันแล้ว มติชนสุด

สัปดาห์จะให้ความสำคัญกับตัวบุคคลที่เป็นข่าวมากกว่า และจะสนใจกับการหยิบยกเอาองค์กรของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นสภากาหนดังสื่อพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย รวมทั้งองค์กรสื่อธุรกิจมานำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหว ส่วนสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์จะนำเสนอด้วยวิธีการนำเสนอข้อเท็จจริง และสอดแทรกความคิดเห็นมากกว่า และจะไม่เน้นไปที่ตัวบุคคล อย่างไรก็ตาม ก็ยังให้ความสำคัญกับความเคลื่อนไหวขององค์กรวิชาชีพสื่อ และองค์กรธุรกิจสื่อคล้ายคลึงกับมติชนสุดสัปดาห์

จุดยืนและนโยบายของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ที่มีคอลัมน์วิพากษ์สื่อ

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาในคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปดังกล่าวมา วิเคราะห์ร่วมกับ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับคอลัมน์วิพากษ์สื่อดังกล่าว และจากการที่ได้สร้างกรอบแนวคิด (conceptual framework) จึงได้ผลออกมาดังนี้

ในส่วนนโยบายของมติชนสุดสัปดาห์ต่อนโยบายของคอลัมน์วิพากษ์สื่อ นั้น สุวพงศ์ จันผิงเพชร บรรณาธิการข่าวมติชนสุดสัปดาห์ ระบุว่า คอลัมน์แมลงวันในไร่ส้ม ของมติชนสุดสัปดาห์ ต้องการที่จะรายงานความเคลื่อนไหวในวงการสื่อมวลชน และแต่เดิมที่มีแนวคิดว่าย่อมไม่ตอมแมลงวัน แต่คอลัมน์นี้ ต้องให้คนในวงการสื่อได้ทราบ ว่า ใครทำอะไรกันอยู่บ้าง มีความเคลื่อนไหวอย่างไร

ในส่วนของการตรวจสอบสื่อด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณ สุวพงศ์ จันผิงเพชร มองว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อได้พยายามทำหน้าที่ตรงนี้ในหลาย ๆ กรณี แต่การนำเสนอคอลัมน์จะดเว้นการโจมตีไปที่ตัวบุคคล และจะไม่พยายามที่จะกระทำการแบบ “หักหาญ” น้ำใจ เพราะเป็นคนในวิชาชีพเดียวกัน ดังนั้น การนำเสนอของคอลัมน์แมลงวันในไร่ส้ม จึงเน้นไปที่การรายงานข้อเท็จจริงมากกว่าจะวิพากษ์วิจารณ์ว่า ผู้เขียนคิดอย่างไร เพราะอย่างน้อยการรายงานข้อเท็จจริงก็มากเพียงพอที่จะทำให้คนในวงการรู้ว่า ใครเป็นอย่างไร

ด้าน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ รุ่งเรือง ปรีชากุล บรรณาธิการบริหารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ กล่าวถึงนโยบายที่มีต่อคอลัมน์วิพากษ์สื่อว่า ต้องการให้คอลัมน์ทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์คนในวงการสื่อ และทำหน้าที่ให้ความรู้ เนื่องจากคอลัมน์นี้สามารถพูดถึงคนในวงการเดียวกันแบบข้ามองค์กรได้ เพราะบางครั้งคนในวงการสื่อก็หวังพึ่งองค์กรของตัวเองไม่ได้ แม้ว่าคอลัมน์

วิพากษ์สื่อ อาจจะไม่สามารถวิพากษ์จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรูปธรรม แต่การเปิดพื้นที่ให้มีการนำเสนอในเรื่องดังกล่าว ก็น่าจะทำให้วงการสื่อได้รับประโยชน์

เกี่ยวกับประเด็นจริยธรรม และจรรยาบรรณ รุ่งเรือง ปรีชากุล บอกว่า คอลัมน์ถกเถียงกระทู้ปึก ได้นำเสนอในประเด็นดังกล่าวมาโดยตลอด หากพบว่ามีความเหมาะสมข้อเท็จจริง แต่สิ่งที่ได้รับผลสะท้อนกลับจากองค์กรและคนที่ตกเป็นข่าว คือ มองว่า เป็นเรื่องของอคติ เป็นการจ้องทำลายล้าง และการแข่งขันในทางธุรกิจที่ต้องใช้วิธีการดิสเครดิต ซึ่งจากมุมมองดังกล่าวนี้เองที่ทำให้การวิพากษ์สื่อผ่านคอลัมน์ ไม่เกิดผลในทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในวงการสื่อเท่าใดนัก

ประสบการณ์ และความสนใจส่วนตัวของผู้เขียนที่มีผลการต่อกรวิพากษ์

ผู้วิจัย ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ได้ข้อมูลว่า สำหรับ ผู้เขียนคอลัมน์แมลงวันในไร่ส้ม คือ นายธวัชชัย จารนัย จะเริ่มต้นการเขียนด้วยการประชุมกับบรรณาธิการ และบรรณาธิการบริหาร คือ นายเสถียร จันทิมาธร โดยจะหยิบยกเรื่องที่ที่น่าสนใจ เป็นกระแสสังคมในขณะนั้นมาเขียนถึง ไม่เฉพาะในแวดวงสื่อ นสพ. โทรทัศน์ หรือวิทยุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสื่อ นิตยสารด้วย อาทิ กระแส นิตยสารอินดี้ โดยในการนำเสนอ ธวัชชัย จารนัย ให้ข้อมูลว่า จะนำเสนอแบบรายงานข้อเท็จจริง ไม่พยายามที่จะวิพากษ์วิจารณ์ และเน้นไปที่ประเด็นความเคลื่อนไหวของคนในวงการสื่อ รวมทั้งท่าทีของสื่อที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยวิธีการนำเสนอของธวัชชัย จะเน้นไปที่การสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง และทัศนะที่มีต่อเรื่องนั้น

ในขณะเดียวกัน สำหรับ ผู้เขียนคอลัมน์ ถกเถียงกระทู้ปึก คือ แฉง รำพึง (ขอสงวนชื่อ – นามสกุลจริง) ให้ข้อมูลว่า การเขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อของเขา จะใช้วิธีการหาข้อมูล นำเสนอข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นลงไป แต่จะไม่แสดงความคิดเห็นโดยปราศจากข้อมูล หรือบางครั้งก็ไม่แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อ่านได้คิดต่อจากข้อมูลที่เขานำมาเสนอ

ความแตกต่างระหว่างธวัชชัย จารนัย กับ แฉง รำพึง นอกจากจะเป็นเรื่องวิธีการนำเสนอที่ แฉง รำพึง จะไม่ใช้วิธีการออกไปสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก มีเหตุผลที่จะต้องปกปิดสถานภาพของตนเอง ซึ่งต่างจากธวัชชัย ที่เป็นนักข่าวอยู่ในสังกัดหนังสือพิมพ์ชาวสดในเครือมติชน ยังมีความแตกต่างด้านอื่น ที่แสดงให้เห็นถึง ความแตกต่างในประเด็นที่นำเสนอและวิธีการนำเสนอ และวิพากษ์สื่อที่แตกต่างกัน

โดยธวัชชัย จารนัย ในขณะนั้น ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ข่าวสด ทำให้เขาคุ่นเคยอยู่กับสนามข่าว ซึ่งถือเป็นนโยบายของมติชนสุดสัปดาห์ในคอลัมน์นี้ที่มักจะใช้ผู้สื่อข่าวภาคสนามเขียนคอลัมน์ ทำให้ข้อเขียนในคอลัมน์ของเขาจะออกมาในแนวสัมภาษณ์พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ในวงการสื่อ ส่วน แร้ง รำพึง ซึ่งมีสถานภาพเป็นระดับบรรณาธิการข่าว และเคยมีตำแหน่ง หน้าที่ในสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนมาหลายตำแหน่ง จะใช้วิธีการเขียนโดยสอบถามข้อมูลจากแหล่งข่าวที่คุ้นเคย ซึ่งมักจะมีข้อมูลด้านลึกในหลาย ๆ เรื่อง ทำให้ข้อเขียนของ แร้ง รำพึง มีอยู่หลายประเด็นที่สร้างความประหลาดใจให้แก่คนในวงการสื่ออยู่พอสมควร เช่น การเดินทางไปประชุมเรื่องสื่อของนายกวี จงกิจถาวร นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งการเดินทางไปดังกล่าวนั้น น้อยคนที่จะทราบ แต่สาเหตุที่ แร้ง รำพึง ทราบ เพราะมีแหล่งข่าวจากต่างประเทศที่คอยให้ข้อมูลอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งผู้เขียนยังเป็นผู้ที่มีพื้นฐานภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี จึงอ้างอิงข้อมูลด้านสื่อจากนิตยสารต่างประเทศ มาวิเคราะห์ และนำเสนอในคอลัมน์ของตนเองอยู่เสมอ

ในส่วนความสนใจส่วนตัวที่มีต่อการวิพากษ์กันเองในวงการสื่อ ผู้วิจัยได้สอบถามจากผู้เขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ โดยธวัชชัย จารนัย บอกว่า เขาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของนักข่าวมากที่สุด ดังนั้น ถ้ามีโอกาสจะพยายามนำเสนอข้อมูลในเชิงที่จะทำให้ นักข่าวมีคุณภาพ มีจริยธรรม และจรรยาบรรณมากยิ่งขึ้น ส่วน แร้ง รำพึง ระบุความสนใจส่วนตัวในเรื่องของระบบการสื่อสารของโลก เรื่องของสื่อต่างชาติที่มีต่อการครอบงำสื่อไทย และจะพยายามนำเสนอในเรื่องดังกล่าวเป็นระยะ ๆ เพราะมีข้อมูลในส่วนนี้อยู่

กระแสสังคมมีผลต่อการกำหนดประเด็นวิพากษ์

นอกจากนี้ กระแสสังคม ก็มีผลสำคัญในการที่คอลัมน์นิสต์ของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับจะหยิบยกเอาประเด็นใดมาเขียน เช่น กระแสการตรวจสอบเพื่อสังคม มุ่งหวังความโปร่งใส ซึ่งเป็นกระแสที่มาจากความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อสื่อ หรือกระแสของการแทรกแซงสื่อ รวมทั้งกระแสการปรับตัวของสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ มีส่วนทำให้คอลัมน์นิสต์ยกเอาประเด็นที่เป็นกระแสจากสังคมมานำเสนอในคอลัมน์นี้อย่างสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อผู้เขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ ทั้งสองฉบับ ทั้งในเรื่องนโยบายของนิตยสารที่มีต่อคอลัมน์ ประสบการณ์ของผู้เขียนคอลัมน์ ความสนใจส่วนตัว รวมทั้งกระแสสังคมในขณะนั้น สรุปได้ว่า ผู้เขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อทั้งสองคน มีประเด็นและวิธีการนำเสนอที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

ในส่วนที่เหมือนกันคือ ผู้เขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อทั้งสองคน จะดูว่ากระแสเรื่องสื่อ หรือ กระแสเหตุการณ์ในสังคมขณะนั้นเป็นอย่างไร จากนั้นก็จะหยิบยกมานำเสนอ และเนื่องจากนโยบายของนิตยสารที่เน้นไปในทางการรายงานความเคลื่อนไหวของคนในวงการ ก็ทำให้หลาย ๆ ประเด็นที่นำเสนอคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม แม้ประเด็นจะคล้ายคลึงกัน แต่วิธีการนำเสนอก็แตกต่างกัน โดย มติชนสุดสัปดาห์ จะเน้นไปที่การสัมภาษณ์ตัวบุคคลโดยนักข่าวภาคสนาม คือ ธีรวิชัย จารณัย ซึ่งพบปะแหล่งข่าวอยู่เสมอ ส่วนแร้ง ราฟิง ก็เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข่าวใกล้ชิด และนำเสนอโดยวิเคราะห์ข้อมูล และสอดแทรกความคิดเห็นลงไป ทั้งนี้ ความสนใจส่วนตัวของผู้เขียนก็มีส่วนทำให้ประเด็นที่หยิบยกมาเขียนแตกต่างกัน กล่าวคือ ขณะที่ธีรวิชัย ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพ และประสิทธิภาพ รวมทั้งจรรยาบรรณของคนในวงการสื่อ แต่ แร้ง ราฟิง จะให้ความสำคัญกับเรื่องสื่อต่างชาติ ระบบการสื่อสาร และการครอบงำของสื่อต่างชาติ โดยเฉพาะสื่อตะวันตกที่มีอยู่สื่อไทย

วิธีการวิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์

นอกจาก การพิจารณาประเด็นคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ แล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิพากษ์ของทฤษฎีวิพากษ์ เพื่อพิจารณาว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับนั้น มีวิธีการวิพากษ์ที่สมบูรณ์ตามทฤษฎีวิพากษ์หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้สร้างตารางเพื่อศึกษาเนื้อหาคอลัมน์วิพากษ์สื่อ โดยจะแบ่งการศึกษาตามกลุ่มประเด็น และวิเคราะห์รายชิ้น (ดูเปรียบเทียบ ปี และ ฉบับ ในตารางเปรียบเทียบเนื้อหาของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ)ดังต่อไปนี้

วิธีการ วิพากษ์ สื่อฉบับ	การวิพากษ์ นำเสนอข้อมูล สองด้านหรือไม่?	ใช้กรอบแนวคิด ใด	จุดยืนของผู้เขียน ในการวิพากษ์	นำเสนอทางออก ของปัญหาที่ วิพากษ์หรือไม่?
มติชนสุดสัปดาห์				

(ประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ)				
ปี 21 ค. 1072	ไม่ปรากฏ	กล่าวถึงวิธีการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน	ชี้ให้เห็นว่าการทำข่าวสืบสวนสอบสวนมีคุณค่าอย่างไร	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1073	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1074	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1075	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1076	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1077	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1082	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1084	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค.1085	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1086	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1088	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค. 1090	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ค.1091	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ

ปี 21 ฉ.1093	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1100	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ.1121	นำเสนอข้อมูลสองด้าน	ไม่ปรากฏ	ขอให้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด	ไม่ปรากฏ
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (ประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ)				
ปี 47 ฉ. 39	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	มีความคิดว่าประชาชาติ อาจได้ข่าวยอดเยี่ยม	ไม่ปรากฏ
ปี 47 ฉ. 41	นำเสนอข้อมูลสองด้าน	ไม่ปรากฏ	ขอให้ติดตามสถานการณ์ต่อไป	ไม่ปรากฏ
ปี 47 ฉ. 45	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ฝากความหวัง	ไม่ปรากฏ
ปี 47 ฉ. 48	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ไม่เห็นด้วยกับรายการการ์ตูน	เสนอให้ปรับผังรายการใหม่
ปี 47 ฉ.49	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	เห็นว่าการดูแลหน้าตา (การจัดหน้า) ของนสพ.มีความสำคัญ	ไม่เสนอแนะทางออก
ปี 47 ฉ. 50	เสนอข้อมูลสองด้าน	ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม	ตั้งข้อสังเกตในเรื่องจรรยาบรรณ	เสนอให้ผู้รับผิดชอบชี้แจง
ปี 47 ฉ. 52	เสนอข้อมูลด้านเดียว	แนวคิดปฏิรูปสื่อ	เรียกร้องให้ดูแลเรื่องจรรยาบรรณ	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.6	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดต่อไป	ไม่ปรากฏ

ปี 48 ฉ. 9	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	รายงานความเคลื่อนไหว	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ. 16	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ติดตามสถานการณ์ต่อไป	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ. 20	เสนอข่าวด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เอาใจช่วยหนังสือพิมพ์คมชัดลึก	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ. 23	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ตั้งข้อสังเกตถึงวิธีการทำข่าวของเนชั่น	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 31	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ทิ้งประเด็นเอาไว้ให้คิด	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 33	เสนอข้อมูลด้านเดียว	จริยธรรมและบทบาทของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	ทิ้งประเด็นเอาไว้ให้คิด	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 37	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ทิ้งประเด็นเอาไว้ให้คิด	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 39	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	คิดว่าบางกอกโพสต์น่าจะได้อรางวัลข่าวยอดเยี่ยม	ไม่ปรากฏ
มติชนสุดสัปดาห์ (ประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าว)				
ปี 22 ฉ. 1116	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ทิ้งประเด็นเอาไว้ให้คิดต่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 22 ฉ. 1117	เสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	รายงานข้อเท็จจริงเท่านั้น	ไม่ปรากฏ
สยามรัฐสัปดาห์				

วิจารณ์ (ประเด็น กรณีพิพาท ระหว่างสื่อกับ แหล่งข่าว)				
ปี 48 น. 5	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จริยธรรมและ จรรยาบรรณของ สภากา รหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ตั้งคำถามทิ้งไว้ให้ คิด	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 น. 14	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	จริยธรรมและ จรรยาบรรณของ สภากา รหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ไม่เห็นด้วยกับ ความคิดเห็นของ นายกฯ ที่มีต่อสื่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 น. 34	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	จรรยาบรรณใน การนำเสนอข่าว ของสภา การหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ตั้งข้อสังเกตถึง การทำข่าวของ นักข่าวในกรณีนี้	ควรพิจารณาว่า เป็นข่าว อะไรไม่ เป็นข่าว
ปี 48 น. 36	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ข้อปฏิบัติระหว่าง นักข่าวกับ แหล่งข่าว	ไม่ปรากฏ เน้น การให้ข้อมูล	เสนอให้องค์ วิชาชีพสื่อมวลชน เข้ามาวินิจฉัย กรณีที่เกิดขึ้น
ประเด็นการ แทรกแซงสื่อ (ใน มติชนสุดสัปดาห์)				
ปี 21 น. 1068	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ เป็น การให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 น. 1069	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 น. 1070	นำเสนอข้อมูล	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ

	ด้านเดียว			
ปี 21 ฉ. 1078	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1096	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	ไม่เป็นปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1097	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1098	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ.1099	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1112	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	เป็นการให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1118	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	อ้างถึงบทบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญ	ให้ติดตาม สถานการณ์อย่าง ต่อไป	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 21 ฉ.1119	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	อ้างถึงบทบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญ	ตั้งข้อสังเกตใน เรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างสื่อกับรัฐ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ประเด็นการ แทรกแซงสื่อใน สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์				
ปี 47 ฉ. 38	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ไม่เห็นด้วยกับไอ ทีวีที่คัดค้านการ ตั้งสหภาพแรง งานของนักข่าว	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 47 ฉ.46	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ตั้งข้อสังเกต ความสัมพันธ์ ระหว่างสื่อกับ นายกรัฐมนตรี	ไม่มีข้อเสนอแนะ

ปี 48 ฉ.8	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ตั้งข้อสังเกต เกี่ยวกับปัญหาที่ เกิดขึ้นในกรม ประชาสัมพันธ์	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ.12	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	อยากให้รัฐบาล เปิดโอกาสให้ฝ่าย ค้านสามารถจัด รายการวิทยุได้ เหมือนรัฐบาล	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 13	ไม่ปรากฏ	แถลงการณ์ของ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชน แห่งชาติ	ให้ติดตาม สถานการณ์ต่อไป	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 22	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ.35	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ประเด็นการ ตรวจสอบสวน จริยธรรม จรรยาบรรณและ การนำเสนอข่าว ของสื่อ ในมติชน สุดสัปดาห์				
ปี 21 ฉ.1081	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ.1089	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จริยธรรม และ จรรยาบรรณของ สภาการ หนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ.1102	นำเสนอข้อมูล	จริยธรรม และ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ

	ด้านเดียว	จรรยาบรรณของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ		
ปี 21 ฉ. 1103	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จริยธรรมและ จรรยาบรรณของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ.1104	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	จรรยาบรรณใน การเสนอข่าวของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	ตั้งประเด็นเอาไว้ ให้คิดต่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 21 ฉ. 1109	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	จรรยาบรรณใน การเสนอข่าวของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	ตั้งคำถามทิ้งไว้ให้ คิดต่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 21 ฉ. 1110	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จริยธรรมและ จรรยาบรรณของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	เรียกร้องให้ต้น สังกัดของนักข่าว ภูมิภาคเข้มงวด กับนักข่าวใน สังกัดมากยิ่งขึ้น	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ประเด็นการ ตรวจสอบสวน จริยธรรมและ จรรยาบรรณใน สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์				
ปี 47 ฉ.37	นำเสนอข้อมูล	ไม่ปรากฏ	เรียกร้องให้	ไม่มีข้อเสนอแนะ

	ด้านเดียว		สมาชิกของสมาคมนักข่าวตรวจสอบการบริหารงานของสมาคมฯ	
ปี 47 น. 42	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 47 น. 51	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	จรรยาบรรณและจรรยาบรรณของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 น.1	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	จรรยาบรรณและจรรยาบรรณของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้งคำถามเอาไว้ให้คิด	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 น.4	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ	ไม่เห็นด้วยกับวิธีการและมุมมองของสื่อไทยที่นำเสนอเรื่องของพม่า	เสนอให้สื่อนำเสนอเรื่องของพม่าตามความเป็นจริงโดยวางตัวให้อยู่ตรงกลางระหว่างจีนกับสหรัฐฯ
ปี 48 น. 7	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	จรรยาบรรณและจรรยาบรรณของสภาการหนังสือพิมพ์	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	ไม่มีข้อเสนอแนะ

		แห่งชาติ		
ปี 48 ฉ.27	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จริยธรรมและ จรรยาบรรณของ ส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้ง เป็นคำถามทิ้งไว้ ให้คิดต่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 48 ฉ. 38	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จรรยาบรรณใน การนำเสนอข่าว ของส ก า ก า ร ห นั ง สื่ อ พื ม พ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้ง เป็นคำถามทิ้งไว้	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ประเด็นจุดยืนและ ท่าทีของสื่อที่มีต่อ ประเด็นต่าง ๆ ใน มติชนสุดสัปดาห์				
ปี 21 ฉ.1079	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกตให้คิดต่อ	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 21 ฉ.1095	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ต อ ง ก า ร ไ้ ติ ด ต ำ ม สถานการณ์ต่อไป	ไม่มีข้อเสนอแนะ
ปี 22 ฉ. 1107	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ. 1115	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ. 1120	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ.1122	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ.1123	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นจุดยืนและ ท่าทีของสื่อที่มีต่อ				

ประเด็นต่าง ๆ ใน สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์				
ปี 48 ฉ. 2	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อคิด และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ. 11	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อคิด และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นการ นำเสนอข่าวสาร และ ความ เคลื่อนไหวของสื่อ ต่างชาติ ในมติชน สดสัปดาห์				
ปี 21 ฉ. 1105	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูลจากบท สัมภาษณ์	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ. 1114	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	จรรยาบรรณใน การนำเสนอข่าว ของสภาการ หนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นการ นำเสนอข่าวสาร และ ความ เคลื่อนไหวของสื่อ ต่าง ชาติ ใน สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์				
ปี 47 ฉ. 36	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 47 ฉ. 43	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ

ปี 48 ฉ.15	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง คำถามทิ้งไว้	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.17	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูลและตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.18	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	การครอบงำสื่อ ไทย โดย สื่อ ตะวันตก	ให้ข้อมูลและตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.21	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง คำถามทิ้งไว้	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.25	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	จรรยาบรรณใน การนำเสนอข่าว ของสภากา รหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.29	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	ระบบเซ็นเซอร์	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ และ สถานภาพของ นักข่าวในมติน สุดสัปดาห์				
ปี 21 ฉ. 1071	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 22 ฉ. 1113	นำเสนอข้อมูล สองด้าน	ไม่ปรากฏ	ขอให้ติดตาม สถานการณ์ต่อไป	ไม่ปรากฏ
ประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ และ สถานภาพของ นักข่าวในสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์				
ปี 48 ฉ.3	นำเสนอข้อมูล	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง	ไม่ปรากฏ

	ด้านเดียว		ข้อสังเกต	
ปี 48 ฉ. 30	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นอื่น ๆ ในมติชนสุดสัปดาห์				
ปี 21 ฉ. 1080	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1083	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1087	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1092	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1094	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1101	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1108	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ
ปี 21 ฉ. 1111	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ประเด็นอื่น ๆ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์				
ปี 47 ฉ. 40	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	มาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญ	ให้ข้อมูล และตั้งข้อสังเกต	เสนอให้มีการตรวจสอบว่าใครคือผู้อยู่เบื้องหลังการลอบปลี ส.ว.
ปี 47 ฉ. 44	นำเสนอข้อมูลด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ยกย่องสุทธิชัยหยุ่น	ไม่ปรากฏ
ปี 47 ฉ. 47	นำเสนอข้อมูล	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ

	ด้านเดียว			
ปี 48 ฉ.10	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล และตั้ง ข้อสังเกต	ไม่ปรากฏ
ปี 48 ฉ.19	นำเสนอข้อมูล ด้านเดียว	ไม่ปรากฏ	ให้ข้อมูล	ไม่ปรากฏ

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของคอลัมน์วิพากษ์สื่อ โดยใช้วิธีการวิพากษ์ตามทฤษฎีวิพากษ์สื่อ จะพบว่า ในแต่ละกลุ่มประเด็นตามที่ผู้วิจัยได้จัดแบ่งไว้ พบว่า ผู้เขียนคอลัมน์ของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ มิได้มีวิธีการวิพากษ์ที่สมบูรณ์ตามทฤษฎีวิพากษ์ มีเพียง 2 ชั้นเท่านั้นที่ผู้เขียนคอลัมน์ ได้นำเสนอเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ตามวิธีการวิพากษ์สื่อ นั่นคือ ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 47 ฉบับที่ 50 กลุ่มประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ และปีที่ 48 ฉบับที่ 34 ในกลุ่มประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าว ขณะที่มติชนสุดสัปดาห์ไม่มีการวิพากษ์ที่ครบสมบูรณ์ตามทฤษฎีวิพากษ์

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาข้อเขียนเป็นรายชิ้น อาจพบว่าวิธีการวิพากษ์ของคอลัมน์นิสต์ทั้งสองไม่สมบูรณ์ แต่หากจับกลุ่มประเด็นที่มีลักษณะเอื้อให้เกิดการวิพากษ์ เช่น ประเด็นของการแทรกแซงสื่อ พบว่า ในกลุ่มประเด็นเดียวกัน คอลัมน์นิสต์ทั้งสองคนก็ได้ใช้ความพยายามที่จะวิพากษ์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยการนำเสนอในกลุ่มประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกระทั่ง ผู้อ่านสามารถติดตามข้อมูลที่นำเสนอได้ทั้งสองด้าน โดยในการนำเสนอข้อมูลทั้งสองด้านนั้น สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จะใช้แหล่งข่าว และประเด็นมานำเสนอให้เห็นถึงแนวคิด หรือมุมมองที่แตกต่างกัน ส่วนมติชนสุดสัปดาห์ จะใช้ แหล่งข่าวบุคคล โดยเน้นไปที่แหล่งข่าวที่เปิดเผยได้ มานำเสนอแนวคิด และมุมมองที่แตกต่างกันในกลุ่มประเด็นต่าง ๆ เช่น นำเสนอบทสัมภาษณ์ เถลิง สมทรัพย์ (ปี 21 ฉบับ 1097 27 – 31 ส.ค. 2544) ในฐานะผู้ประกอบการสื่อ ในกลุ่มประเด็นการแทรกแซงสื่อ และได้นำเสนอบทความของ ศ.สุกัญญา สุดบรรทัด (ปี 21 ฉบับ 1098 3 – 7 ก.ย. 2544) นักวิชาการ ที่มองประเด็นการแทรกแซงสื่อแตกต่างกัน

นอกจากการนำเสนอข้อมูลทั้งสองด้าน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในวิธีการวิพากษ์สื่อตามทฤษฎีวิพากษ์แล้ว พบว่า ในการเขียนคอลัมน์ ผู้เขียนคอลัมน์ในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ไม่ได้ใช้กรอบความคิดมาวิพากษ์มากนัก และไม่มีกรอบเสนอแนะทางออกของปัญหา ขณะที่จุดยืนของผู้เขียนคอลัมน์ส่วนใหญ่ จะเน้นการให้ข้อมูล ตั้งข้อสังเกต หรือตั้งคำถามทิ้งไว้มากกว่าจะตัดสินใจแบบ “ฟันธง”

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาของคอลัมน์วิพากษ์สื่อแล้ว ประกอบกับแนวคิดนโยบายของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ร่วมกับประสบการณ์ของผู้เขียน ความสนใจส่วนตัวที่มีผลการวิจารณ์นำเสนอแล้ว ก็ให้เห็นได้ว่า มีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผล ที่ทำให้คอลัมน์วิพากษ์สื่อไม่ได้ทำหน้าที่วิพากษ์ตามวิธีการของทฤษฎีวิพากษ์อย่างสมบูรณ์

กล่าวคือ ทั้งมติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มีนโยบายของคอลัมน์ในการเน้นไปที่การรายงานความเคลื่อนไหวมากกว่าการตัดสินใจแบบ “ฟันธง” โดยเฉพาะมติชนสุดสัปดาห์ที่ผู้เขียนคือ ธวัชชัย จารนัย ได้ให้ข้อมูลว่า การเขียนคอลัมน์วิพากษ์สื่อของเขาจะเน้นการไปหาข้อมูลโดยตรงจากแหล่งข่าว และไม่พยายามที่จะวิพากษ์ หรือตัดสินเหตุการณ์ เมื่อเป็นดังนี้วิธีการวิพากษ์ของมติชนสุดสัปดาห์จึงมีอาจสมบูรณ์ได้ตามเหตุผลดังกล่าว

ขณะที่สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ที่ผู้เขียนคือ แร้ง รำพึง จะเขียนโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งข่าว และพยายามในการตัดสินเหตุการณ์อยู่บ้าง แต่ก็หลีกเลี่ยงที่จะแสดงความคิดเห็น การนำเสนอจะเป็นไปในลักษณะนำข้อมูลด้านลึกที่รวบรวม มาเรียบเรียงเพื่อตั้งข้อสังเกตเสียมากกว่า ยกเว้นแต่ในบางประเด็นที่ต้องแสดงจุดยืน และเสนอแนะทางออก

จากการแบ่งกลุ่มประเด็น ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะของเหตุการณ์ที่ผู้เขียนคอลัมน์ทั้งสองคนได้หยิบยกมานำเสนอ ก็มีส่วนทำให้วิธีการวิพากษ์ไม่สมบูรณ์ อาทิ เหตุการณ์ที่จะทำให้ผู้เขียนต้องแสดงจุดยืนนั้น ควรจะต้องเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องตัดสินใจเลือกที่จะอยู่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เนื้อหาในช่วงระยะเวลาที่นำมาวิจัย เนื้อหาจะเน้นหนักไปที่ความเคลื่อนไหวในวงการ และแม้แต่ประเด็นการแทรกแซงสื่อซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่เปิดโอกาสให้มีการแสดงจุดยืน ก็เป็นการยากที่จะทำให้ผู้เขียนคอลัมน์แสดงจุดยืนเป็นอย่างอื่น เพราะมีสถานภาพเป็นสื่อมวลชน แม้กระทั่งประเด็นเรื่องการตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณของนักข่าวและสื่อในประเด็นต่าง ๆ ก็ดูเหมือนจะเป็นประเด็นที่สามารถกำหนดจุดยืนเอาไว้ล่วงหน้าได้อยู่แล้ว

ทั้งหมดที่กล่าวมา จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้วิธีการวิพากษ์สื่อของคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวทั้งสองฉบับเกิดขึ้นได้อย่างไม่สมบูรณ์นัก และเมื่อพิจารณาความหมายของการวิพากษ์สื่อตามลักษณะการทำงานในวิชาชีพแล้ว ก็เป็นการวิพากษ์โดยการแสดงความคิดเห็น โดยใช้ข้อมูล ประสบการณ์ และทัศนคติส่วนตัวของผู้เขียนที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ ซึ่งแม้ว่าวิธีการวิพากษ์จะไม่สมบูรณ์ แต่ตัวคอลัมน์ก็ได้แสดงบทบาทหน้าที่ของการเป็นสื่อมวลชนอยู่พอสมควร เช่น การทำหน้าที่เสริมสร้างสติปัญญาแก่สาธารณชน ด้วยการให้ข้อมูลของคนใน

วงการสื่อ เพื่อให้ประชาชนนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริโภค และติดตาม
ความเคลื่อนไหวของสื่อ หรือแม้แต่การทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาลในประเด็นเกี่ยวกับสื่อ เช่น การ
แทรกแซงสื่อ ก็ถือเป็นการทำหน้าที่ที่ต้องการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเช่นกัน.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาคอดัมนิวิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ พบว่ามี การนำเสนอกลุ่มประเด็นทั้งสิ้น 8 ประเด็น ได้แก่ กลุ่มประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ กลุ่ม ประเด็นกรณีพิพาทระหว่างสื่อกับแหล่งข่าว กลุ่มประเด็นการแทรกแซงสื่อ กลุ่มประเด็นการ ตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณ และการนำเสนอข่าวของสื่อ กลุ่มประเด็นจุดยืนและท่าทีของสื่อ ในประเด็นสาธารณะ กลุ่มประเด็นการเสนอข่าวและความเคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติ กลุ่ม ประเด็นสิทธิ ผลประโยชน์ สถานภาพของนักข่าว และกลุ่มประเด็นอื่น ๆ

จากผลการวิจัย สรุปว่า คอดัมนิวิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับได้มี ความสนใจในกลุ่มประเด็นที่คล้ายคลึงกัน ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มประเด็นความ เคลื่อนไหวในวงการสื่อ, กลุ่มประเด็นการตรวจสอบจริยธรรม จรรยาบรรณ และการนำเสนอข่าว ของสื่อ, กลุ่มประเด็นการแทรกแซงสื่อ เป็นต้น โดยกลุ่มประเด็นที่นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสอง ฉบับ มีความสนใจในจำนวนที่แตกต่างกัน จะเป็นกลุ่มประเด็นจุดยืน และท่าทีของสื่อในประเด็น ต่าง ๆ ซึ่งมติชนสุดสัปดาห์จะให้ความสนใจมากกว่าสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ส่วนสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์จะให้ความสนใจในกลุ่มประเด็นการเสนอข่าวและความเคลื่อนไหวของสื่อต่างชาติ มากกว่า อย่างไรก็ตาม กลุ่มประเด็นที่นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับนำเสนอมากที่สุด คือ กลุ่มประเด็นความเคลื่อนไหวในวงการสื่อ ซึ่งมีจำนวนชิ้นที่นำเสนอเป็นจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้เมื่อ พิจารณาจากนโยบายของนิตยสารข่าวทั้งสองฉบับ ที่ต้องการให้คอดัมนิวิพากษ์สื่อเน้นไปในทางที่ ให้ข่าวคราวความเคลื่อนไหวของวงการสื่อ ก็สรุปได้ว่า กลุ่มประเด็นที่นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้ง สองฉบับนำเสนอ สอดคล้องกับนโยบายของนิตยสาร

นอกจากนี้ จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เขียนคอดัมนิในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ ทั้งสองฉบับ พบว่า ความสนใจส่วนตัวมีผลต่อกลุ่มประเด็นที่นำเสนอ เช่น แร้ง รำพึง ซึ่งมีความ สนใจ และมีข้อมูลเกี่ยวกับสื่อต่างชาติอยู่หลายเรื่อง ดังนั้น จึงนำเสนอในกลุ่มประเด็นดังกล่าวใน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์มากกว่ามติชนสุดสัปดาห์ ส่วนธวัชชัย จารนัย แห่งมติชนสุดสัปดาห์ จะ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของคนในวงการสื่อ รวมทั้งการเน้นไปที่การสัมภาษณ์ บุคคลที่เป็นข่าว จึงทำให้ กลุ่มประเด็นในมติชนสุดสัปดาห์ มีความหลากหลาย และจะอ้างอิง แหล่งข่าวเปิดมากกว่าสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของผู้เขียนคอลัมน์ทั้งสองคน ก็มีส่วนที่ทำให้วิธีการวิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับแตกต่างกัน กล่าวคือ ประสิทธิภาพการทำงานข่าวภาคสนามของธวัชชัย จารนัย ทำให้การนำเสนอคอลัมน์วิพากษ์สื่อของเขา เน้นไปที่ตัวบุคคลโดยตรง การหาข้อมูลของธวัชชัย จะเน้นข้อมูลปฐมภูมิ ขณะที่ แร้ง รำพึง จะใช้วิธีการหาข้อมูลปฐมภูมิ ผสมผสานกับข้อมูลทุติยภูมิ และใช้ประสบการณ์ที่ทำงานอยู่ในวงการสื่อมานานพอสมควร ทำการวิพากษ์ โดยอ้างอิงข้อมูลที่วิเคราะห์ และสังเคราะห์มาแล้วระดับหนึ่ง

เกี่ยวกับวิธีการวิพากษ์สื่อ พบว่า นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับได้วิพากษ์ในกลุ่มประเด็นเดียวกัน ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน วิธีการวิพากษ์จะเน้นการให้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตั้งข้อสังเกต ตั้งคำถาม เพื่อให้คนอ่านนำไปคิดต่อ อย่างไรก็ตาม หากนำทฤษฎีวิพากษ์สื่อมาวิเคราะห์วิธีการวิพากษ์ของผู้เขียนทั้งสองคน พบว่า วิธีการในการวิพากษ์ไม่สมบูรณ์ เพราะการนำเสนอข้อมูลมักเป็นการนำเสนอด้านเดียว ขาดกรอบที่ใช้ในการวิพากษ์ ขาดจุดยืนที่ชัดเจน และไม่มีทางออกของปัญหา

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะเนื้อหาที่ไม่เปิดโอกาสให้วิพากษ์ได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ เป็นเนื้อหาที่เน้นการรายงานข้อเท็จจริงมากกว่า เปิดประเด็นให้มีการวิพากษ์รวมทั้งผู้เขียนคอลัมน์ทั้งสองคนได้ระบุตรงกันว่า จะพยายามหลีกเลี่ยงที่จะแสดงทรรศนะของตนเองลงไป รวมทั้งนโยบายของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ที่ไม่ต้องการให้ผู้เขียนวิพากษ์คนในวงการเดียวกันอย่างรุนแรง ดังที่ รุ่งเรือง ปรีชากุล บรรณาธิการบริหารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ระบุว่า การวิพากษ์กันเอง ถูกมองว่า เป็นการทำไปโดยอคติ และไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรม ดังนั้น จุดประสงค์ของคอลัมน์วิพากษ์ จึงต้องการแสดงข้อมูล ข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้อ่าน ประชาชน นำไปวิพากษ์กันต่อมากกว่า

เช่นเดียวกับ สุวพงศ์ จันฝังเพชร บรรณาธิการข่าวมติชนสุดสัปดาห์ ที่ระบุว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อในมติชนสุดสัปดาห์ต้องการให้ข้อมูลกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนร่วมกันตรวจสอบสื่อ แม้จะยอมรับว่า ในหลาย ๆ ครั้งที่คอลัมน์นี้ได้สร้างความสัมพันธ์ให้กับคนในวงการ แต่กระบวนการตรวจสอบกันเองอย่างจริงจัง จะต้องไปจัดการที่องค์กรวิชาชีพ หรือไม่ก็ประชาชนช่วยกันตรวจสอบ

จากทรรศนะของรุ่งเรือง ปรีชากุล และสุวพงศ์ จันฝังเพชร จึงสรุปได้ว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อในปัจจุบัน ยังไม่ได้ทำหน้าที่วิพากษ์อย่างสมบูรณ์ด้วยข้อจำกัดในทางวิชาชีพ เช่น อคติของคนใน

วงการสื่อต่อคอลัมน์ประเภทนี้ นโยบายของคอลัมน์ที่ต้องการสร้างการตรวจสอบจากภาคประชาชน ทศนคติส่วนตัวของผู้เขียนคอลัมน์ที่สอดคล้องกับนโยบาย รวมทั้งวิธีการวิพากษ์ที่ขาดหลักเกณฑ์ตามหลักทฤษฎี ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว จึงมีส่วนทำให้การวิพากษ์ของคอลัมน์วิพากษ์สื่อทำได้ไม่เต็มที่ และกลายเป็นการวิพากษ์ที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการวิพากษ์แบบ “ไทย” นั่นคือเป็นการแสดงความคิดเห็นที่พยายามหลีกเลี่ยงการโจมตีอย่างรุนแรง และนำเสนออย่างประนีประนอม

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์วิธีการวิพากษ์ของทฤษฎีวิพากษ์ และตามกรอบแนวคิดที่งานวิจัยนี้ได้กำหนดไว้ พบว่า คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ แม้จะไม่ได้ใช้กระบวนการวิพากษ์อย่างสมบูรณ์ แต่ก็มีส่วนสนับสนุนกลไกการตรวจสอบสื่อจากภาคประชาชนตามที่วิลเบอร์ ชแรม ได้กล่าวไว้ว่า กลไกที่จะนำมาใช้เพื่อสนับสนุนหรือกระตุ้นเตือนให้สื่อมวลชนปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบมีอยู่ 3 กลไก คือ กลไกภาครัฐ, กลไกสื่อมวลชนด้วยตนเอง และกลไกภาคประชาชน เนื่องจากคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ เน้นไปในทางให้ข้อมูลเหมือนการ “ฟ้อง” ประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในวงการสื่อ นอกจากนั้นยังได้ทำหน้าที่กระตุ้นกลไกการตรวจสอบกันเองผ่านองค์กรวิชาชีพ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

กล่าวคือ ในหลาย ๆ กรณีคอลัมน์วิพากษ์สื่อจะนำเสนอแนวคิด ท้าที่ จุดยืน ความเคลื่อนไหว และเรียกร้องต่อองค์กรวิชาชีพดังกล่าวให้เข้ามาตรวจสอบพฤติกรรมของคนในวงการ เช่น กรณีบอยคอต ฟิท ทองเจือ ที่นำเสนอในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ หรือกรณีแนวหน้า กับ ฟีฟี่เอ ที่ทั้งมติชนสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ได้ติดตามตรวจสอบความคืบหน้าในกรณีนี้กับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมาโดยตลอด

หรือแม้แต่การเรียกร้องขององค์กรสื่อต้นสังกัดให้ทำการตรวจสอบพฤติกรรมของนักข่าวในสังกัด เช่น กรณีนักข่าวฆ่ากันตายที่ จ.มุกดาหาร ก็เป็นการวิพากษ์ที่เรียกร้องให้เกิดมาตรการควบคุมภายใน (Internal Control) ที่ปีเตอร์ เอ็มแซนด์แมน และคณะ ได้ระบุไว้ว่า มาตรการควบคุมภายใน เป็นการควบคุมจากเจ้าของสื่อมวลชน ซึ่งอาจจะเป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ เป็นต้น เจ้าของสื่อมวลชนเป็นผู้มีอำนาจในองค์กรสื่อมวลชนนั้น ๆ โดยอาจมีคำสั่งห้าม มีการลงโทษ หรือให้รางวัลผู้ใต้บังคับบัญชาได้

ไม่เพียงเท่านั้น คอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับยังพยายามเรียกร้องผ่านคอลัมน์ให้มีการตรวจสอบจรรยาบรรณและจริยธรรมทั้งในเรื่องพฤติกรรม เช่น กรณีพีพีโอ กับหนังสือพิมพ์แนวหน้า หรือกรณีสมาคมผู้สื่อข่าวท้องถิ่นที่ จ.ฉะเชิงเทรา หรือการนำเสนอข่าวสารของสื่อต่าง ๆ ที่แม้จะไม่ตัดสินว่ามีมาตรฐานมากน้อยเพียงใด แต่ก็ได้ให้ข้อมูลเพื่อให้ทุกส่วนของสังคมได้ทราบว่า เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นสื่อแต่ละสื่อ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับวางตัวต่อเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร เช่น กรณีชุมนุมที่ถ้ำลิเจีย, เรื่องคดีชุกหุ้นของนายกช หรือกรณีดวงเฉลิม ก่อเหตุตกเป็นผู้ต้องหาฆ่าตัวรอกองปราบ ฯลฯ หรือแม้แต่ข้อสังเกตที่ว่า การนำเสนอข่าวของสื่อไทยอาจตกเป็นเครื่องมือของสื่อต่างชาติ ก็เป็นการวิพากษ์สื่อที่ทำให้คนในวงการต้องนำจริยธรรมและจรรยาบรรณขององค์กรวิชาชีพมาพิจารณาให้ละเอียดอีกครั้ง

แม้ว่าคอลัมน์วิพากษ์สื่อในนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับดังกล่าว จะมีวิธีการวิพากษ์ที่ไม่สมบูรณ์ตามทฤษฎีวิพากษ์ แต่ก็ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสื่อมวลชนที่มีส่วนเสริมสร้างสติปัญญาแก่คนในสังคม ทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของคนในวงการสื่อ และผลประโยชน์ของประชาชน หรือแม้แต่ การทำหน้าที่เป็นสุนัขเฝ้ายาม (Watchdog) ในการเฝ้าระวังระแวดระวัง ติดตาม ตรวจสอบการทำหน้าที่ของสื่อแทนประชาชน นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เจาะลึกบรรณาธิการของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับ ให้ข้อมูลว่า แม้จะมีข้อจำกัดในการวิพากษ์สื่อ แต่คอลัมน์วิพากษ์สื่อทั้งสองคอลัมน์ ก็มีมีส่วนช่วยในการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่องค์กรวิชาชีพสื่อ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เพื่อให้องค์กรวิชาชีพดังกล่าวนำข้อมูลไปดำเนินการตามกฎหมายที่ได้วางเอาไว้ต่อไป

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิธีการวิพากษ์สื่อในคอลัมน์วิพากษ์สื่อของนิตยสารข่าวรายสัปดาห์ทั้งสองฉบับยังไม่สมบูรณ์ ประกอบกับคนในวงการสื่อบางส่วนยังมองข้ามความสำคัญ ในการวิพากษ์กันเองผ่านคอลัมน์ที่จะนำไปสู่การตรวจสอบ และควบคุมกันเองในวงการวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อให้คอลัมน์วิพากษ์สื่อสามารถพัฒนาตนเองไปเป็นอีกกลไกหนึ่งในการตรวจสอบ และควบคุมกันเอง ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

1. คอลัมน์วิพากษ์สื่อควรได้นำวิธีการวิพากษ์สื่ออย่างเป็นระบบมาทำการวิพากษ์เพื่อหาคำตอบที่แจ่มชัด และยืนยันในความคิดเชิงวิพากษ์ของตนเอง เพื่อให้คอลัมน์วิพากษ์มีคุณค่าในเชิงวิชาการมากกว่าจะเป็นการทำงานในระดับการวิจารณ์เท่านั้น

2. องค์กรวิชาชีพด้านสื่อ ควรใช้คอลัมน์วิพากษ์สื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมตนเอง โดยหาข้อตกลงร่วมกันว่า คอลัมน์นี้จะเป็นหน่วยตรวจสอบอันดับแรกขององค์กรวิชาชีพ และการตรวจสอบนั้นจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมต่อไป

3. คอลัมน์วิพากษ์สื่อ ควรยืนหยัดในจุดยืนของตนเองอย่างเหนียวแน่น ไม่กลัวอคติ นำเสนอด้วยความบริสุทธิ์ใจ และพยายามสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการร่วมตรวจสอบสื่อมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคอลัมน์วิพากษ์สื่อในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือนิตยสารรายสัปดาห์ฉบับอื่น เพื่อเปรียบเทียบ นโยบาย แนวคิด ท่าที ที่มีต่อระบบการควบคุมตนเอง

2. ควรศึกษาคอลัมน์วิพากษ์สื่อโดยหยิบบางกลุ่มประเด็นที่เป็นปัญหาทางวิชาชีพของคนในวงการสื่อมากที่สุด เช่น จริยธรรม และจรรยาบรรณ มาพิจารณาว่า การวิพากษ์สื่อในประเด็นดังกล่าว ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในวงการจริง ๆ หรือไม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์ จำกัด , 2541.

เกษม ศิริสัมพันธ์. การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันในเขตกรุงเทพมหานคร 14 ฉบับ. แผนกวารสารศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2507.

ฉอาน วุฒิภักดิ์. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริก , 2536.

ชวรัตน์ เชิดชัย. การสื่อข่าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2521.

ณัฐพัฒน์ บำรุงฤทธิ์. จรรยาบรรณและความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ไทย : โรคภัยที่รอการ
รักษา. สื่อสารมวลชนปริทัศน์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (กุมภาพันธ์ 2538) : 38-42.

ดวงใจ เสกธีระ. ทัศนะเกี่ยวกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ของนักวิชาชีพ นักการเมืองและประชาชน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540.

ธงชัย มหาไตรภพ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการคัดเลือกข่าวสำหรับลงพิมพ์ในหน้าแรก
ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 4 ฉบับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
สื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2532.

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์หน่วยที่ 14.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2529.

บุญเลิศ ช่างใหญ่. ของข่าวหนังสือพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน ,
2539.

เปิดข้อบังคับสมาคมนักข่าว นัก น.ส.พ. คู่มเข้มจริยธรรม. มติชนสุดสัปดาห์. (7 มีนาคม 2543)

: 70.

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปพงศ์ประพันธ์. ชุมนุมพระนิพนธ์. กรุงเทพมหานคร : ธนาคาร
กรุงเทพ จำกัด , 2522.

พิศิษฐ์ ชวาลาธวัช. กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทดับเบิลยูเอ็นพีริ้นติ้ง จำกัด , 2542.

รัชนี้ วงศ์วรรณ. แนวโน้มหนังสือพิมพ์ไทยในทศวรรษหน้า พ.ศ.2538-2544. วิทยานิพนธ์วารสาร
ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2535.

รัตนภรณ์ ศรีอำพัน. ความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวสายการเมือง :
ศึกษาเปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2539.

ลักษมี คงลาภ. การควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,
2534.

วิลาสณี พิพิธกุล. ทบทวนจุดยืนหนังสือพิมพ์จาก 14 ตุลา ถึงปฏิรูปการเมือง. ใน จับจ้องมองสื่อ,
102-107. กรุงเทพมหานคร : ห้างจำกัดภาพพิมพ์ , 2541.

สายทิพย์ สุคติพันธ์. เสรีภาพกับคุณภาพของสื่อมวลชน. วันนักข่าว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
พับลิคเนสพริ้นท์ , 2537.

เสาวรส รณเกียรติ. ประชาชนสอบสื่อ สื่อสอบสื่อ สื่อสอบตัวเอง สามพลังประสานสอบ ฐานันดร
4. วันนักข่าว. (5 มีนาคม 2543) : 87-93.

สิริทิพย์ ชันสุวรรณ. การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง , 2539.

อรนุช เลิศจรรยาภักดิ์. การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาของข่าวของสถานีวิทยุสามสถานีในประเทศไทย เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2520. วารสารศาสตร์.1-2 (มีนาคม 2525) : 16.

อรนุช วานิชทวีวัฒน์. กระบวนการตรวจสอบกันเองระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปี 2537-2539. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539.

ภาษาอังกฤษ

Bernard Berelson. Content Analysis in Communication Research. New York : Hafner Press, 1952 : 18.

Clifford Christian , Kim Rotzoll and Mark Fackler. Media Ethics. New York : Long Man, 1983.

Fink , C.C. Media Ethics. Boston : Allyn and Bacon , 1995.

Gordon, D.A., Kittross, J.M. , and Reuss, C. Controversies in Media Ethics. New York : Longman , 1996.

Klaus Krippendort. Content Analysis : An Introduction to Its Methodology. London : Sage, 1980 : 21.

Mills, R. D. Newspaper Ethics : A Qualitative Study. Journalism Quarterly. Vol.60, No. 4 , 1993 : 589-594.

Richard W. Budd, Robert K. Thorp and Lewis Donohew , Content Analysis of communication. New York : The Macmillan Company, 1967 : 2.

Shoemaker, P.J., and Reese, S.D. Mediating The Message : Theories of Influences on Mass Media Content. New York : Longman, 1991.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จรรยาบรรณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย

เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติคุณของนักข่าว ให้มีพื้นฐานเป็นไปโดยเหมาะสมแก่วิชาชีพ และเพื่อให้นักข่าวตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนที่จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชน จึงเห็นสมควรกำหนดจรรยาบรรณไว้เป็นหลักปฏิบัติของสมาชิกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. จักต้องส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. จักต้องให้ประชาชนได้รับทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวสารใด ๆ ออกพิมพ์โฆษณาเผยแพร่ ถ้าปรากฏว่าไม่ตรงต่อความเป็นจริง ต้องรีบจัดการแก้ไขให้ถูกต้องโดยไว
3. ในการจะให้ได้ข่าว ภาพ หรือเอกสารอย่างใด ๆ มาเป็นของตน เพื่อประโยชน์ต่อการเสนอข่าว จักต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์เท่านั้น
4. จักต้องเคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว
5. จักต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ต่อส่วนตัวหรือหมู่คณะใด ๆ โดยไม่ชอบธรรม
6. จักต้องไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติหรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

จรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์ของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

โดยที่งานและอาชีพหนังสือพิมพ์ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย จึงเห็นสมควรวางจรรยาบรรณของสมาชิกที่เป็นนักหนังสือพิมพ์ประจำอยู่ในคณะบรรณาธิการขึ้นไว้ เพื่อส่งเสริมและรักษาเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของสมาชิกต่อไปนี้

1. รายงานข่าวด้วยความซื่อตรงและสุภาพ ไม่ละเว้นการเสนอข้อเท็จจริงอันเป็นสารประโยชน์และ บิดเบือนข้อเท็จจริงด้วยประการใด
2. เคารพความไว้วางใจใด ๆ ที่ได้รับจากการติดต่อในหน้าที่
3. ส่งเสริมภราดรภาพ อันบังเกิดจากความเป็นสมาชิกของสมาคมและละเว้นการถือเอาประโยชน์ของเพื่อนสมาชิกเป็นคนโตโดยไม่ชอบธรรม

4. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่รับสินจ้างรางวัลหรือผลประโยชน์ใด ๆ อันเป็นเครื่องจูงใจให้ไม่เคารพหน้าที่และอาชีพ
5. ปฏิบัติการให้ได้มาซึ่ง ข่าวดัง ภาพ และเอกสารต่าง ๆ ด้วยวิธีการอันชอบธรรม
6. แสดงตนว่าเป็นผู้แทนหนังสือพิมพ์ ก่อนจะสัมภาษณ์บุคคลใดบุคคลหนึ่งด้วยความมุ่งหมายจะนำเรื่องนั้น ๆ มาพิมพ์โฆษณา
7. รักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ และชื่อเสียงแห่งความเป็นนักหนังสือพิมพ์ไว้เป็นอย่างดี

จริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์

ด้วยความห่วงใยต่ออาชีพนักหนังสือพิมพ์ และมองเห็นความจำเป็นของการที่นักหนังสือพิมพ์ควรมีจริยธรรมไว้เป็นทางปฏิบัติ เพื่อความมีศักดิ์ศรีและปฏิญญาแห่งอาชีพของตน คณะกรรมการบริหารของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้ประชุมปรึกษากันในการประชุมครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 มีมติให้กำหนดจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบ ได้แก่ การรับผิดชอบต่อผลประโยชน์อันชอบธรรมของปัจเจกชน สถาบัน ประเทศชาติ ศาสนา และราชบัลลังก์ ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ “กัจจญาณ”
2. ความมีเสรีภาพ ได้แก่ เสรีภาพที่มีความรู้สึกรับผิดชอบกำกับ ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ “ปรารธนา” หรือ “ธรรมาธิปไตย”
3. ความจริงใจ ได้แก่ ความไม่มีเจตนาบิดเบือน ผิดพลาดต้องรีบแก้ไข ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ “สังขะ”
4. ความเที่ยงธรรม ได้แก่ ความไม่ลำเอียง หรือความไม่เข้าใครออกใคร ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ ความไม่มีอคติ 4 ประการ หมายถึง ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะรัก โทษาคติ ลำเอียงเพราะชัง โมหาคติ ลำเอียงเพราะหลง และภยาคติ ลำเอียงเพราะกลัว
5. ความเป็นไทย ได้แก่ ความไม่ตกเป็นทาสใคร ทั้งกายและจิตใจ จะโดยอามิสสินจ้างอื่นใด ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ ความไม่ตกเป็นทาสของ “อกุศลมูล”
6. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ได้แก่ การปฏิบัติอันดีงาม ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณะ ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ “สุปฏิบัติ”
7. ความมีมารยาท ได้แก่ การใช้ภาษาและภาพที่ไม่หยาบโลนและลามกก่ออณาจารย์หรือส่อไปในทางดั่งกล่าว ตรงกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ “โสเจยยะ” หรือ “อาจารย์สมบัติ”

ร่างข้อบังคับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

ภายหลังจากมีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเนื่องในวันนักข่าวปี 2543 มติในที่ประชุม ได้ตัดสินใจรวมสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย และสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2543 ซึ่งร่างข้อบังคับของสมาชิกในหมวดที่ 8 ว่าด้วยการควบคุมความประพฤติของสมาชิก ข้อ 24 ได้ระบุถึงจริยธรรมทางวิชาชีพที่สมาชิกทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติ ได้แก่

1. ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งเสรีภาพของการเสนอข่าวและความคิดเห็น
2. ให้ประชาชนได้ทราบข่าวเฉพาะที่เป็นจริง การเสนอข่าวสารใด ๆ ออกพิมพ์โฆษณาเผยแพร่ ถ้าปรากฏว่าไม่ตรงต่อความเป็นจริง ต้องรีบจัดการแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว
3. ในการได้มาซึ่งข่าว ภาพ หรือข้อมูลอื่นใดมาเป็นของตน ต้องใช้วิธีการที่สุภาพและซื่อสัตย์เท่านั้น
4. เคารพในความไว้วางใจของผู้ให้ข่าว และรักษาไว้ซึ่งความลับของแหล่งข่าว
5. ปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยมุ่งหวังต่อสาธารณประโยชน์ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ แสวงหาผล
6. ประโยชน์ส่วนตัวหรือหมู่คณะโดยไม่ชอบธรรม
7. ไม่กระทำการอันเป็นการบั่นทอนเกียรติคุณของวิชาชีพ หรือความสามัคคีของเพื่อนร่วมวิชาชีพ

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541

โดยเจ้าของ ผู้ประกอบการ บรรณาธิการ และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งหลายได้พร้อมใจกันสถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมตนเองเพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนสิทธิการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยส่งเสริมให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ให้การศึกษแก่ประชาชน รวมทั้งยึดถือความยุติธรรมและความเที่ยงธรรมเป็นหลักในการประกอบวิชาชีพ

อาศัยความตามข้อ 5 (1) และข้อ 14 (4) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

หมวด 2 จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำ และความครบถ้วน

ข้อ 5 หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8 หนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 10 เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความนั้น

ข้อ 11 การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ 12 ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ 14 หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและ ฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้

หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

ข้อ 15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส

ในการเสนอข่าวตามวรรคแรก ต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาสนั้น ไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ข้อ 16 การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ 17 หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ้อยถน

ข้อ 18 ในการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ 19 ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณาที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

หมวด 3 จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 20 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติการใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ 21 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ทอดอ้างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกร้องสิทธิหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ 22 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

หมวด 4 แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ 23 ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์หรือตำแหน่ง เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ 24 การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชน และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ 25 การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ 26 ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

ข้อ 27 หนังสือพิมพ์พึงละเว้นการ ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ 28 หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ภายในขอบเขตของศีลธรรมและวัฒนธรรม

หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

ข้อ 29 หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุใดน่าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้น เจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งซึ่งมลาย

ข้อ 30 ภาษาที่ใช้ใน หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความเหยียดหยาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แมลงวัน ในไร้อัม

• รัชชัช อจวนิช •

ฤดูกาลวางผลนับประมุขในวโรกาส ๑๕ ตุลาคม นี้ สำหรับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันน้องใหม่ล่าสุด "คมชัดลึก" จากค่าย เดอะ เนชั่น

ก่อนหน้านั้นเพียงวันเดียว คือในวันที่ 15 ตุลาคม จะมีการแถลงข่าวเปิดตัว "คมชัดลึก" อย่างเป็นทางการ พร้อมกับถือโอกาสเป็นงานเลี้ยงใหญ่ ผู้สนับสนุนหนังสือ ไร้อัมและดาวฤกษ์ของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

และในวันที่ ๑๐ กันยายน จะถึงวันที่จะเริ่มมีผลงานออกวางจำหน่ายหนังสือพิมพ์จากทั่วประเทศ

"เทพชัย หย่อง" บรรณาธิการเครือ เดอะ เนชั่น ในฐานะผู้คุมบังเหียนใหญ่ "คมชัดลึก" เผยรายละเอียดในโค้งสุดท้ายก่อนที่จะวางผลฉบับปฐมฤกษ์ ว่า ตอนนี้อยู่ที่การเตรียมตัวเรื่องลิขสิทธิ์แล้ว อยู่ในขั้นตอนการตกลงเรื่องค่าหนังสือพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่ม ทั้งการทำข่าว เขียนข่าว จัดหน้า เพื่อให้ออกอย่างสมบูรณ์ที่สุดในสัปดาห์แรกเป็นต้นไป

บรรณาธิการเครือ เดอะ เนชั่น เผยว่า คมชัดลึก เป็นหนังสือพิมพ์แนวหัวสี เน้นเสนอในรูปแบบที่เรียกว่าข่าวชาวบ้าน แต่ตอนนี้เป็นข่าวบ้านแปงไปจากแต่ก่อน ไม่โจมตีคนในชนบท คนในธุรกิจบ้านเรือนได้ กลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นคนทั่วไป ไม่เจาะจงผู้อ่านกลุ่มไหน ที่สำคัญคือไม่เจตนาออกมาแข่งกับใคร ไม่ว่าจะเป็น ไทยรัฐ เบลูนิวส์ ข่าวสด หรือผู้สื่อข่าวหัวสีมานาน มีคนอ่านประจำอยู่แล้ว

คมชัดลึกต้องการสร้างผู้อ่านกลุ่มใหม่ ถึงเป็นทางเลือกใหม่ แต่ก็ยังไม่ได้คิดอ่านหนังสือพิมพ์ที่อ่อนแออย่างเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ที่มี 1 ฉบับ หรืออาจเปลี่ยนมาอ่านคมชัดลึกฉบับเดียว

แต่กลุ่มเป้าหมายหลักคือคนอ่านใหม่ อาจเป็นคนที่ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือพิมพ์มาก่อน หรือคนที่ไม่เคยซื้อหนังสือพิมพ์บ้าน เชนเดียมเพื่อนหรืออ่านจากบ้านค้า อาจตัดสินใจซื้อคมชัดลึกเป็นหนังสือพิมพ์ประจำฉบับแรก

เทพชัย ชี้ว่า วัตถุประสงค์แบ่งกระดาษ จำนวนคนถือที่ซื้อหนังสือพิมพ์รายวันมีค่ามาก มาลงเรื่องมีคนอ่านหนังสือพิมพ์ ๒ ฉบับเกินครึ่ง ถึงได้ไป 35 เปอร์เซ็นต์ เกาหลี ๕๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ แต่เมืองไทยคนอ่านหนังสือพิมพ์แค่ 3 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้น ยังต้องหาช่องทางจำหน่ายหนังสือพิมพ์ใหม่ที่จะเข้ามาแข่งขัน ยังมีทางเลือกอื่นอยู่ ยกเว้นให้คนซื้อหนังสือพิมพ์รายวัน

เปรียบเสมือนกับโทรศัพท์มือถือ ที่เพิ่งปรากฏหนังสือพิมพ์หลายเล่มแล้ว แต่กลับมีตลาดกว้างขึ้นเรื่อยๆ เมื่อปี 2535 มีโทรศัพท์มือถือทั่วประเทศ ๕,๐๐๐ เครื่อง แต่ปัจจุบันมีถึง 5 ล้านเครื่อง และคาดว่าจะมี 2 ปีข้างหน้าจะมีการแข่งขันกันหมดคนจีนอีกมาก ประมาณปลายปี 2545 หรือต้นปี 254๖ จะมีโทรศัพท์มือถือในเมืองไทยถึง ๑๐ ล้านเครื่อง ทั้งนี้ เป็นผลจากบรรดาผู้คนที่เริ่มหาทางเลือกใหม่เข้ามาเรื่อยๆ มีผลจากขนาดของประเทศไทยที่มีประชากรมาก และทางของหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ก็ยึดหลักการตลาดมวลชนด้วยเช่นกัน นั่นคือความเป็นทางเลือกใหม่

"ผมและฝ่ายการตลาดได้มีโอกาสพูดคุยกับบริษัทเจ้าของสินค้า และมีผลว่า ทุกคนให้การสนับสนุนกัน ในแง่ของพื้นที่หนังสือพิมพ์เป็นทางเลือกใหม่สำหรับคนอ่าน พอที่รายละเอียดแล้ว ส่วนใหญ่เห็นเป็นทางเลือกใหม่ที่ดี"

ซึ่งที่สภาก่อร่างเป็นทางเลือกใหม่ของเรา เริ่มตั้งแต่เรื่องหนังสือพิมพ์ที่วางเลือกไว้คมชัดลึก เพราะเห็นว่ามีไม่มากนักหรือหนังสือพิมพ์รายวันที่อยู่ทั่วไป เราอยากทำให้เห็นว่ามีคนอ่าน

ขณะที่จะเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ก็ไม่ได้มีทางเลือกอื่นอย่างเช่น เช่น รายวัน ภูเขาข่าว คมชัดลึก หัวใจ เราได้วิธีให้พนักงานในเครือ เดอะ เนชั่น พอหาหนังสือ คนส่วนใหญ่ก็เลือกคมชัดลึก"

เทพชัย หย่อง เปิดโฉมทีมงาน น้องใหม่ค่ายเนชั่น คมชัดลึก-รายวัน

"โดยส่วนตัวผมเองก็เห็นว่าเรื่องนี้ มีความหมายในตัว ผมว่าถ้าจะออกหนังสือพิมพ์ที่เป็นทางเลือกใหม่ ผมพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า ถ้าเรื่องนี้เป็นแบบลงท้ายด้วยรายวัน หรืออะไรก็ตาม แบบที่มีอยู่แล้ว คนอ่านจะไม่รู้สึกว่าเป็นสิ่งใหม่ที่จับต้องได้แตกต่างจากฉบับอื่นมากนัก"

"อีกอย่าง ชื่อ คมชัดลึก ก็เป็นชื่อเดียวกับรายการทีวีที่มีคนรู้จักกันเยอะอยู่แล้ว น่าจะทำให้คนจำได้ง่าย และวิธีนี้ เป็นการทูลเกล้าถวายในกาว่าไปใครรู้จักพอสมควร" เทพชัย ระบุ

เทพชัย หย่อง บรรณาธิการ "คมชัดลึก" ประกอบด้วย ก่อเจตน์ นิลศิริคณิศร บรรณาธิการบริหาร ประจักษ์ วัฒนาชา บรรณาธิการข่าวการเมืองและทั่วไป โสภณ อัครการ บรรณาธิการด้านความบันเทิงและบทความ และสุธธราภรณ์

จักรกฤษณ์ เต็มบุษย์ กุลเกียรติศักดิ์และณัฐชยาภัทน์ หัวหน้าข่าวประเภทข่าว หัวหน้าข่าวภูมิภาค คือ เศรษฐา นาพงษ์ หัวหน้าข่าวอาชญากรรม คือ ปวีณา สะอาดสอน หัวหน้าข่าวบันเทิงและสังคม คือ พุศิต จันทน์โรจน์ หัวหน้าข่าวกีฬา คือ อัญชิต กุลลาภี หัวหน้าข่าวต่างประเทศ คือ บุญฤทธิ์ อภิชาติไธสง

เทพชัย เผยว่า เครื่องมือของทีมงานคือจากเครือ เดอะ เนชั่น มีทั้งสื่อมวลชนเก่าที่มาจากเครือคิงเพคเกจ มา อีกครึ่งของข่าวนอกจากนี้ได้รับสมัครคนจากเนชั่น เป็นคนที่มีประสบการณ์ทำงานและประสิทธิภาพการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ต่อขั้นตอนการทำงาน หนังสือพิมพ์คมชัดลึกหรือใหม่ โดยคนจากร่างนอกเป็นการผสมผสานมาจากหลายที่ เช่น หนังสือพิมพ์ ทีวี วิทยุ

สำหรับเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก แบ่งเป็น 3 เจกชั่นหลักๆ คือ เจกชั่นหนึ่ง ข่าวทั่วไป งานเมือง เศรษฐกิจและบทความ เข็มสั้นสอง ข่าวกีฬา เข็มสั้นสาม ข่าวบันเทิง

ในส่วนของคอลัมน์บทความในฉบับ มีคอลัมน์พิเศษจากหลากหลายวงการ อาทิ พญ.พรทิพย์ โรจนสุนันท์ โสภณ-อัครการ คำขวัญ บุญทวี ไคทอง อารีธา อธิบาย โสภณคณิศร นอกจากนี้ยังมีคอลัมน์ประจำที่สนับสนุนอีกหลายคอลัมน์ เช่น คอลัมน์ตอบปัญหาทั่วไป คอลัมน์ตอบปัญหาเพศ คอลัมน์โผล่ๆ คอลัมน์สุขภาพ

เทพชัย ระบุว่า แนวคิดส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์คมชัดลึก นอกเหนือจากนำเสนอข่าวแล้ว ยังต้องการเป็นเวทีที่นำเสนอความคิดเห็นทางวิชาการได้มากที่สุดความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนกับคนในสังคมอีกด้วย แต่ก็ต้องเข้าใจให้ชัดเจนว่าหนังสือพิมพ์นี้คือการนำเสนอข่าวให้ดีที่สุด

"ฉบับนี้ตัวข่าววันหนึ่งมีสองฉบับที่มีในบ้านเรามีหลากหลายกว่าข่าวคล้ายๆ กัน คือมุ่งไปที่อาชญากรรม อุบัติเหตุ อุบัติเหตุ และของ

เพราะถอดออกจากทุกต้น พยายามรายงานข่าวที่สังคมแทบต่อกรบ้านหรือชุมชนบางราย"

"ทั้งนี้ข่าวอาชญากรรมเราก็จะมีหลาย แต่จะมีผลเพียงแค่ว่าไป เป็นมุมมองที่กว้างออกไปอีกหน่อย และจะมีสิ่งที่น่าสนใจ"

"ส่วนข่าวอื่นๆ ก็จะทำให้ออกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับทั่วไปเหมือนกัน เช่น ข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ เราจะรายงานในแง่คนและรูปแบบที่คนทั่วไปไม่ค่อยได้ดูในแง่ข่าวไม่พื้นฐานที่ลึกกว่าข่าวทั่วไปได้ข่าว คือได้ความไว แล้วก็รวดเร็ว ทำให้คนอ่านรู้สึกใกล้ชิด รู้ข่าวทันคนอื่น"

ไม่ว่าเรื่องไหน ที่ไหน ก็มีความหมายกับประชาชนและสังคม"

"ที่เราให้ความสำคัญกับสื่อคือสิ่งที่พวกเขาประกาศทำ โอทีก็ยืนยันแล้วว่า คนไม่ค่อยเชื่อกันว่าจะได้ดี มองกันว่าไปรายงานข่าวที่วันไหนจะดู เพราะข่าวเป็นเรื่องขบขัน ที่เขาเอาไว้สำหรับกรำบับเพ็ช พยายามเอาไปทำข่าวโอทีก็ยืนยัน เน้นเรื่องใกล้ตัว สะท้อนความรู้สึกคน ความน่าเชื่อถือได้ คนก็ยอมรับ"

"ส่วนพวกข่าวบันเทิงที่จะให้มีหลากหลายมากขึ้น โอทีก็ยืนยันที่จะทำให้ออกมาอย่างจริงจังและต่อเนื่องในวงการมากขึ้น ไม่ใช่แค่ใครออกก็ไปไหน ใครเป็นน่านอกเรื่องนั้นเรื่องนั้น ก็ถึงจุดคือมีความน่าเชื่อถือ ไม่ไปเป็นเครื่องมือนำข่าว ส่วนในรายละเอียดฉบับนี้สอดคล้องกับการฉายในทีวี"

"ที่เราให้ความสำคัญกับสื่อคือสิ่งที่พวกเขาประกาศทำ โอทีก็ยืนยันแล้วว่า คนไม่ค่อยเชื่อกันว่าจะได้ดี มองกันว่าไปรายงานข่าวที่วันไหนจะดู เพราะข่าวเป็นเรื่องขบขัน ที่เขาเอาไว้สำหรับกรำบับเพ็ช พยายามเอาไปทำข่าวโอทีก็ยืนยัน เน้นเรื่องใกล้ตัว สะท้อนความรู้สึกคน ความน่าเชื่อถือได้ คนก็ยอมรับ"

เทพชัย ระบุว่า วางเป้าหมายไว้ว่า คมชัดลึก จะมียอดตลาดภายใน ๑ เดือน หรืออาจจะขยายออกไปให้ไปถึง ๑ ปีก็ได้ คนที่ไม่มีแผนการตลาดและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ก็จะทำได้ไม่เต็มที่ คมชัดลึกก็กำหนดหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ไว้ชัดเจน ทั้งในแง่การตลาดและการตลาดและจัดจำหน่ายข่าว ส่วนหนึ่งนับว่าโชคดีที่ เดอะ เนชั่น อยู่มาทางนี้ 30 ปีแล้ว จึงมีประสบการณ์ในการผลิตและกระจายข่าวจากสำนักข่าวหลายสำนัก น่าจะทำให้ คมชัดลึก ไปได้เร็วกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ ได้

ผู้บริหารคมชัดลึก ที่คิดว่า อาจเป็น คมชัดลึก เป็นหนังสือพิมพ์ที่เกาะกุมไว้กับภาพร่างจรรยาบรรณ ทำให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและคาดหวังให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้เป็นทางเลือกใหม่ของสังคมไทยอย่างแท้จริง อ่านให้รู้กระจ่างขึ้นของสังคม นั่นคือความคาดหวังของเทพชัย ซึ่งผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินในที่สุด

เพื่อไป
แต่ที่ไปอยู่ไม่ค่อยด้วยแต่ก็ได
มีคราวที่จับกุมไปเป็นที่ปรึกษาประจำ
วัฒนธรรมอันมีบริบททางวัฒนธรรม ซึ่งเป็น
conflict of interest กันอย่างชัดใน
ชีวิต

และงานนอกแบบนี้ก็มิใช่มีมากค
นมากเสียด้วย

นอกจากทำข่าวเป็นอาชีพหลักและ
หาอาชีพเสริมอื่นเพื่อหารายได้แล้ว ในทาง
ที่ลับก็ยังมีคนที่ทำงานอื่นเป็นปกติ และให้
ชีวิตส่วนมากรวมเป็นอาชีพเสริม โดยเฉพาะ
นักข่าวภูมิภาคที่ส่วนใหญ่มักจะมีอาชีพอื่น
ด้วยอยู่แล้ว เพราะลาทางนี้มักมีข่าว
คงไม่พอรายได้ โดยเฉพาะนักข่าวรองสำนัก
พิมพ์ที่ไม่ได้รายค่าจ้างเป็นรายเดือน แต่
ทำเป็นรับงานตามที่มีภารกิจเกิดขึ้น

ผู้เขียนรู้จักนักข่าวในจังหวัดเล็ก
บางแห่งหนึ่งซึ่งรับทำกรทำงานข่าว แต่
ส่วนที่อยู่ในจังหวัดเล็กเขา เขาก็จะรับ
ข่าวคราวอะไรมาบ้าง นอกจากรายเรื่อง
อุบัติเหตุต่างๆ ครึ่ง หรือไม่กี่ชั่วโมงขายก็
มีประมาณ ๓ ถ้าได้ข่าวก็ได้อีกวันละ ๕๐๐
บาท ๑,๐๐๐ บาทบ้างแล้ววันละจะเป็นข่าว
เล็กน้อยในฤ

บางทีหนึ่งเดือนได้ส่งแค่ ๒ ข่าว แล้ว
จะไปทอกันได้อย่าง ๒-๓ ข่าวหรือเราเลย
ต้องเปิดร้านขายของจำไปด้วย แต่ปกติก็
คอยหยิบสนุ่ แร่หมู ขาดสินให้ลูกค้าไป
ตามเรื่อง แต่ถ้ามีข่าวก็คอยยกตั้งถ้วยรูป
พร้อมสนุ่จคนข่าวออกจากร้าน แล้วให้
ภรรยาเป็นคนขายของแทน

แต่ยังไม่เท่าในไร่ ที่โคกกว่านั้นคือ
นักข่าวในกรุงเทพฯ นั้นแหละ แปลว่านัก
คนหนึ่งยอมทำงานประจำ ขอเป็นเพียง
นักข่าวพิเศษ ก่อนจะหันไปทำอาชีพหลัก
ด้วยการเป็นแคบหรือรับจ้างจะคงใจมาก
กว่าการเป็นนักข่าวเต็มตัว

ห่างจากเดินค่อยไปหาข่าวบ้าง
และ

แต่นักข่าวที่ไม่ได้เป็นแคบหรือรับ
จ้างเดินแรงเดินหนักก็ไม่ใช่น้อย ก็หากที่
มีอาชีพเสริมเป็นสื่อล่อนักการเมือง เมื่อ
เดินขายที่ตัวเองถึงนั้นก็แสดงอาการถึงโลก
แต่พอเห็นหน้าเมื่อไหร่ก็ออกอาการเดิน
อย่างที่ว่า เพื่อหาทางปักปองแหล่งข่าวอัน
เป็นที่รักยิ่งของตัวเองสุดฤทธิ์สุดเดช

แคบหรือประเภทนี้หาได้ไม่ยาก
ส่วนใหญ่จะคอยห้อมล้อมเดินอยู่รอบตัว
นักการเมือง แล้วอ้อมอ้อมอ้อมในฤเวลาได้
อยู่ใกล้ตัวคนมาอยู่มีอำนาจ และคงจะคิดไป
ว่าหาข่าวทำข่าวเป็นเพียงอาชีพเสริม

ซึ่งในกรณีนี้ให้หนักอึ้งแล้วกับ เกศ
ธำธำมาเปลี่ยนเมื่อไรว่าจะต้องคงงาน
แล้วต้องไปเดินประจบประแจง "เก็บมีถัก
น่าน" แทน

กติกแบบนี้มันเจ็บจริง ๆ นี่มา

กตทอกร-พิลปิก

พีพีเอ ออกญาทอ

แนวหน้า พิอนเล็บ แล้วใครจะเจ็บตัว?

พีพีเอ ออกญาทอ... (Text is very faint and partially obscured by noise and artifacts, but appears to be the start of an article or report.)

พีพีเอ ออกญาทอ... (Continuation of the text from the previous block, also very faint.)

พีพีเอ ออกญาทอ... (Continuation of the text, still very faint.)

พีพีเอ ออกญาทอ... (Continuation of the text, still very faint.)

พีพีเอ ออกญาทอ... (Continuation of the text, still very faint.)

พีพีเอ ออกญาทอ... (Continuation of the text, still very faint.)

แต่ทั้งทรัพยากรเหล่านี้ เช่นเดียวกับรายได้ที่เป็นเงินตรา แต่ในหลายที่และบางเวลาขาดเงินตราใช้ไม่ได้

วิกฤตเศรษฐกิจไทยไม่ได้เลวร้ายไปกว่าที่เป็นอยู่ ไม่ถึงขั้นการลุกขึ้นมาเช่นฆ่ากันตาย ไม่ปล้นบ้าน ชุมชน หรือร้านค้าคนรวย เหมือนกับที่เกิดขึ้นในบางประเทศก็เพราะในชนบทไทยยังมีอาหาร และยังสามารถรองรับ "การกลับบ้าน" ของญาติพี่น้อง ลูกหลานที่ซบซานกลับจากเมืองได้อยู่

แต่ที่น่ากังวลใจยิ่งนักก็คือ "การเข้าถึง" ทรัพยากรอันเป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของพวกเรากำลังถูกปฏิเสธ ถูกคุกคามโดยอำนาจรัฐในส่วนบนโดยเฉพาะภูมิภาค ภูมิภาคภาคต่างๆ เป็นผลผลิตของการเมืองภาคประชาชนเพื่อสรรหาผู้มีภูมิปัญญามากพอที่จะเข้าให้ความหลากหลายและซับซ้อนของปัญหาในระดับโครงสร้างและอนุญาตให้เขาและเธอเหล่านั้นเข้าไปอยู่ในรัฐสภาในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนอีกชุดหนึ่ง-ไม่ใช่ให้เข้าไปเพื่อที่จะเป็นรัฐเสี้ยมอยู่

ถ้าจะถือเสียว่าเป็นการวิจารณ์โดยบริสุทธิ์ใจก็ไม่อยากจะโกรธ หากจะบอกกันตรงๆ ว่า ภูมิภาคของภูมิภาคไทยยังอ่อนมาแต่ต้น เห็นได้จากพฤติกรรมบางอย่างของบางกลุ่มซึ่งอาจเป็นกลุ่มใหญ่ในภูมิภาค ซึ่งสะท้อนออกถึงภาวะไร้วุฒิอย่างสิ้นเชิง มีทัศนคติที่ดูถึงหมิ่นคดียกภูมิภาคส่วนนี้

ด้วยเหตุนี้ เราจึงฝากความหวังไว้กับวุฒิ สายเลือดใหม่ที่ประกอบด้วยนักวิชาการ นักทำงานเพื่อสังคม นักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยสิทธิเสรีภาพของประชาชน และนักพัฒนา เป็นต้น บนฐานคิดว่าพวกเขาและเธอไม่ "คอร์รัป" มีอุดมการณ์ มีความรู้ และข้อสำคัญคือ มีวิธีคิดที่มองปัญหามาจากหลายมุมมองผสมผสานกันไป โดยเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาในทุกระดับ โดยเฉพาะมุมมองและจุดยืนของคนในของผู้หญิง และผู้เสียเปรียบทั้งหลายทั้งปวง

อนิจจาเราพากันคิดผิดคิดดองการขอประนีประนอมและขอแก้หลักการสำคัญของภูมิภาคต่อร่าง พ.ร.บ.ป่าชุมชนฯ เป็นอุปสรรคที่ชัดเจนที่สุดของการยังไม่บรรลุวุฒิภาวะทางความคิดและความเข้าใจในระดับที่ตามทันกับความหลากหลายและซับซ้อนของปัญหา

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง วิธีคิดที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจแยกปัญหาเป็นส่วนๆ ตัดขาดออกจากกันอย่างสิ้นเชิง ไม่มีความคิดในเรื่ององค์รวม

สอง การสำนึกตัวผิดคิดว่าตนเองเป็นรัฐและ

สาม ความกลัวคนจน เป็นความกลัวระดับชนิดกับที่คนทั้งหลายเข้าใจอันเป็นความกลัวของผู้มีอำนาจ ซึ่งมักจะมองว่าคนจนนั้นใจชั่วร้าย จ้องจะทำลายทรัพยากร เป็นความกลัวที่น้ำกลัวเพราะเป็นความกลัวประชาธิปไตยโดยตรงนั่นเอง

กิตติอกระพือปีก

แกะดำและคนถือกระเป๋านายกฯ

ใมื่อความในบัตรสนเท่ห์ที่นำไปสู่การสอบสวนบัญชีทรัพย์สินและธุรกรรมของสุทธิชัย หยุ่น กับพวก สกปได้ล้นๆ ว่า "เนชั่นเป็นเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ" ก็ต้องสวาทกันให้สุดด้วย "วิธีการสุจริต" ไม่ใช่กล่าวหาเกินเลยๆ แล้วให้อำนาจโดยไม่ชอบธรรม ไม่เช่นนั้น ทั้งหนังสือพิมพ์และ ปปง. จะกลายเป็นโจรไล่จับโจรไปด้วยกันเสียทั้งคู่

ประเด็นหลักการ วิธีการ ต้องแยกแยะให้แจ่มชัด ถ้าคิดแล้วไม่มีสืบสวน เรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชน เสรีภาพของประชาชนก็ไม่ปะปนกับเรื่องทำกฎหมายหมาย เรื่องรักษาบ้านเมือง ต้องการผลของความถูกต้อง ทำให้สังคมโปร่งใสไม่ปะปนกับการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม แอบถ่มมรดกคนอื่นโดยสุจริต หรือผูกขาดความดีไว้กับตัว ความชั่วเป็นของคนอื่น

ถ้ามียกก่อนนั้น ถ้าจะกล่าวหาหนังสือพิมพ์หัวแดงฉบับไหนก็สาธิตได้แล้วไม่ยากก็บอกว่า เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ สมัยนี้บอกว่า เป็นเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติก็ได้ก็ไม่หยาบ เป็นไม่เป็นที่รับรองว่า หากความจริงได้ง่ากว่าการคิดตามว่า มีใช้ไม่อยู่เบื้องหลัง ปปง. หรือไม่

ไม่ว่าจะอยู่เบื้องหลังบัตรสนเท่ห์ใบนั้นโดยตรงหรือจะสวมรอยต่อจากบัตรสนเท่ห์ใบนั้นก็ตาม

จริงๆ แล้ว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รู้ลึกอย่างไหนต่อใครต่อใครเช่นนี้

คำตอบนี้ย่อมไม่ปรากฏอยู่ในมรดกของนายกฯ เมื่อพูดถึงสื่อมวลชนหรือเรื่องการแทรกแซงสื่อ แต่ปรากฏอย่างชัดเจนในคำให้สัมภาษณ์ของผู้ติดตามใกล้ชิดนายทักษิณ คือ คุณบรรลือ สอนบาลี ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ SIAM CHRONICLE ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

ผู้ใกล้ชิดนายทักษิณมีให้สัมภาษณ์ถึงเรื่องนี้เป็นระหว่างติดตาม พ.ต.ท.ทักษิณ ไปร่วมการประชุมทุนการเงินโลกที่เมืองมอนเตเนโกร ประเทศเม็กซิโก เป็นการให้สัมภาษณ์โดยไม่เปิดเผยชื่อ แต่พูดในนาม "แหล่งข่าว" ความบางบรรทัดนี้เท่านั้น

"ค่าย 'เนชั่น' ไม่เคยเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกดองและเป็นกรรมของรัฐบาลเคย และตั้งหน้าตั้งตาแต่จะดิสเครดิต บางครั้งก็เขียนข่าวไปโดยไม่มีความจริง ซึ่งนายกรัฐมนตรีไม่ได้ถือโทษ และไม่คิดว่าจะทำให้ความสนใจ เพราะถือว่า 'สื่อ' มีสิทธิ์ หน้าที และความรับผิดชอบได้รับรัฐธรรมนูญที่จะกระทำได้

คุณเทพชัย บก.หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก นี้ ไม่เคยพบปะกัน ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนกับผม แต่คุณเทพชัยก็เอาผมไปเขียน เสียหายว่า ผมเป็น 'เด็กยกกระเป๋าท่านนายกฯ' ทั้งๆ ที่ผม มีความรู้เป็นถึง คร. มีธุรกิจการงานมั่นคง เข้ามาทำงานกับท่านนายกฯ ก็เพราะศรัทธาในความตั้งใจจริงของท่าน และที่รู้จักท่านมานาน แต่เขายังเขียนถึงผมได้แบบนี้คุณคิดว่าสื่อในต่างประเทศเขาก็ไม่ไหม? ผู้สื่อข่าวบางคน ก็อยู่เด็กในลูกหลาน พอหนังสือพิมพ์สั่งให้มาสัมภาษณ์ ก็เอาโม้เขาเพ้อจ้อปาก เสร็จแล้วก็ป้อนให้กับหนังสือพิมพ์ทาง บก.ก็ตีพิมพ์ไปโดยไม่มีการตรวจสอบ

หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น นี้อธิบายชุดคดีแต่เรื่องที่จะทำไปประเทศชาติเสียหาย เพราะแม้แต่เมื่อครั้งนายกรัฐมนตรีเยือนบรูไน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี สื่อฉบับนี้กลับตั้งหน้าตั้งตาชุดคดีแต่เรื่องไม่ได้ของเขา ชุดคดีเรื่องผลประโยชน์ของนายท่านผู้นำประเทศบรูไน ในขณะที่ท่านนายกฯ ยังอยู่ในระหว่างการเดินทางเยือน" และหลังจากผู้ซึ่งไม่ยอมไม่ให้เปิดเผย แต่ก็บอกชื่อๆ ได้ๆ ว่า ถูกเขียนถึงในนาม เป็น 'เด็กยกกระเป๋าท่านนายกฯ' เยี่ยมท่าทีของ

รัฐบาลแบบคนในวงในไว้ด้วยว่า รัฐบาลอาจจะพิจารณาใช้เรื่องช่วยของ 'โกลบอล เน็ตเวิร์ก' เป็นช่องในการเผยแพร่ข่าวรั่วรั้งนี้ของรัฐให้กับคนไทยในต่างประเทศ

ดร.ผู้ถือกระเป๋าท่านนายกฯ ระบือด้วยว่า "สื่อที่เมืองไทยได้รับอิสระมากเกินขอบเขต วิชาทฤษฎีการมีรัฐบาลอย่างรุนแรงและขาดมูลความจริงสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 'วิเคราะห์' และรายงานข่าวในแง่มุมมองตนเองจนเกินขอบเขตและขาดความเป็นจริงมาก โดยไม่คำนึงถึงชีวิตบ้านเมืองที่จะล่มจมลง ซึ่งเป็นเรื่องไม่ยุติธรรมในการนำเสนอข่าว และควรจะขยับที่จะต้องถูกตรวจสอบและควบคุมบ้าง"

บรรทัดสุดท้ายนี้ต้องขีดเส้นใต้สีแดงเป็นใหญ่ เพราะสื่อออกมาได้ราวพุ่งออกมาจากปากนี้บั้งของใจ

ที่นำเสนอใจพอๆ กับคำให้สัมภาษณ์ของ ดร.ผู้ไม่ไปเด้อยกกระเป๋าท่านนายกฯ ก็คือ 'สยามโครนิเคิล' ได้สัมภาษณ์บรรณาธิการบริหาร "หนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจชั้นนำของเมืองไทย" ฉบับหนึ่ง ทางโทรทัศน์ เพื่อสะท้อนมุมมองของสื่อ ตามหลักการของการทำข่าวสื่อด้าน บก.ข่าวคนดัง ซึ่งตามข้อมูลดูเหมือนจะเป็นการมีการสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์แนวชาติด้วย ก็พูดตรงซื่อตรง ย้ำความอย่างไม่เจาะในหน้าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยในประเทศไทย

เขาบอกว่า ไม่ได้เห็นด้วยกับสิ่งที่สื่อ 'บางค่าย' กำลังเรียกร้องและเปิดศึกกับรัฐบาลอยู่ และเชื่อว่าสื่อด้วยกันหลายค่ายที่ไม่เห็นด้วยเช่นกัน แต่ไม่มีใครอยากที่จะแสดงความเห็นเพราะกลัวจะถูกตัดสินให้เป็น 'แกะดำ'

"สื่อมองเห็นตนเองเป็นเทวดา มองเห็นว่าตนเองจะเข้ามาบดบังประเทศชาตินี้ ไม่มีหรอก 'คุณสุทธิชัย หยุ่น' เราประกาศว่าเราบริสุทธิ์ จริตสำนึกเราก็เป็นนักธุรกิจสื่อคนเก่ง เป็นคนวางกลยุทธ์ธุรกิจให้กับเครือเนชั่น สามารถที่จะเลือกนำเสนอหรือไม่นำเสนอข่าวหรือข้อมูลที่คุณมีอยู่ได้ แล้วหากจะนำเสนอใครจะรู้อำนาจ รัฐบาลเองก็มี รัฐบาลมีเรื่องเร่งด่วนหลายเรื่องที่จะต้องทำ ทำไม่ทำ จะมีความเสียหายที่ทำไมให้เสียเวลา"

เมื่อคุณบรรลือถามว่า เมื่อเห็นข่าวข้อมูลที่น่าเสนอโดยเขารับหรือคน-ชด-ลค ไม่ถูกดอง ทำไมไม่ใช้สื่อที่มีอยู่ดูแลและแก้ไข ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของวิชาชีพอยู่แล้ว

บก. ผู้ถือกระเป๋าท่านนายกฯ คิดว่าผมคิดอย่างผมเยอะ ต่างไม่อยากขวาล่า เรายังต้องงัดไม้ไปดามเกม เล่นกันไปดามกระแสน้อยไทยหรือเสลีนิวส์ เขาก็ส่งข่าวทำที่ เล่นแต่ข่าวตามกระแสไม่ลงลึกนัก และดูเหมือนว่าเรื่องเหมือนกัน สื่อไม่บริสุทธิ์ก็มือเขี่ยสื่อรับเงินก็มีไม่น้อย คนในวงจะรู้กันดีกว่าใครทำอะไรอยู่อะไร แต่หนังสือพิมพ์แต่ละเล่มบางแห่งก็เปิดเผยกันไม่ได้ ไม่ได้จะไรแตกต่าง แต่ใครวางไปดองนั้นก็ก็จะกลายเป็นทำให้ความวุ่นนอกคอก เอาไว้รอวันที่ ๒๕ มีนาคมที่จะมาถึงนี้ เราจะมีการประชุมสภาการหนังสือพิมพ์ แล้วถึงค่อยว่ากัน"

สิ่งที่สภาการหนังสือพิมพ์ที่มีคุณธรรมชาย ศุภสวนละสิ หรือ "ซุม ชอกแซท" คอลัมน์สื่อมวลชนของไทยรัฐเป็นประธานฯ จะหยิบยกขึ้นมาหารือกันนั้น นอกจากเรื่องทำที่ของสื่อคือการดำเนินการดังกล่าวของ ปปง. และรัฐบาลแล้ว ทั้งหลายทั้งปวงที่ บก. หนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจชั้นนำของเมืองไทยพูดมาที่จะคนนั้นก็จะเห็นเป็นประเด็นสำคัญทุกๆ

พูดออกมาถึงขนาดนี้แล้ว ถ้ายังตีหน้าเศร้าแล้วความเท็จกันอยู่ ประเดี๋ยว ดร.ผู้ไม่ไปเด้อยกกระเป๋าท่านนายกฯ จะกล่าวหาว่าเป็นสกาใจคนชื้อ...

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ยุทธนา วงศ์วีระโยธิน เกิดเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 เป็นชาวกรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปี พ.ศ.2539 และจบการศึกษาจาก คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สาขาวารสารศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เมื่อปี พ.ศ.2540 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขา นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ.2541

ประวัติการทำงาน อดีตบรรณาธิการข่าวการศึกษา สานส์ปาด้าวิจารณ์, อดีตคอลัมนิสต์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน, นิตยสารชาวไทยรายสัปดาห์, นิตยสารทีวีไทย, นักจัดรายการวิทยุทาง สถานีวิทยุศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, โปรดิวเซอร์รายการทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ฯลฯ

ปัจจุบัน เป็นผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในเครือฐานเศรษฐกิจ, คอลัมนิสต์ประจำสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์, เดลินิวส์รายสัปดาห์, โปรดิวเซอร์รายการทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11, อาจารย์พิเศษ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ฯลฯ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย